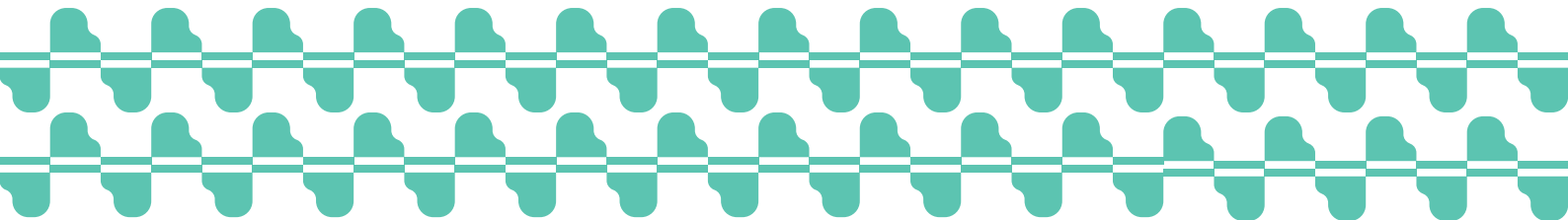


# TALOUSARVIO 2024

**Kaupunginjohtajan esitys – KH 16.10.2023**

Kaupunginhallitus 30.10.2023

Kaupunginvaltuusto 13.11.2023



## SISÄLTÖ

KAUPUNGINJOHTAJAN ESIPUHE .....	3
YLEISET LÄHTÖKOHDAT .....	4
<i>Kaupungin strategia</i> .....	4
KEHITYSNÄKYMÄT .....	12
<i>Järvenpään toimintaympäristö</i> .....	12
<i>Henkilöstöpolitiikka</i> .....	13
<i>Yleinen taloustilanne</i> .....	14
TALOUSSUUNNITTELUN PERUSTELUT .....	17
<i>Verotulot</i> .....	17
<i>Valtionosuudet</i> .....	18
<i>Toimintatuotot ja -kulut</i> .....	19
<i>Käyttöomaisuuden myyntivoitot</i> .....	20
<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i> .....	20
<i>Investoinnit, poistot ja alaskirjaukset</i> .....	21
<i>Lainamäärä ja tulo-rahoituksen riittävyys</i> .....	22
ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ .....	23
TALOUSARVION SITOVUUSMÄÄRÄYKSET JA RAKENNE .....	25
<i>Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen</i> .....	25
<i>Käyttötalousosa</i> .....	25
<i>Valtuuston sitovuus</i> .....	25
<i>Tuloslaskelmaosa</i> .....	27
<i>Investointiosa</i> .....	28
<i>Rahoitusosa</i> .....	28
<i>Raportointi</i> .....	29
<i>Kuntakonserni</i> .....	29
<i>Tilivelvolliset</i> .....	29
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	30
<i>Tarkastuslautakunta</i> .....	32
<i>Konsernipalvelut</i> .....	33
<i>Tilaomistus</i> .....	38
<i>Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue</i> .....	41
<i>Kotikuntakorvaukset</i> .....	47
<i>Hyvinvoinnin palvelualue</i> .....	48
<i>Työmarkkinatuen kuntaosuus</i> .....	52
<i>Kaupunkikehitys -palvelualue</i> .....	53
<i>Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset</i> .....	63
<i>Järvenpään Vesi</i> .....	65
TULOSLASKELMAOSA.....	67
RAHOITUSOSA .....	68
INVESTOINTIOSA .....	69
<i>Maanosto ja -myynti</i> .....	70
<i>Talonrakennus</i> .....	70
<i>Kunnallistekniikan rakentaminen</i> .....	71
<i>Liikuntapaikkarakentaminen</i> .....	73
<i>Osakkeet ja osuudet</i> .....	73
<i>ICT- ja irtaimistoinvestoinnit</i> .....	74
<i>Kehitysinvestoinnit</i> .....	74
<i>Järvenpään vesi</i> .....	75
KONSERNIYHTEISÖT .....	76
<i>Tytäryhteisöt</i> .....	76
<i>Kuntayhtymät</i> .....	76
<i>Konserniyhteisöjen tavoitteet ja seuranta</i> .....	77
LIITTEET .....	78

1. Järvenpään vesi liikelaitoksen talousarvio
2. Kooste riskikartoituksista
3. Konserniyhteisöjen tavoitteet 2024-27

## KAUPUNGINJOHTAJAN ESIPUHE

Järvenpäässä 15.11.2022 päiväämässäni esipuheessa vuoden 2023 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2024 – 2026 arvioin valtionosuuksien uusjaon leikkaavan tulojamme pysyvästi vuodesta 2024 lukien ja talouden liikkumavaran rajoittavan mahdollisuuksiamme panostaa strategiaan päämääriimme. Tämä arvio on nyt osoittautunut todeksi.

Valtiovarainministeriö on 9.10.2023 julkaissut arviot tulevien vuosien valtionosuuksista. Valtionosuudet putoavat nykytasosta 1,3 – 1,8 miljoonaa euroa vuodesta 2025 lukien. Tämä antaa syyn kysyä, millä tavoin valtiovalta huolehtii kasvavan kaupungin mahdollisuudesta huolehtia erityisesti pienistä kuntalaisistaan. Heistä, jotka ovat meille rakkaita ja arvokkaita varhaiskasvatuksen tai perusopetuksen asiakkaita, mutta eivät vielä tuota verotuloja?

Järvenpään väestö ikääntyy nopeasti. Miten huolehdimme ikäihmisten hyvinvoinnista? He ovat monin tavoin antaneet oman panoksensa yhteiskuntaan – ja moni heistä tekee edelleen korvaamattoman arvokasta työtä vapaaehtoisena perheen, läheisten ja yhteiskunnan hyväksi.

Valtionosuusjärjestelmää onkin uudistettava pikaisesti siten, että kasvavan kaupungin asukkaat, pienokaiset ja ikääntyvät, tulevat myös taloudellisesti ja tasapuolisesti huomioon otetuiksi!

Suomen talous näyttää ajautuvan loppuvuonna taantumaan, joka runnellee erityisesti asuntorakentamista. Rakentaminen on yksi Järvenpään yritys- ja elinkeino-ohjelman kärkialoja, ja kaupunkimme talous on riippuvainen maanmyyntituloista. Maanmyynti ja siihen liitännäiset tulot vaikuttivat vielä alkusyksyyn saakka kertyvän ennusteiden mukaisesti. Tätä kirjoittaessa yleinen markkinatilanne näyttää vaikealta myös Järvenpäässä, eivätkä tulot kartu.

Valtionosuuksien aleneman jälkeensä jättämää aukkoa ei voi enää kuroa umpeen omaisuutta myymällä tai menoja supistamalla. Sitoutuminen jo päätettyihin sopeutustavoitteisiin on välttämätöntä, uusia kustannuksia pysyvästi nostavia avauksia ei voi tehdä, eikä veronkorotusehdotukseltakaan vältyä.

Vastuullinen, tarkka taloudenpito on helpointa niukkuuden aikoina. Käytämme tämän tilaisuuden tehdä välttämättömyyden edessä kestäviä, järkeviä ratkaisuja. Pitäytyessämme näissä ratkaisuissa myös taloussuhdanteen kääntyessä saamme osittain korjattua myös kaupunkimme talouden rakenteellista ongelmaa.

Taloustilanteemme totisuudesta huolimatta Järvenpään kaupungin kokonaistilanne on valoisa. Metropolialueen pohjoinen keskus on edelleen elinvoimainen, vetovoimainen kaupunki. Toipuminen taantumasta alkaa seudullamme vuonna 2024.

Työllisyys- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kuntien vastuulle tammikuussa 2025. Keski-Uusimaa muodostanee yhtenäisen työllisyysalueen, jonka vastuukuntana Järvenpään kaupunki toimii. Työllisyysalueen valmistelu on hyvässä vauhdissa, ja uskon valmistelun vahvistavan kuntien välistä verkostomaista yhteistyötä myös muissa kuin työllisyysaluetta koskevissa asioissa. Hyvä yhteistyö ja toimivat verkostot ovat yhteinen etumme.

Työllisyysalueen myötä kuntien rahoitusvastuu työttömyysturvasta kasvaa. Ajoissa auttamisen strateginen tavoite saattaaakin jatkossa korostua erityisesti työllisyysenhoidossa ja työllisyyttä tukevissa palveluissa. Työ tuottaa osallisuutta ja hyvää elämää.

Jatkamme yhteistä matkaa kohti visiotamme, jossa järvenpääläiset voivat hyvin ja asiat hoituvat sujuvasti metropolialueen pohjoisessa keskuksessa.

Järvenpäässä 10.10.2023

Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

## YLEISET LÄHTÖKOHDAT

### Kaupungin strategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.6.2022 kokouksessaan kaupungin arvot, mission, vision ja painopisteet. Strategia ohjaa ja sitoo koko kuntakonsernia. Kaupungin strategian toteuttamista ohjaa strategiakartta, joka sisältää kuusi päämäärää. Strategiakarttaa voisi kuvata tiekartaksi, jolla varmistetaan, että kaupungin strategia toteutuu.

Järvenpäässä strategiset päämäärät ovat Kuntalain (KL §37) hengen mukaisia toiminnan pitkän aikavälin tavoitteita, joita arvioidaan ja seurataan. Strategiset päämäärät (J1-H1) on johdettu strategiasta ja ne on asetettu käyttäen neljää näkökulmaa: 1) järvenpääläiset, 2) talous ja vaikuttavuus, 3) prosessit ja 4) henkilöstö. Strategisten päämäärien mittaristot ovat luonteeltaan tuloksellisuusmittaristoja eivät niinkään yksittäisiä toimintaympäristön ilmiömittareita. Mittareiden tavoitetasot on asetettu sekä vuodelle 2026 että 2030. Pitkälle asetetut tavoitetasot osoittavat, mihin pyrimme ja samalla palvelevat kaupungin muuta suunnittelua. Keskipitkän aikavälin tavoitetasot antavat selkänöjaa sitovien tavoitteiden asettamisessa ja mahdollistavat väliarvioinnin toteuttamisen.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet toteuttavat kaupungin strategisia päämääriä. Lautakunnat ovat esittäneet vuosien taloussuunnitelmaesityksissään valtuustoon nähden sitovat tavoitteet, jotka kaupunginvaltuusto hyväksyi osana vuoden 2023 talousarviota ja vuosien 2023-26 talousohjelmaa. Tavoitteet eivät ole muuttuneet uudelle taloussuunnitelmakaudelle.

Valtuustoon nähden sitovia tavoitteita toteutetaan edelleen käyttösunnitelmiin kirjattavin strategisoin toimenpitein. Nämä lautakuntaan nähden sitovat toimenpiteet konkretisoivat sen, millaisin askelin ja keinoin kaupungin sitovia tavoitteita käytännössä edistetään.

Strategisten päämäärien mittaristojen tilaa sekä sitovien tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan osavuosikatsauksissa sekä tilinpäätösten toimintakertomuksissa.

Strategiakortit on esitetty kokonaisuudessaan ohessa.

# Strategia- kartta

## ARVOT



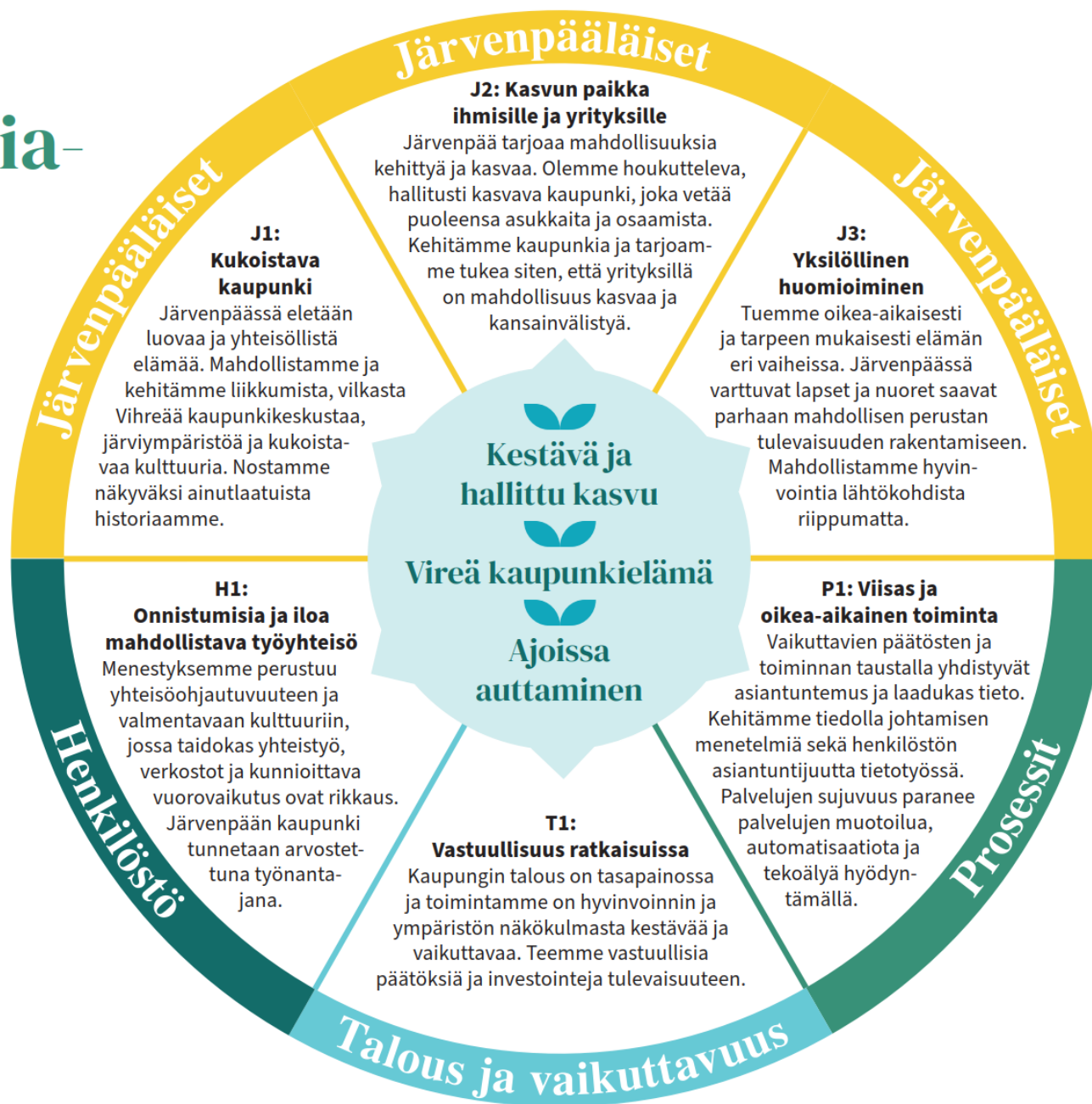
Oikeuden-  
mukaisuus



Rohkeus



Vastuullisuus



## VISIO

Järvenpääläiset voivat hyvin ja asiat hoituvat sujuvasti metropolialueen pohjoisessa keskuksessa.

## MISSIO

Rakennamme yhdessä kaupunkia, jossa järvenpäälaisellä on turvalliset juuret ja kantavat siivet.

## J1: Kukoistava kaupunki

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Järvenpäässä on matkailijoille riittävästi nähtävää ja vierailukohteita, ka. 1–5 (Imagotutkimus)	2021: 3,3 (kaikki vast.)	3,5	3,8
Keskustassa liikkuvien ihmisten määrän kasvu, % (Visitory-data)	2022 taso (kun valmis)	15 %	35 %
Koen olevani osa järvenpääläistä yhteisöä, ka. 1–5 (Imagotutkimus)	2021: 3,46	3,6	3,8
Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % *PO 4. ja 5. lk Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % *PO 8. ja 9. lk; lukio; aol (Kouluterveyskysely)	2021: 83,7 %; 96,4 %; 98,6 %; 95,1 %	85 %; 97 % 99 %; 96 %	85 %; 97 %; 99 %; 96 %
Päivittäisen elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokoneiden osuus, % (Terve Suomi)	2020: 75,4 %	83 %	85 %
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus, % (Terve Suomi)	2020: 56,2 %	47 %	40 %
Osallisuuden kokemus: osallisuusindikaattori, asteikko 0-100 (Terve Suomi)	Uusi mittari (vuoden 2022 kyselystä)	Nousee lähtötasosta	Määritellään lähtötason pohjalta
Äänestysprosentti kuntavaaleissa, % (vuosina 2025 ja 2029)	2021: 51,9	Max. 1,5 %-yks. alle koko maan tason	Max. 1 %-yks. alle koko maan tason
1) Omaisuusrikosten määrä, 2) Väkivaltarikosten määrä (Poliisin tilastot)	2021: 1) 2588, 2) 336	1) 2300, 2) 280	1) 2000, 2) 220

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Keskustan ja ranta-alueiden kaupalliset palvelut parantuvat.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Kehitämme monipuolisia kohtaamisen mahdollisuuksia eri ikäisille erilaisissa elämäntilanteissa oleville.	x	x	x	x	HYVO-johtaja
Edistämme kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä.	x	x	x	x	HYVO-johtaja
Kulttuurijuurten hyödyntämistä lisätään kaupungin brändin rakentamisessa	x	x	x	x	Viestintäjohtaja
Edistämme osallisuutta kaupungin toiminnassa	x	x	x	x	Viestintäjohtaja

## J2: Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Yleiskaavan 2040 toteutumisen mahdollistava väestönkasvu vuoteen 2030 asti (1.4%/v 2040)	31.12.2021: 45226	ka. str.kaudelle 1,8 %/v. (49800 as.)	ka. str.kaudelle 1,8 %/v. (53400 as.)		
Kasvavien yritysten määrä, kpl (liikevaihtoaan >5 % kasvattaneiden yritysten määrä, liikevaihto > 50 000 e/v.)	2021: 364	440	530		
Verotulojen kasvu vähintään ka. vuodessa, %	2021: 9,9 % (veronkorot. oikaistu 6,1 %)	4,3 % (oikaistu 4,4 %)	3,0 %		
Valmistuvat asunnot, lkm/vuodessa * MAL-sopimus ja asunto-ohjelma ohjaavat asuntomäärää.	2021: 576	*560-730 as./v.	*560-710 as./v.		
Nuorisotyöttömyys: 15-24 -vuotiaiden työttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista, % (*Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula)	31.12.2021: Jpää 13,7 %; *Keski-Uusimaa ka. 12,2 %	12 %	10 %		
Työttömyysaste: 15-74-vuotiaiden työttömien osuus saman ikäisestä työvoimasta, % (*Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula)	31.12.2021: Jpää 9,4 %; *Keski-Uusimaa ka. 9,3 %	9 %	8,5 %		
Työpaikkaomavaraisuusaste, %	2020: 65 %	69 %	73 %		
Yksityisten työpaikkojen määrän kasvu, %	2020: 9100 yks. työpaikkaa	1,5 %/v (9950)	1.5 %/v (10400)		
Järvenpään koulutustaso (Tilastokeskus) 1) Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 15-vuotta täyttäneestä väestöstä, % 2) Korkeakoulu- tai tutkija-asteen suorittaneiden osuus 20-vuotta täyttäneestä väestöstä, %	31.12.2020: 1) 74,9 % 2) 26,4 %	1) 77 % 2) 28,5 %	1) 79 % 2) 30,5 %		
Järvenpään Opiston opiskelijamäärä, kurssilaiset	2022: 9400 kurssilaista	11600	12800		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Kasvatamme perheasuntojen määrää vuosittain.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Pienennämme kaupunki-infran korjausvelkaa.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Houkuttelemme kaupunkiin työpaikkoja synnyttäviä yrityksiä.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Järjestämme tuloksellisia osaamisen kehittymistä ja työllistymistä edistäviä palveluja.	x	x	x	x	HYVO-johtaja



### J3: Yksilöllinen huomioiminen

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Kelpoisen henkilöstön osuus perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstöstä, % (pl. ohjaajat/avustajat/hanketyöntekijät/sivutoimiset tuntiopettajat)	20.9.2021: PO 87 % 30.4.2021: VAKA 91 %	PO 90 % VAKA 93 %	PO 93 % VAKA 95 %		
Lapseni oppimista tuetaan riittävästi, ka. 1-5 (perusopetuksen huoltajakysely)	2021: 3,8	4,0	4,3		
Lapseni kasvua, kehitystä ja oppimista tuetaan riittävästi ja oikea-aikaisesti, ka. 1-5 (VAKAn huoltajakysely)	2022: 4,3	4,5	4,7		
Positiivinen mielenterveys-mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p, ka. (Terve Suomi)	2020: 24,1	25	26		
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus, % (Terve Suomi)	56,5 %	60 %	65 %		
Tyytyväinen elämäänsä, % *PO 4. ja 5. lk Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % *PO 8. ja 9. lk; lukio; aol (Kouluterveyskysely)	2021: 83,4 %; 64,7 %; 69,3 %; 68 %	85 %; 66 %; 70 %; 70; %	86 %; 70 %; 72 %; 72 %		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Ketteriä palvelurakenteita ja prosesseja vahvistetaan oikea-aikaisen tuen mahdollistamiseksi.	x	x	x	x	OPKA-johtaja
Varhaisen tuen osaamista ja ennaltaehkäiseviä palveluita vahvistetaan opetuksen ja kasvatuksen palveluissa. Tuen tarpeen alkuvaiheessa yleisellä tuella pystytään vastaamaan laajasti ja oikea-aikaisesti tuen tarpeisiin.	x	x	x	x	OPKA-johtaja
Lasten varhaista tukea edistetään kouluttamalla henkilöstöä ja rekrytoimalla kelpoisia työntekijöitä.	x	x	x	x	OPKA-johtaja
Järjestämme ohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	x	x	x	x	HYVO-johtaja
Kansallisen lapsistrategian tuloksia, hankkeita ja rahoitusmahdollisuuksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tukemaan kaupungin HYTE-työtä.	x	x	x	x	HYVO-johtaja
Painotetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin sekä lastenoikeuksien teemoja osana Terve kunta -verkoston toimintaa.	x	x	x	x	HYVO-johtaja

## P1: Viisas ja oikea-aikainen toiminta

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Järvenpäässä pyritään ottamaan kaupunkilaiset mukaan kaupungin kehittämiseen, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	v. 2021: 3,04	3,3	3,7		
Olen järvenpääläisenä tyytyväinen kunnan päätöksentekoon, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	Uusi mittari	3,3	3,7		
Arkielämän asioiden hoito Järvenpäässä sujuu hyvin ja helposti, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	3,85	4,0	4,3		
Asiakastyytyväisyys sähköisen asioinnin palveluihin, kokonaisarvosana (Net Promoter Score)	uusi mittari (kehittelyssä)	70% maksimiarvosta	80 % maksimiarvosta		
Niiden osuus, jotka ovat tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin, % (Terve Suomi)	85,1 %	85,5 %	86 %		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Toimintatavat keskitetyissä palveluissa ovat tarkoituksenmukaiset ja sujuvat.	x	x			hallintojohtaja
Sähköistetään valikoidut asiointipalveluprosessit (Digitaaliset palvelut)	x	x	x	x	hallintojohtaja
Kaupungin toiminnasta tuotettua tietoa hyödynnetään johtamisen ja arjen ratkaisujen pohjana	x	x	x	x	tietohallintojohtaja
Lasten asemaa vahvistetaan kehittämällä lapsivaikutusten ennakoarviointia ja järjestämällä LAVA-koulutusta.	x	x			hallintojohtaja
Henkilöstön osaamista vahvistetaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja tulevaisuuden vaatimuksiin.	x	x	x	x	henkilöstöjohtaja



**T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa**

<b>Strategisen päämäärän mittarit</b>	<b>Lähtötaso</b>	<b>Tavoite 2026</b>	<b>Tavoite 2030</b>		
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	TP2021: 315 (yht. 14,2 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)		
Lainamäärä, e/asukas	TP2021: 4793 (yht. 216,8 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)		
Tuusulanjärven veden laatu	2019: tyydyttävä	tyydyttävä+	hyvä		
Alueellinen viherkerroin	uusi mittari	työkalun käyttöönotto	riittävä viherinfra varmistettu		
HYTE-kerroin, e/asukas (Sotkanet)	2021: 17,8 e/asukas	+ 10 %	+ 10 %		
Kaupungin toiminnassa syntyvät sekajätteet (Ympäristövahti), %	2021: 1042 tonnia	- 5 % (990 t)	- 4 % (950 t)		
Kaupungin toiminnassa syntyvät biojätteet (Ympäristövahti), %	2021: 160 tonnia	- 5 % (152 t)	-4 % (146 t)		
<b>Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>Vastuu</b>
Edistämme vähäpäästöistä rakentamista ja liikkumista elinkaari huomioiden.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Edistämme ympäristöystävällisen teknologian ja energian hyödyntämistä.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Resurssiviisauden tiekartan mukaiset toimenpiteet etenevät.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Kaupungin tilaomistukset perustuvat laadittavaan kiinteistöohjelmaan.	x	x			Talousjohtaja
Tilatehokkuus paranee.	x	x	x	x	Talousjohtaja
Edistämme hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä.	x	x	x	x	HYVO-johtaja

## H1: Onnistumisia ja iloa mahdollistava työyhteisö

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Ongelmatilanteessa saan tukea toisilta, ka. 1- 5 (TYHY-kysely)	Uusi mittari	4	4,5		
Olen innostunut työstäni: muutaman kerran viikossa tai päivittäin, % (TYHY-kysely)	2020: 81 %	85%	90 %		
Voin vaikuttaa työtäni koskeviin asioihin, ka. 1-5 (TYHY-kysely)	2020: 3,6	4	4,3		
Työyhteisömme työskentelee tavoitteellisesti ja tuloksellisesti: melko tai täysin samaa mieltä, % (TYHY-kysely)	2020: 81,8 %	85%	88 %		
Suosittelisi nykyistä työpaikkaa tuttavalle, % (TYHY-kysely)	2020: 74,2 %	75 %	80 %		
Järvenpään kaupunki on tai olisi houkutteleva työnantaja, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	2021: 2,89	3,5	3,8		
Terveysperusteiset poissaolot, kalenteripäivää vuodessa/työntekijä (palkkajärjestelmä)	2020 13,6; 2021 12,6	11,5	10,5		
Olen tyytyväinen koko organisaation johtamistapaan % (TYHY-kysely)	2020: 3,2	3,5	3,8		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Työssä on aiempaa terveellisempää ja turvallisempää			x		Henkilöstöjohtaja
Tavoitteellinen ja tuloksellinen työskentely vahvistuu yhteisellä tekemisellä	x	x	x	x	Henkilöstöjohtaja
Yhteisöohjautuvuuden toimintamalleja kehitetään	x	x			Henkilöstöjohtaja
Yhteistyö kaupunkikonsernissa vahvistuu		x	x		Henkilöstöjohtaja



## KEHITYSNÄKYMÄT

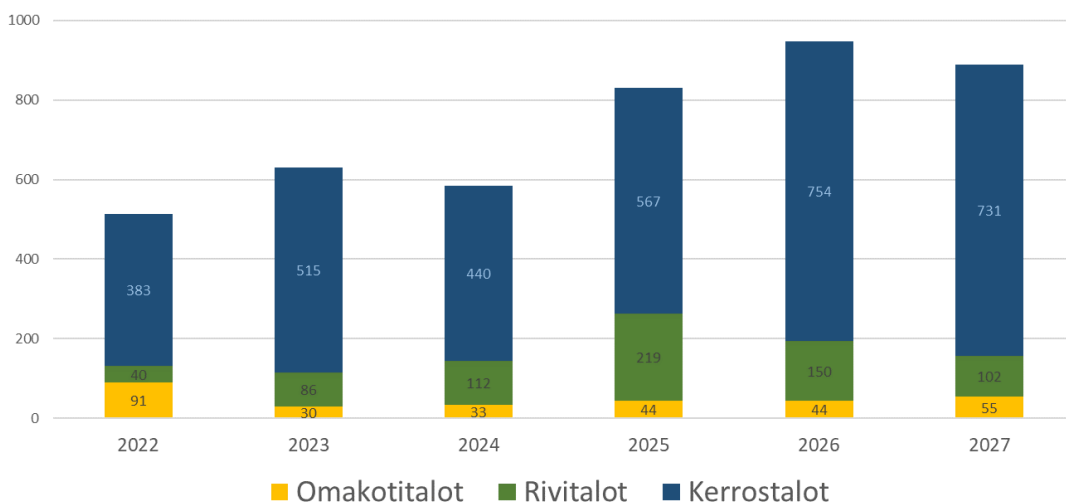
### Järvenpään toimintaympäristö

Asuntoja on valmistunut vuosina 2020-22 keskimäärin yli 680 vuodessa. Päätymässä olevassa kauden 2020-23 MAL-sopimuksessa asuntotuotantotavoitteena on Järvenpäässä ollut 566 asuntoa vuodessa. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus kokonaistavoitteesta on ollut 20 %. MAL-sopimus vuodesta 2024 eteenpäin on valmistelussa ja siinä Järvenpään asuntotuotannon tavoiteluku on 560.

Asuntorakentamisen tilanne on muuttunut merkittävästi keväällä laaditusta väestösuunnitteen pohjana toimivasta asuntorakentamisarviosta. Haettujen rakennuslupien ja uusien rakennushankkeiden aloitusten määrät ovat laskeneet merkittävästi. Korkojen ja rakennuskustannusten nousu sekä kuluttajien heikentynyt usko omaan talouteen haastaa asuntotuotannon edellytyksiä koko Suomessa, ja tämä hillitsee rakentamista myös Järvenpäässä. Rakentamisen arvioidaan hidastuvan selvästi vuosina 2024-25. Asuntotuotannon hidastuminen hidastanee myös kaupungin väestönkasvua. Kaupunkikehitys käy aktiivisia neuvotteluja rakentajien kanssa tulevien hankkeiden liikkeelle lähdöstä.

#### Rakentamisennuste talotyypeittäin 2022-27 (kevät 2023)

### Asuinrakentaminen talotyypeittäin



Järvenpään väkiluku oli vuoden 2022 lopussa 45 630 henkilöä ja väkiluku kasvoi vuonna 2022 0,9 %. Kuluvana vuonna kasvu on ollut nopeampaa. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan väestö oli elokuun loppuun mennessä kasvanut 650:lla eli 1,4 %. Väkiluvun kasvu on jo nyt ylittänyt ennusteen eikä loppuvuodeksi ole odotettavissa kovin suurta väestönkasvua. Alkuvuoden korkea väkiluvun kasvu johtuu suurelta osin ukrainalaisista, jotka ovat hakeneet kotikuntaa Järvenpäästä, joten vieraskielisen väestön osuus on kaupungissa voimakkaassa kasvussa.

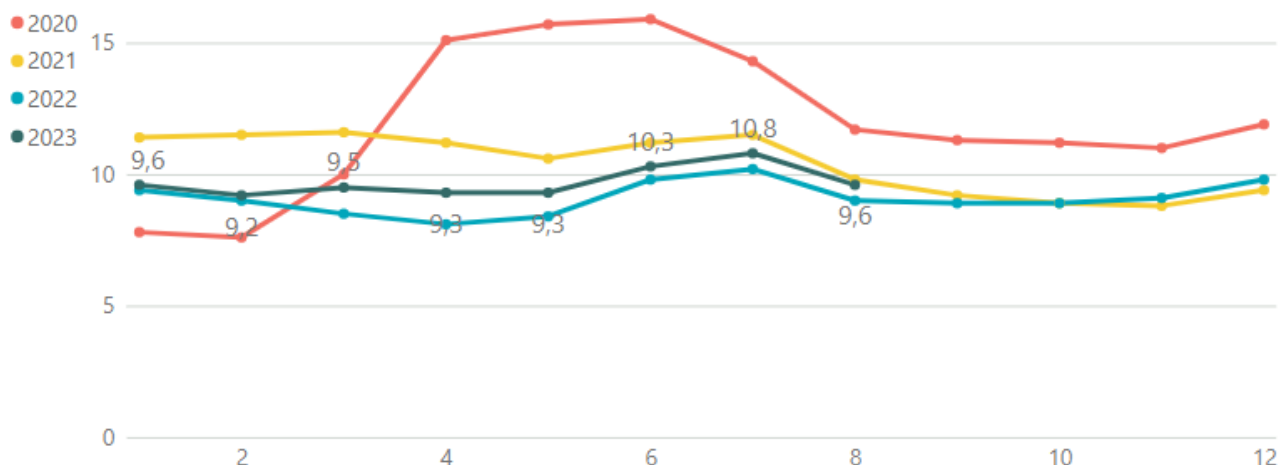
Järvenpääläisten määrä on kasvanut viime vuosina nopeaa tahtia. Kasvun odotetaan jatkuvan nopeana myös taloussuunnitelmakaudella, joskin rakentamisen hidastuminen voi hidastaa kasvua ennakoidusta. Tulevien vuosien kasvu kohdistuu erityisesti vanhempiin ikäluokkiin. Syntyneiden määrä jää suhteellisen matalaksi, joten alle kouluikäisten määrä kasvaa suunnitelmakaudella maltillisesti ja kouluikäisten määrä jopa laskee vuodesta 2024 alkaen.

**Väestösuunnite 2020-27 ikäryhmittäin (kevät 2023)**

Ikä	v 2020	v 2021	v 2022	enn 2023	enn 2024	enn 2025	enn 2026	enn 2027	Muutos 2022-27
0-6	3 266	3 263	3 234	3 181	3 180	3 229	3 301	3 394	160
7-15	4 689	4 769	4 798	4 891	4 802	4 726	4 671	4 615	-183
16-18	1 519	1 606	1 629	1 543	1 638	1 691	1 767	1 775	146
19-64	26 583	26 833	26 949	27 291	27 393	27 702	28 097	28 716	1 767
65-74	5 199	5 226	5 213	5 169	5 196	5 276	5 389	5 504	291
75+	3 199	3 529	3 807	4 117	4 395	4 646	4 893	5 156	1 349
<b>Yhteensä</b>	<b>44 455</b>	<b>45 226</b>	<b>45 630</b>	<b>46 192</b>	<b>46 605</b>	<b>47 270</b>	<b>48 119</b>	<b>49 159</b>	<b>3 529</b>
Muutos	744	771	404	562	413	665	849	1 040	
Muutos-%	1,7 %	1,7 %	0,9 %	1,2 %	0,9 %	1,4 %	1,8 %	2,2 %	

Järvenpään työttömyys on tasaantunut 10 prosentin tuntumaan koronavuosien pahimmillaan yli 15 % työttömyysluvuista. Vuoden 2022 lopussa Järvenpään työttömyysaste oli 9,8 %. Elokuussa 2023 Järvenpään työttömyysaste oli 9,6 % ja työttömiä työnhakijoita 2244, mikä on 179 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut, mikä näkyy kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuna. Elokuussa 2023 pitkäaikaistyöttömiä oli 955 eli 105 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Sama trendi on myös nuorisotyöttömyydessä. Avoimien työpaikkojen määrät ovat puolestaan merkittävästi vähentyneet.

Koko maan tasolla työttömyyden arvioidaan kasvavan vuoden 2024 aikana ja kääntyvän sen jälkeen hitaaseen laskuun.

**Työttömyysaste**

**Henkilöstöpolitiikka**

Järvenpään kaupungin henkilöstöpolitiikka perustuu kaupungin strategiaan. Järvenpään kaupunki haluaa työnantajana olla arvojensa mukainen: oikeudenmukainen, rohkea ja vastuullinen. Tavoitteenamme on onnistumisia ja iloa mahdollistavat työyhteisöt. Johtamisen ja esihenkilötyön osaaminen ja sen kehittäminen on jo vuosia muodostanut vankan perustan kaupunkimme onnistumiselle sekä palvelutuotannon järjestämisessä, että henkilöstön työhyvinvoinnin johtamisessa. Tulevina vuosina jatkamme strategian mukaisesti yhteisöohjautuvuuden ja valmentavan johtamisen edistämistä organisaatiossamme. Laadukkaan ja oikea-aikaisen työkykyjohtamisen merkitys korostuu arjessa psykososiaalisten kuormitustekijöiden kasvaessa.

Kaupungin työntekijöiden määrä oli 31.12.2022 1579 työntekijää. Työntekijöistä suurin osa sijoittuu varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen (noin 2/3).

## Yleinen taloustilanne

Talouden näkymät ovat viime vuosina olleet maailmalaajuisesti myllerryksessä koronan, raaka-ainepulan, nopean inflaation, nousevien korkojen sekä Venäjän hyökkäyssodan vuoksi.

Valtionvarainministeriön arvioi syksyn talouskatsauksessaan muita ennustelaitoksia positiivisemmin Suomen talouden kasvun jäävän 0 %:iin vuonna 2023 (VM talouskatsaus 9.10.2023). Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta sekä investointeja, minkä seurauksena talous on painunut loppuvuonna jopa taantumaan.

Taantuma koettelee erityisesti asuinrakentamista, johon korkojen nousu on vaikuttanut voimakkaasti. Myös teollisuuden tilanne on heikko, kun täyttyneitä varastoja puretaan.

Valtionvarainministeriön arvion mukaan yksityinen kulutus, investoinnit ja vienti kääntyvät kasvuun vuonna 2024 ja bruttokansantuote kasvaa 1,2 prosenttia. Vuonna 2025 kulutuksen sekä investointien kasvu vahvistuu, ja kasvu nousee 1,8 prosenttiin. Kotitalouksien ostovoimaa rasittavat kallistuneet hinnat, mutta ansiotason nousu ja inflaation hidastuminen parantavat kotitalouksien mahdollisuuksia kuluttaa jo 2024. Myös korkojen nousu on jo pysähtynyt, ja niiden odotetaan kääntyvän laskuun ensi vuonna.

Työllisyyden kasvu taittui kesällä. VM ennakoi työllisyyden laskun jäävän lyhytaikaiseksi ja vuoteen 2025 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysasteen arvioidaan nousevat 74,3 prosenttiin ja työttömyysasteen laskevan 7 prosenttiin. Työttömyys on kuitenkin puolisen prosenttiyksikköä korkeammalla kuin vuosi sitten arvioitiin.

Suhdanne-ennusteissa on monia riskejä, jotka toteutuessaan hidastavat elpymistä ja pitkittävät taantumaa. Geopoliittinen vastakkainasettelu ja korkojen nousun välittyminen talouteen saattavat tuottaa negatiivisia kehityskulkuja. Kansainvälisen talouden hitaampi kasvu vähentäisi entisestään suomalaisten yritysten mahdollisuuksia viennin lisäämiseen. Korkotason nousu jarruttaa myös investointeja ja vaikuttaa kiinteistömarkkinoiden toimintaan. Suomessa asuinrakentamisen näkymät ovat heikentyneet nopeasti asuntomarkkinoiden jähmettymisen vuoksi, ja alan vaikeudet saattavat kärjistyä ja heijastua ennustettua voimakkaammin työllisyyteen ja talouteen. Riskit heikommasta talouskehityksestä ovat ilmassa ja useat ennustelaitokset ovat ennakoineet selvästi heikompaa kehitystä. Suomen Pankin väliennuste (15.9.2023) ennakoi vuodelle 2024 vain 0,2% kasvua.

Julkisen talouden tilanne on heikko. Julkisyhteisöjen alijäämä on vähintään 3 prosenttia bruttokansantuotteesta vuosina 2024–26 ja paranee 2,8 prosenttiin vuonna 2027. Velkasuhde kasvaa jatkuvasti ollen lähes 82 prosenttia vuonna 2027. Valtionhallinnon, kuntahallinnon ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä on edelleen yli 14 miljardia euroa vuonna 2027.

### Keskeiset ennusteet 2020-27 (lähde: VM Taloudellinen katsaus syksy 2023)

Tunnusluku	2020	2021	2022	2023E	2024E	2025E	2026E	2027E
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	-2,4	3,2	1,6	0	1,2	1,8	1,7	1,6
Bruttokansantuote, mrd. euroa	238	251	269	282	291	303	316	328
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,8	7,1	7,2	7,0	6,6	6,4
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat)	70,7	72,3	73,8	73,8	73,8	74,3	74,8	75,2
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,3	2,2	7,1	6,2	2,2	1,7		
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,9	2,4	2,4	4,3	3,5	3,3		
Julkisyhteisöjen bruttovelka, % BKT:sta	74,7	72,5	72,9	74,2	76,8	78,9	80,4	81,6
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,5	0,3	3,5	3,6	3		
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	-0,2	-0,1	1,7	3,1	3,2	3,2		

Valtiovarainministeriö arvioi kuntatalouden toteutuvan vuonna 2023 suotuisasti. Keskeiset tunnusluvut, kuten tilikauden tulos sekä toiminnan ja investointien rahavirta, ovat kuntatalouden kehitysarvion mukaan tänä vuonna vahvoja. Tilannetta selittää sote-uudistusta edeltäneiden korkeampien kunnallisveroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti kertyneet verotulot, joiden ansiosta vuosikatteet

riittävät poistojen lisäksi kattamaan myös nettoinvestoinnit. Käänte heikompaan on kuitenkin edessä heti vuodesta 2024 alkaen, kun väliaikaiset korkeammat verotulokertymät päättyvät, valtionosuusrahoitus heikentyy lopullisten sotesiirtolaskelmien valmistuttua ja talouskasvu jää vaimeaksi.

Kuntien menot kasvavat hintojen ja palkkakulujen noustessa ja investointipaineet pysyvät mittavina. VM:n arvion mukaan kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024-27. Kuntatalouden toimintamenoja kasvattavat erityisesti kunta-alan ansiotason nousu, jonka oletetaan olevan vuosina 2025-27 hieman yleistä ansiokehitystä nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Työkäisen väestön väheneminen heikentää osaavan työvoiman saatavuutta ja kuntien veropohjaa. Kuntien verotulot laskevat vuonna 2024, koska korkeampien veroprosenttien mukaiset tilitykset hiljalleen poistuvat. Kunnilta peritään vuosina 2024 ja 2025 vuonna 2023 kunnille maksettu, sotelle rahoituslaskelmien perusteella kuuluva valtionosuus, mikä heikentää kuntien rahoitusasemaa. Toiminnan ja investointien rahavirta jää koko kuntakentässä selvästi negatiiviseksi ja heikentyy vuosi vuodelta 2024-27.

Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee sopeutuspainetta kuntatalouteen tuleville vuosille. Myös palvelutarpeen lasku erityisesti varhaiskasvatus- ja opetusikäisten palveluissa puolestaan haastavat kunta sopeuttamaan toimintaansa ja palveluverkkojaan. Kunnallisveroprosentteihin ennakoidaan kohdistuvan nousupainetta kaikissa kuntakokoryhmissä vuosina 2024-27 keskimäärin 0,6-0,9 %-yksikköä. Paineet ovat pienimmät suurissa kaupungeissa.

Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024-2027. Noussut korkotasot kiristää velkaantunutta kuntataloutta.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan sisältyy niin kuntien tehtäviä ja rahoitusta lisääviä kuin vähentäviä toimenpiteitä. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys vuosina 2024–2027, mikä pienentää kuntien valtionosuuksia. Vastaavasti valtionosuudet kasvavat vuonna 2025, kun TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille ja kuntien työttömyysturvan rahoitusosuutta kasvatetaan. Hallitus on sitoutunut uusien ja laajenevien tehtävien täysimääräiseen rahoittamiseen koko kuntakentän tasolla.

Kaupungin tulosenuste vuodelle 2023 on 6,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Ylijäämä perustuu alkuvuonna tilitettyjen sote-uudistusta edeltäneiden suurempien veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaan kertyneisiin verotuloihin. Ylijäämäennuste on vuoden aikana merkittävästi pienentynyt kasvaneiden korkokulujen, palvelualueiden toimintakatteiden heikkenemisen ja rakentamisen hiipussa pienentyneiden maankäyttökorvausten ja muiden tulojen seurauksena. Tulosenustetta parantaa talousarviota vahvempina toteutuvat verotulot, ja pienempinä toteutuvat alaskirjaukset.

Kaupungin taseen kertynyt ylijäämä vuoden 2022 lopussa oli 10,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 lopussa viimeisimmän tilinpäätösennusteen toteutuessa ylijäämä on 16,6 miljoonaa euroa.

Vuonna 2024 kaupungin tulos kääntyy alijäämäiseksi. Kaupungin tilannetta heikentää valtionosuuksiin sote-uudistuksen jäljiltä tehtävät valtionosuusleikkaukset, joiden kattamiseksi taloussuunnitelmaesitykseen on sisällytetty 0,19 %-yksikön korotus kunnallisveroprosenttiin. Oman haasteensa tuovat kasvaneet palvelutarpeet ja rakentamisen hidastumisen vaikutukset kaupungin tulovirtoihin.

Ilman veroperustemuutoksia kaupungin tulos jäisi alijäämäiseksi kaikkina taloussuunnitelmavuosina. Alijäämää syntyy, vaikka toimintakateen kasvua on vuodesta 2020 alkaen merkittävästi hillitty jo toimeenpannuilla sopeutustoimenpiteillä ja vaikka vuodesta 2024 alkaen taloussuunnitelma sisältää uuden 3 miljoonan euron palvelualueille kohdennetun sopeutusvelvoitteen.



Kaupungin lainamäärä kasvaa talousohjelmakaudella mittavien investointien jatkuessa 326 miljoonaan euroon ja kääntyy sen jälkeen laskevalle uralle.

Tilikauden yli/alijäämän arvioidaan toteutuvan seuraavasti:

	1000e	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027
Tilikauden yli/alijäämä		-3 856	6 213	-1 643	2 408	2 188	1 757
Taseen kumulatiivinen yli-/alijäämä		10 374	16 587	14 944	17 352	19 540	21 297
Kumulatiivinen yli-/alijäämä, €/asukas		227	359	319	363	400	427

## TALOUSSUUNNITTELUN PERUSTELUT

Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat kaupungin strategiassa asetetut pitkän aikavälin tavoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa otetaan huomioon koko kaupunkikonserni niin, että tytäryhteisöjen toiminta ja talous kytketään tavoitteiden avulla tiiviisti kaupungin strategiaan.

Sote-uudistuksen aiheuttamat muutokset verorahoitukseen on huomioitu valtionvarainministeriön lokakuussa 2023 julkaiseman kuntien rahoituslaskelman mukaisesti. Lopulliset siirtolaskelmat päivittyvät vasta marraskuussa vuoden 2022 verotuksen maksuunpanotietojen valmistuessa ja lopulliset vuoden 2024 valtionosuuspäätökset tehdään joulukuun lopulla.

TE-uudistusta ei ole huomioitu kaupungin menoissa tai valtionosuuksissa, koska käytettävissä ei ole luotettavia arvioita uuden TE-alueen menoista, eikä näin ollen myöskään kuntien maksusuuksista. Talousarviovuodelle 2024 on kuitenkin varattu määräraha Keski-Uudenmaan kuntien yhteisen TE-alueen toiminnan valmisteluun ja käynnistämiseen.

### Verotulot

Kunnallisverotulot tulee vuodesta 2024 alkaen päättää prosentin kymmenyksen tarkkuudella. Ilman erillistä päätöstä veroprosentit pyöristetään lähimpään tasakymmenyksen. Kunnallisveroprosenttia esitetään korotettavan vuoden 2024 alusta alkaen 7,8 %-yksikköön. Ilman korotusta kaikki taloussuunnitelmavuodet jäisivät alijäämäisiksi ja taseeseen kertynyt ylijäämäpuskuri vajoaisi 5,6 miljoonalla eurolla vuoden 2027 loppuun mennessä. Korotuksen jälkeen taseen kertynyt ylijäämä on noin 21 miljoonaa euroa vuonna 2027.

Kaupunginvaltuusto päättää veroperusteista erikseen vuosittain marraskuussa talousarviokäsittelyn yhteydessä. Vero- ja valtionosuusrahoituksen heikentyessä taloussuunnitelmaan esitetään 0,19 %-yksikön tuloveroon korotus vuodesta 2024 alkaen. Kiinteistöveroihin ei esitetä muutoksia. Aiemmasta poiketen yleinen kiinteistövero on kuitenkin esitetty erikseen maapohjan ja rakennusten osalta Orpon hallituksen tekemän kiinteistöverolain muutosesityksen mukaisesti. Verolain muuttuessa maapohjan yleisen kiinteistöveron vaihteluvälin alarajaksi asetettaisiin 1,3 %-yksikköä. Rakennusten yleisen kiinteistöveron alaraja pysyisi sen sijaan ennallaan 0,93 %-yksikössä.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä oleva kiinteistöverouudistus jatkuu taloussuunnittelukaudella. Uudistus tulee muuttamaan kiinteistöverotulokertymiä kiinteistöjen arvotusperiaatteiden muuttuessa, mutta arvioita uudistuksen aikataulusta tai kuntakohtaisista talousvaikutuksista ei ole käytettävissä.

VEROPROSENTIT %	Vaihteluväli	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027
Tulovero		7,61	7,80	7,80	7,80	7,80
Kiinteistöverot:						
Yleinen maapohja	1,30-2,00	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
Yleinen rakennukset	0,93-2,00	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	0,93-2,00	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Rakentamattomat rakennuspaikat	2,00-6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 -	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50

Kunnallisverotulot ovat kuluvana vuonna toteutuneet talousarviota parempina palkkasummien kehityttyä odotettua paremmin. Tämä nostaa myös tulevien vuosien verotuloarviota verrattuna voimassa olevaan taloussuunnitelmaan veronkorotuksen lisäksi. Myös yhteisöverotulojen kehitys on ollut parempaa kuin viime vuoden talousarviovaiheessa, mikä heijastuu maltillisesti myös tuleville vuosille. Kiinteistöverotuloissa verotuksen vaiheittaisen valmistumisen seurauksena kertymät ovat jääneet pysyvästi matalammiksi, mutta vaikutukset ovat pienentyneet ensimmäisistä vuosista.

Rakentamisen hiipumisella ennustetaan olevan kasvua hidastava vaikutus kiinteistöverotulojen kehitykseen. Vastaavasti talouskasvun heikentyminen ja työttömyyden lisääntyminen voi heikentää myös kunnallisvero- ja yhteisöverotulokertymiä. Yhteisöverokertymät ovat jo viime kuukausina heikentyneet, koska taloussuhdanteen muutos heijastuu yhteisöverotuloihin nopeasti.

Taloussuunnitelmakauden verotuloennusteet pohjautuvat Kuntaliiton veroennustekehikoihin ja niiden taustalla oleviin tietoihin järvenpääläisten veronmaksajien palkka-, eläke- ja muista veronalaisista ansiotuloista, kunnan alueella sijaitsevista verotettavista kiinteistöistä ja niiden verotusarvoista, sekä järvenpääläisistä yrityksistä, yritysten tulonmuodostuksesta ja koko maan yritysten taloudellisesta tuloksesta. Verotuloennustekehikkoa täsmennetään kaupungin omilla väestö- ja rakentamisennusteilla, jotta kaupungin omat kehitysodotukset saadaan huomioitua ennusteissa.

Kunnallisverotuloennuste vuodelle 2024 on 2,9 % pienempi kuin 2023. Vuonna 2023 verotuloja kertyy vielä edeltävien vuosien korkeamman veroprosentin mukaan, joten verohäntien pienentyessä muutos on laskeva. Verotuloja kuitenkin kasvattavat ansiotulojen suotuisa kehitys ja veronmaksajien määrän kasvu.

Kiinteistöveron kasvussa on huomioitu Kaupunkikehityksen arvio lähivuosien asunto- ja yritysrakentamisesta. Vuosien 2024-25 rakentamisen hiipuminen hidastaa kiinteistöverotulojen kasvua vuosina 2025-26.

Yhteisöverotulot vähenevät vuonna 2024 7,1% vuodesta 2023. Muutosta selittää sote-uudistusta edeltävät aikaisempien vuosien korkeamman ryhmäosuudet ja yhteisöverotulojen tilitysviive. Kokonaisuudessaan yhteisöverotulojen kehityksen arvioidaan olevan taloussuunnitelmakaudella suotuisaa, vaikka kuluvan vuoden ennakoverot ovatkin laskeneet alkuvuodesta.

Verotuloarvioihin on sisällytetty varovaisuutta taloussuunnusteita hitaamman talouskehityksen sekä asuntomarkkinoiden ja väestönkasvun hidastumisen varalta. Verotulojen ennakkoidaan kehittyvän taloussuunnitelmakaudella seuraavasti:

VEROTULOT 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
<b>Kunnallisvero</b>	<b>204 424</b>	<b>95 087</b>	<b>92 363</b>	<b>97 678</b>	<b>101 513</b>	<b>105 269</b>	<b>396 824</b>
, josta korotuksen osuus			2 228	2 586	2 702	2 802	10 318
Muutos-%		-53,5 %	-2,9 %	5,8 %	3,9 %	3,7 %	
<b>Yhteisövero</b>	<b>8 733</b>	<b>5 869</b>	<b>5 454</b>	<b>5 785</b>	<b>6 097</b>	<b>6 390</b>	<b>23 726</b>
Muutos-%		-32,8 %	-7,1 %	6,1 %	5,4 %	4,8 %	
<b>Kiinteistövero</b>	<b>17 843</b>	<b>18 885</b>	<b>19 267</b>	<b>19 623</b>	<b>19 974</b>	<b>20 394</b>	<b>79 257</b>
Muutos-%		5,8 %	2,0 %	1,8 %	1,8 %	2,1 %	
<b>VEROTULOT YHTEENSÄ</b>	<b>230 999</b>	<b>119 841</b>	<b>117 084</b>	<b>123 085</b>	<b>127 585</b>	<b>132 053</b>	<b>499 807</b>
Muutos-%		-48,1 %	-2,3 %	5,1 %	3,7 %	3,5 %	

## Valtionosuudet

Valtionosuuksien määrään vaikuttaa Järvenpään suhteellinen asemoituminen koko maassa. Olennaisimpina tekijöinä valtionosuuksiin vaikuttavat väkiluku ja ikärakenne sekä kuntien ja valtion välinen kustannusten jako. Sote-erien poistuttua kuntien valtionosuuksista merkittävin tekijä on lasten ja nuorten määrä kunnassa. Maksettavan valtionosuuden määrään vaikuttavat laskennalliset kustannukset, mahdolliset muutokset kuntien omarahoitusosuudessa (€/asukas) sekä verotulojen tasaus sekä uudet tehtävät, joiden aiheuttamia kustannuksia kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta.

Valtionosuusarvioina on käytetty viimeisintä Valtionvarainministeriön tuottamaa ennakkotietoa vuodelle 2024 ja VM:n kuntatalousohjelman painelaskurin pohjatietoja suunnitelmavuosille. Laskelmat perustuvat vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietoihin, mutta sote-siirtolaskelmia päivitetään vielä

marraskuussa vuoden 2022 verotuksen maksuunpanotietojen valmistuessa. Lopulliset valtionosuuspäätökset vuodelle 2024 tehdään joulukuun loppupuolella.

Ennakollisten laskelmien mukaisesti valtionosuudet ovat vuonna 2024 11,9 miljoonaa euroa. Valtionosuudet vähenevät 36,1 %, mikä johtuu pääosin hyvinvointialueuudistuksen mukana siirtyvistä eristä ja takautuvasti perittävästä vuoden 2023 liikamaksusta. Suunnitelmavuosien valtionosuudet kasvavat indeksikorotusten ja tehtävälisäysten myötä, mutta niihin sisältyy myös indeksikorotusten osittainen leikkaus. Toisin sanottuna kunnille osoitettavia valtionosuuksia korotetaan vähemmän kuin palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset ovat tosiasiallisesti kasvaneet.

Valtionvarainministeriön vuosien 2025-27 painelaskelmiin sisältyy laskennallinen kompensatio Te-palvelujen järjestämisvastuun siirtoon ja työttömyysturvan rahoitusvastuun laajenemiseen liittyen. Kaupungin taloussuunnitelman valtionosuuksissa näitä eriä ei kuitenkaan ole huomioitu, koska valtionosuuksia vastaavista menoista ei toistaiseksi, Te-palveluvalmistelun ollessa vasta alussa, ole käytettävissä.

Valtionosuuksien arvioidaan toteutuvan seuraavasti:

VOS 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
<b>Valtionosuudet</b>	<b>44 925</b>	<b>18 613</b>	<b>11 895</b>	<b>12 525</b>	<b>14 048</b>	<b>14 392</b>	<b>52 860</b>
Muutos-%		-58,6 %	-36,1 %	5,3 %	12,2 %	2,4 %	

Orpon hallituksen ohjelmalinjausten mukaisesti elokuun lopussa 2023 on käynnistetty kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän uudistaminen. Valmistelutyöryhmälle asetetun aikataulun mukaisesti uuden rahoitusjärjestelmän on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Järjestelmämuudistus voi muuttaa tulevaa valtionosuusrahoitusta merkittävästi. Sen vaikutuksia kaupungin verorahoitukseen arvioidaan uudistustyön edetessä seuraavilla taloussuunnitelmakerroksilla.

## Toimintatuotot ja -kulut

Jotta kaupungin talous saadaan tasapainoon, on toimintakatteen kehitys pystyttävä pitämään verorahoituksen kasvua maltillisempana. Kaupungin toimintakatteen alijäämän kasvua on hillitty vuodesta 2020 alkaen toimeenpanemalla monivuotisia rakenteellisia toimenpiteitä, minkä lisäksi talousarviovuodesta 2024 alkaen toimintakatteisiin on kohdennettu uusi 3 miljoonan euron sopeutustavoite. Kaupungin mahdollisuudet toiminnan tasapainottamiseen omasta toiminnasta ovat tosiasiallisesti vähentyneet sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palvelujen siirryttyä hyvinvointialueiden vastuulle.

Taloussuunnitelmassa on huomioitu kunta-alan palkkaratkaisun mukaiset palkankorotukset vuodelle 2024 sekä kehittämisohjelman mukaiset palkankorotukset vuoteen 2027 asti. Henkilösivukulujen ja eläkemaksujen tasausmaksun muutokset on huomioitu laskelmissa ennakkotietojen mukaisesti. Poikkeuksellisiin hinnankorotuksiin liittyen talousarvioon on varattu noin 0,75 miljoonan euron lisämäärärahat.

Toimintatuotoissa ja -kuluissa on huomioitu myös lainsäädännön ja palvelutarpeiden muutoksista aiheutuvat menopaineet ja -helpotukset sekä muut poikkeukselliset, yksittäisiin taloussuunnitelmavuosiin ja tapahtumiin liittyvät kertaerät.

### Palvelualueet

Palvelualueiden määrärahoissa on huomioitu vuoden 2023 talousarviomuutokset, joilla on vaikutusta myös taloussuunnitelmakaudella. Lisäksi palvelualueiden toimintakatteissa on huomioitu muutoksina:

- Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen määrärahoissa on varauduttu varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvuun ja henkilöstön saatavuuden varmistamiseen, palvelusetelien indeksikorotukseen, ateriapalveluiden 10% ja siivouspalveluiden 3,52% hinnankorotukseen,

opetuksen erityisen tuen vaativuuden lisääntymiseen, erityisluokanopettajan jatkoon yläkoulun ylimääräisessä ryhmässä, ruotsin opetuksen lisäämiseen ja ukrainalaisten vaikutukseen perusopetukseen. Lisäksi määrärahoja on pienennetty opetuksen oppilasmäärän vuosittaisen vähenemisen vuoksi.

- Kotikuntakorvaukset ja työmarkkinatuen kuntaosuudet on varattu taloussuunnitelmaan viimeisimmän ennusteen mukaisesti koko kaudelle.
- Hyvinvoinnin palvelualueelle on lisätty määrärahaa TE-palvelujen siirtoon valmistautumiseen, siivouspalvelujen 3,52 % hinnankorotukseen ja Villa Kokkosen toimintaan.
- Kaupunkikehityksen määrärahoissa on huomioitu erillisosakkeiden vuokrauksesta luopuminen, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen 9% hinnankorotus, maankaatopaikkatulojen ja rakennuslupatuottojen väheneminen.
- Konsernipalveluihin määrärahassa on huomioitu verotuskustannusten ja tasausmaksun kasvu, vaalien talousvaikutukset sekä työterveyshuollon hinnankorotus. Lisäksi on huomioitu osallistavan budjetoinnin toteuttaminen vain joka toinen vuosi.
- Tilaomistuksen määrärahoissa on huomioitu varhaiskasvatuksen palveluverkkomuutosten toimeenpanon hidastuminen.

TE-uudistusta ei ole huomioitu kaupungin menoissa, koska käytettävissä ei ole luotettavia arvioita uuden TE-alueen menoista. Tuottoja ja kuluja korjataan tarvittaessa talousarviomuutoksella tarkentuvien vaikutuslaskelmien jälkeen ja osana tulevia taloussuunnitelmia.

Kaupungin oman toiminnan toimintakate ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja kasvaa taloussuunnitelmakaudella keskimäärin 2,5% vuodessa.

## Käyttöomaisuuden myyntivoitot

Käyttöomaisuuden myyntivoitoilla on ollut viime vuosina merkittävä rooli kaupungin talouden tasapainon ylläpidossa. Myyntivoittoarvion pudottaminen on paljastanut talouden rakenteellisen epätasapainon. Pysyviä palvelutuotannon menoja rahoitetaan edelleen kertaluonteisilla, omaisuuden realisoinnista saatavilla tuloilla.

Rakentamisen hidastuminen pienentää taloussuunnitelmakauden maanmyyntivoittoja. Aiemmin voittojen arviointiin sovellettu varovaisuuden periaate ”80% myyntipotentialista” on vallitsevassa markkinatilanteessa liian optimistinen. Pienennetty arvio perustuu Kaupunkikehityksen näkemykseen myyntipotentialista, ja myyntien toteutumiseen liittyvistä riskeistä sekä asuntomarkkinatilanteen ja yritystonttimyynnin kehittymiseen että kaavoituksen etenemiseen liittyen.

Maanmyyntivoitot vaihtelevat noin 4,4-5,1 miljoonassa eurossa vuosina 2024-27.

1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
<b>Käyttöomaisuuden (Kom) myyntivoitot</b>	<b>9 748</b>	<b>5 150</b>	<b>4 380</b>	<b>4 992</b>	<b>4 896</b>	<b>5 080</b>	<b>19 348</b>
Muutos-%		-47,2 %	-15,0 %	14,0 %	-1,9 %	3,8 %	

## Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin rahoitusta hoidettiin vuoteen 2020 asti useamman vuoden ajan lyhytaikaisilla kuntatodistuslainoilla. Vuonna 2019 lyhyen rahan markkinoihin liittyvää jälleenerahoitusriskiä pienennettiin muuttamalla lainoja pitkäaikaisiksi pankkilainoiksi ja laskemalla liikkeelle 5-vuotinen joukkovelkakirjalaina ja vuonna 2020 koronakriisin puhjettua konvertoitiin silloinen lainakanta kokonaisuudessaan pitkäaikaisiin lainoihin. Kesällä 2022 korkojen lähde nousemaan puolet kaupungin euribor-korkoon sidotusta lainasta kiinnitettiin pitkään kiinteään korkoon. Vuoden 2023 lainojen

suojausastetta on nostettu suojaamalla uusia pitkäaikaisia lainoja korkosuojauksilla ja sitomalla lainaa kiinteisiin korkoihin.

Korot ovat jatkaneet nousuaan vuoden 2023 aikana. Vuoden euribor-korko on noussut yli neljään prosenttiin. Ennustelaitokset arvioivat korkojen huipputasojen olevan saavutetun, mutta korkojen laskua jouduttaneen odottamaan ainakin kevääseen 2024. Pitkän aikavälin markkinaennusteet arvioivat euribor-korkojen vakiintuvan lähelle 3 prosenttia, mikä tarkoittaa merkittävää kasvua hankittavan rahoituksen hinnassa muutaman vuoden takaiseen korkotasoon verrattuna.

Kaupungin lainasalkun suojausaste on suhteellisen matala viime vuosina tehdyistä rahoitusjärjestelyistä huolimatta, minkä takia korkokustannukset ovat kasvaneet merkittävästi korkojen noustessa. Vuoden 2024 keväällä erääntyvä 73 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina joudutaan uudelleenrahoittamaan suhteellisen korkeaan hintaan ja uutta lainaa tarvitaan myös vuoden aikana toteutettaviin mittaviin investointeihin.

Kaupungin lainamäärällä ja tulevien vuosien rahoitustarpeella korkokulut vaikuttavat merkittävästi kaupungin talouden tasapainon ylläpitoon. Korkokulujen arvioidaan nousevan yli 10 miljoonaan euroon vuonna 2027.

Korkotuotoissa säilyy kaupungin tuotot konserniyhteisöille myönnettyistä tertiäärilainoista, ja rahoitustuotoissa korvaus Järvenpään veden peruspääomasta sekä takausprovisiot kaupungin takaamista lainoista. Rahoituskuluissa näkyvä vastaavasti Veden peruspääoman korvaus.

1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>	<b>195</b>	<b>-5 684</b>	<b>-7 756</b>	<b>-8 751</b>	<b>-9 631</b>	<b>-10 306</b>	<b>-36 444</b>
Muutos-%		-3012,0 %	36,5 %	12,8 %	10,1 %	7,0 %	

## Investoinnit, poistot ja alaskirjaukset

Taloussuunnitelmakaudella toteutetaan merkittävä määrä investointeja. Investointeja on erityisesti talonrakennuksessa ja kunnallistekniikassa. Vuonna 2023 valmistuu viimeinen sisäilmaongelmien vuoksi toteutettu uudiskohde, mutta investointitaso pysyy koko taloussuunnitelmakauden korkeana peruskorjauksierroksen käynnistyessä ja uudisalueiden voimakkaan rakentamisen jatkuessa.

Investoinnit vaikuttavat käyttötalouteen kasvaneina poistoina, uusien tilojen ja rakenteiden ylläpitokustannuksina sekä mm. tiloihin sijoittuvan toiminnan kustannuksina ja investointien rahoitukseen tarvittavan lainarahoituksen korkoina. Taloussuunnitelmakaudella valmistuvien hankkeiden poistot lisäävät vuosittaista kulutusoaa vuoden 2023 tilanteesta noin 1,3 miljoonalla eurolla aiheuttaen yhden merkittävän haasteen tulorahoituksen riittävyydelle. Kaupungin tulorahoitus ei riitä suunnitelmavuosina kattamaan investointien rahoitustarvetta investointien ollessa poistoja suuremmat.

Talouden haasteet huomioiden kaikissa talonrakennushankkeissa pyritään tilankäytön tehostamiseen ja kunnallistekniikan investoinnit suunnitellaan tulevat ylläpitokustannukset huomioiden. Osa investointimäärärahoista on kohdennettu hankkeisiin, joilla tehostetaan kaupungin toimintaa mm. automatisoimalla prosesseja ja ottamalla käyttöön uusia vähemmän resursseja vaativia palvelutapoja. Osana toiminnan tehostamista toimipisteverkkoa keskitetään suurempiin yksiköihin ja luovutaan merkittäviä peruskorjauksia vaativista toimipisteistä. Muutoksilla tuetaan toimintakatteen kasvun pysyvää hidastamista tulojen ja menojen tasapainon varmistamiseksi.

Nettoinvestoinnit vaihtelevat taloussuunnitelmakaudella 32 ja 52 miljoonan euron välillä ja laskevat sen jälkeen hiukan investointiohjelmakauden edetessä.

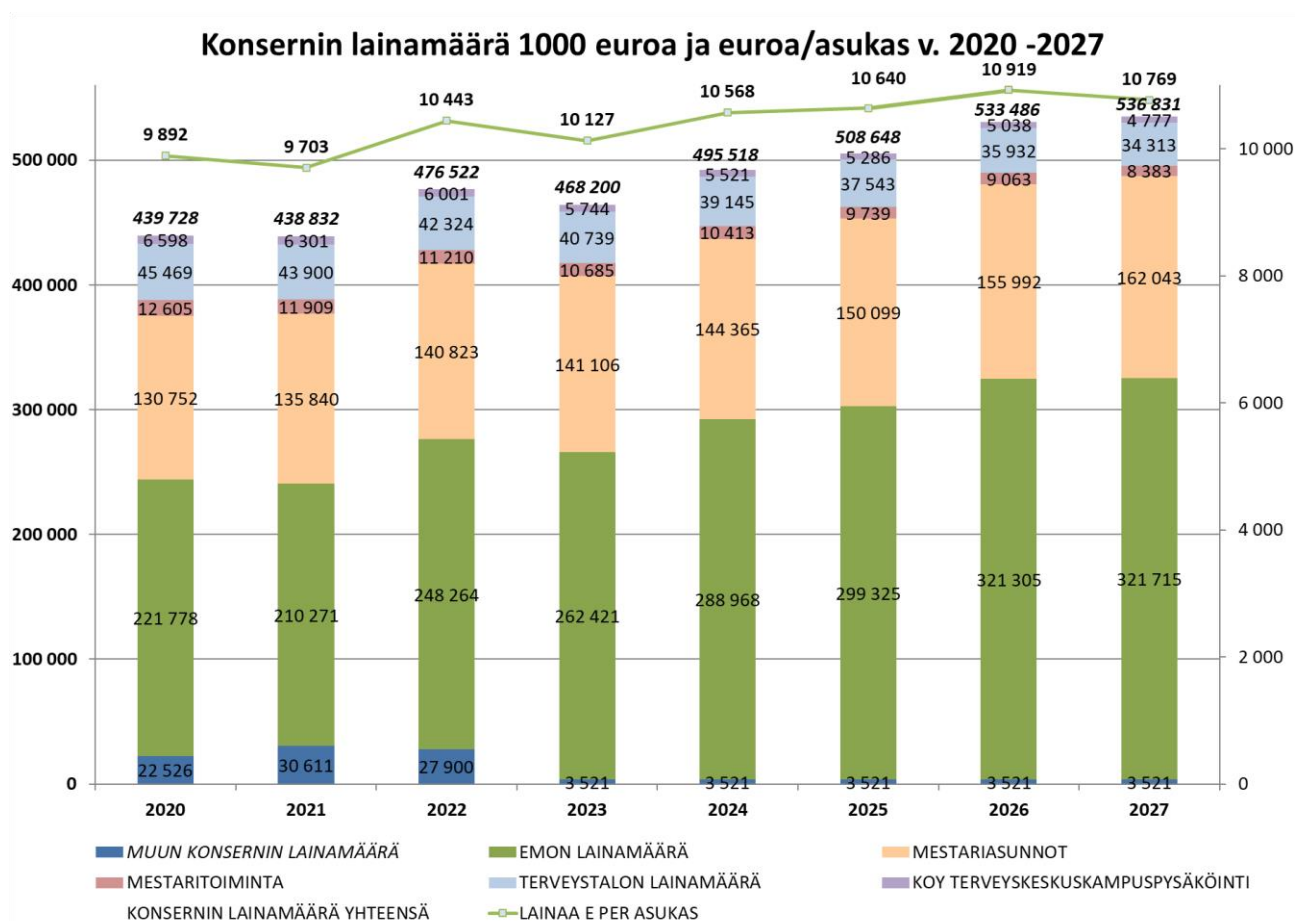
## Nettoinvestoinnit Kaupunki ja Järvenpään Vesi

1000 euroa	TPE2023	Toteutusvaihe			Kehitysvaihe			Palveluverkkosuunnitteluvaihe				2024-33
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Tulot	-4 729	-863	-1 631	-1 564	-1 556	-896	-1 015	-1 026	-1 026	-1 080	-918	-11 575
Menot	51 223	50 412	40 504	53 484	33 675	30 362	30 845	24 885	32 535	27 005	37 035	360 742
<b>Netto</b>	<b>46 494</b>	<b>49 549</b>	<b>38 873</b>	<b>51 920</b>	<b>32 119</b>	<b>29 466</b>	<b>29 830</b>	<b>23 859</b>	<b>31 509</b>	<b>25 925</b>	<b>36 117</b>	<b>349 167</b>

## Lainamäärä ja tulorahoituksen riittävyys

Talousarvioehdotuksen mukainen vuosikate ts. tulorahoitus vuonna 2024 on 23 miljoonaa euroa. Vuosikate nousee suunnitelmavuosilla vuosittain; 28,5 miljoonaa euroa vuonna 2025, 29,9 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja 31,7 miljoonaa euroa vuonna 2027. Koko suunnitelmakauden vuosikate on talousarvioehdotuksessa yhteensä 133,2 miljoonaa euroa, mikä on noin 64 % kauden nettoinvestoinneista (175,9 miljoonaa euroa).

Tulorahoitus jää korkeaa investointitasoa pienemmäksi, minkä takia kaupungin lainamäärä kasvaa vuosina 2024-27 noin 59,3 miljoonaa euroa. Lainaa arvioidaan tilinpäätösennusteen mukaan olevan vuoden 2024 lopussa noin 292,1 miljoonaa euroa ja investointien tulorahoitusaste on vain 45,7 %. Taloussuunnitelmavuosina investointien tulorahoitusaste vaihtelee 56 % ja 96 % välillä, ja kaupungin lainamäärä nousee lähes 325 miljoonaan euroon vuonna 2027.



\* Kuvaajassa emon lainamäärässä on lähtötilanteessa huomioitu konsernin sisäiset lainat.

## ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Kaupungin johtoryhmä on tunnistanut ja arvioinut kaupunkitasoisesti merkittävimmät riskit ja määritellyt hallintatoimenpiteet, joilla riskin vaikutusta pyritään hillitsemään, poistamaan tai pienentämään. Riskikartoitus hallintatoimenpiteineen on esitetty talousarvion liitteenä. Liitteessä on esitetty myös palvelualueiden omat riskiarvioinnit vuoden 2024 toimenpiteineen.

Johtoryhmän tunnisti kaupunkitasoisesti merkittävimmiksi riskejä toimintaympäristöön, johtamiseen, toimintaan ja talouteen liittyen.

Toimintaympäristöriskit	Riskin kokonaisarvio
Maailmanlaajuinen heikkenevä talouskehitys	16
Lainsäädännön nopeat ja ennakoimattomat, taloutta ja toimintaa haastavat muutokset	12
Turvallisuusuhat	12
Sodan vaikutus turvallisuuteen, toimintaan ja palvelukysyntään	9
<b>Johtamisriskit</b>	
Valmistelun ja päätöksenteon ongelmat	12
Kehittämistyön priorisoinnin puutteellisuus	9
<b>Taloudelliset riskit</b>	
TE-palvelujen siirron valmistelu ja toteutus	12
Palveluverkon yllättävät korjaustarpeet	9
Korkokustannusten nousu ja kiihtyvä inflaatio haastaa kaupungin talouden tasapainon	6
Takausvastuiden realisoituminen hintakehityksen seurauksena	6
<b>Toiminnalliset riskit</b>	
Palveluverkon yllättävät muutokset	9

Kaupungin taloudellinen tilanne on haastava. Kuluvan vuoden ennakoitu ylijäämä ja hyvinvointialueuudistuksen myötä paremmin hallinnassa oleva palvelujen kustannusvastuut mahdollistavat aiempaa paremmin tulevan talouskehityksen ennakoimisen ja välitön uhka kaupungin talouden kriisiytymisestä on helpottanut. Taloudellisen puskurin rajallisuus korostaa kuitenkin talousvaikutteisten toimintaympäristöriskien merkitystä.

Maailmanlaajuisesti heikentynyt talouskehitys ja Suomen talouden vaipuminen lamaan lisäävät kaupungin tulojen ja menojen epäsuhtaa ja vaikuttavat pahimmillaan kaupungin elinvoimaisuuteen tasapainoa ylläpitävien korjausliikkeiden seurauksena. Rahoituksen vähentyessä kaupunki joutuu tekemään sopeuttavia toimenpiteitä, joilla on vaikutusta kuntalaisten saamiin palveluihin, kaupunkiympäristöön tai perittäviin veroihin.

Ennakoimattomat lakimuutokset ja tehtävämuutokset, jotka jäävät osin kuntien rahoitettavaksi ja joihin ei ehditä valmistautua suunnitelmallisesti, voi johtaa epäoptimaalisiin ratkaisuihin ja epätarkoituksenmukaisiin palveluihin. Lakimuutosten osalta ensisijaisena toimenpiteenä on valmistelun aktiivinen seuranta ja kuntien yhteinen edunvalvonta. Juuri käynnistynyt valtionosuusrahoituksen uudistus voi myös tuoda mukanaan odotettujen parannusten asemesta myös heikennyksiä.

Toimintaympäristömuutosten ja taloudellisen tilanteen jatkuva seuranta, sopeuttavien toimenpiteiden systemaattinen toimeenpano ja ennakoiva vaikuttaminen kuntien vastuita ja taloushaasteita lisääviin päätösperäisiin muutosesityksiin soveltuvat tässä tilanteessa toimenpiteeksi useimpiin tunnistettuihin riskeihin.

Venäjän hyökkäyssodan seuraukset heijastuvat moninaisesti kaupunkiin ja kaupunkilaisiin ja samalla sota on lisännyt merkittävästi myös muita turvallisuusuhkia. Mm. hybridi-vaikuttaminen on lisääntynyt, samoin uhka kyberhyökkäyksille ja häirinnälle on kasvanut. Sodan ja liitännäisvaikutusten seurauksena kuntalaisten turvallisuuden tunne heikkenee sekä riski yhteiskunnan infran toimivuudelle ja ennakoimattomalle palvelutarpeelle kasvaa. Yleisesti turvallisuusuhat lamaannuttavat pahimmillaan



kaupungin toiminnan ja uhkaavat myös kriittisiä toimintoja. Merkittävimpana toimenpiteenä on valmiusjohtoryhmän toiminnan aktivoituminen ja varautuminen uhkiin ennakkolisesti.

Järvenpää toimii vuodesta 2025 seudullisen TE-alueen vastuukuntana. Epäonnistuminen merkittävän uudistuksen valmistelussa voi aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen erityisesti, mikäli toiminnalla ei onnistuta saavuttamaan työllisyyden kehitykselle asetettuja tavoitteita. Valmisteluun panostaminen ja yhteistyökumppaneiden sitouttaminen toiminnan tavoitteisiin ja prosessin edistämiseen ovat ensisijaisia keinoja, joilla toteutumiseriskiä voidaan vähentää.

Kaupunki on viime vuosina investoinut merkittäviä summia korvatakseen sisäilmaongelmaisia toimitiloja terveillä ja turvallisilla. Palveluverkkosuunnitelmissa on varauduttu huonokuntoisimman verkon alasajoon lähivuosina, mutta kunto ja mahdolliset vahingotapaukset voivat yllättäessään tuottaa lisäahdinkoa kaupungin talouden kantokyvylle ja myös toiminnalle, joka parhaimmassakin tapauksessa estyy vähintään väliaikaisesti. Vakuutusturva kattaa osan taloudellisesta riskistä, mutta sen lisäksi rakennuskannan kunnan asianmukainen seuranta ja huolto loiventavat pienentävät mahdollisuutta.

Kaupungin velkaantuminen ja korkeammat korkotasot aiheuttavat kaupungin taloudelle edelleen merkittäviä taloudellisia haasteita. Taloustilanne, korkojen ja hintojen nousu heikentää edelleen kaupungin takaamien halliyhtiöiden toimintaedellytyksiä ja voi pahimmillaan johtaa kaupungin takausvastuiden realisoitumiseen, mitä yritetään välttää tiiviillä seurannalla ja yhteistyöllä toimijoiden kanssa.

Kaupungin strategiassa on asetettu merkittäviä tavoitteita toimintaprosessien kehittämiseksi. Kehittämistä tehdään samanaikaisesti laajalla rintamalla, mikä huonosti johdettuna ja priorisoituna johtaa tehottomaan ja tuloksettomaan tekemiseen. Jotta tuloksia saadaan aikaiseksi tulee selkeämmin valita kohteet, joihin resurssit ohjataan. Valmistelun ja päätöksenteon ongelmat, kiire ja osaamisvajae heikentävät valmistelun laatua. Epätarkoituksenmukaiset roolitukset ja muutoksenhaut voivat estää päätöksenteon tai viivästyttää päätösten täytäntöönpanoa. Hallintosäännön ja toimintasääntöjen päivittämisellä ja yhdenmukaistamisella ja yhteisten toimintamallien tarkastelulla voidaan hallita tilanteen kehittymistä.

Korkokustannusten nousu aiheuttaa taloudellisia riskejä myös konserniyhtiöissä. Mestariasunnoissa lainarahoituksen kustannukset nostavat vuokratasoja. Vuokralaisten vuokranmaksukyky on vallitsevassa taloustilanteessa laskenut, mikä näkyy Mestariasunnoissa luottotappioina. Terveystalossa ja Järvenpään pysäköinti Oy:ssä pääomakustannusten nousu heijastuu käyttäjien vuokratasoihin, jotka ovat entuudestaan koettu suuriksi. Kaupungin tilahallinnan tehostamisvaateet vaikuttavat Mestaritoiminnan palvelukysyntään ja liikevaihtoon, kun ylläpidettävä tilamassa pienenee. Riskejä välttääkseen yhtiön täytyy pystyä pitämään kustannustehokkuutensa kunnossa. Myös valmistelussa oleva inhouse-yhtiöitä koskeva lainsäädäntö edellyttää, että yhtiön on kyettävä osoittamaan kustannustehokkuutensa markkinatoimijoihin verrattaessa. Ainolan pysäköinnin suurimmat riskit liittyvät alueen rakentumisen ja autopaikkojen vuokrauksen hidastumiseen.

## TALOUSARVION SITOVUUSMÄÄRÄYKSET JA RAKENNE

Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio on muita kaupungin toimielimiä sitova toimintaohje. Kaupunginvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupunginhallitusta ja muita kaupungin viranomaisia.

### Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen

Taloussuunnitelma vuosille 2024-27 laaditaan valtuuston sitovuustasoilla koko nelivuotiskaudelle. Suunnitelmakauden ensimmäinen vuosi muodostaa talousarvion. Valtuusto päättää määrärahojen nettositovuudesta koko taloussuunnitelmakaudelle eli vuosille 2024-27. Myös investoinnit suunnitellaan ja päätetään taloussuunnitelmakaudelle 2024-27.

Nelivuotinen nettositovuus tarkoittaa, että yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan ylittyminen tulee kattaa seuraavien vuosien määrarahasta ja vastaavasti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan alittuminen voidaan käyttää seuraavina vuosina. Määrärahojen käytön alittuessa kehyksestä vastaavan toimielimen tulee tehdä esitys menneen talousarviovuoden määrärahan siirrosta kyseisen vuoden tilinpäätöksen valmistuttua, viimeistään huhtikuun loppuun mennessä, jos se haluaa määrärahan käyttöönsä suunnitelmakauden seuraaville vuosille. Vastaavasti tilanteessa, jossa vastuutoimielin havaitsee tilivuoden määrarahansa riittämättömäksi, sen tulee tehdä esitys siitä, kuinka ylitys katetaan pienentämällä tulevien vuosien määrärahoja. Esitys tehdään osavuosikatsauksen yhteydessä, tai viimeistään siten, että se on käsiteltävissä vuoden viimeisessä valtuuston kokouksessa.

Käyttöomaisuuden myyntivoittojen tuloylitysten osalta siirtomäärärahaa voidaan esittää kohdennettavaksi uudisalueiden kunnallisteknisten investointien toteuttamiseen, mutta ei varsinaiseen toimintaan.

Kaupunginvaltuuston päättämät sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi myönnetyt määrarahat ovat muutettavissa vain valtuuston päätöksellä. Lähtökohtaisesti lisämäärärahoja ei myönnetä. Talousarviokehystä tarkastetaan vuosittain verotuloissa ja palvelutarpeissa tapahtuvien muutosten perusteella.

### Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa esitetään palvelualueiden ja muiden sitovien kokonaisuuksien toiminnan kuvaukset, toimintaympäristön muutokset sekä sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Sitovuustasojen talouden kokonaisuuden hahmottamiseksi käyttötalousosassa esitetään myös irtaimistoinvestoinnit sitovuustasoittain.

### Valtuuston sitovuus

Seuraavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia:

1. Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit
2. Määrarahat ovat nettositovia eli sitovia toimintakatteen osalta
3. Järvenpään Vesi – liikelaitoksen sitovana tasona tilikauden tulos

Vuosien 2024-27 valtuustoon nähden sitovina tasoina (vastuutoimielin suluissa) ovat:

- Konsernipalvelut (kaupunginhallitus)
- Tilaomistus (kaupunginhallitus)
- Kaupunkikehitys (kaupunkikehityslautakunta)
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset (kaupunkikehityslautakunta)
- Opetus ja kasvatusta (opetus- ja kasvatustalouden lautakunta)

- Kotikuntakorvaukset (opetus- ja kasvatuslautakunta)
- Hyvinvointi (hyvinvointilautakunta)
- Työmarkkinatuen kuntaosuus (hyvinvointilautakunta)
- Järvenpään Vesi – liikelaitos (Johtokunta)

Valtuusto päättää toimintakatteesta ja Järvenpään veden osalta tilikauden tuloksesta sekä sitovista toiminnallisista tavoitteista erikseen jokaisen yllä esitetyn sitovuustason osalta. Määrärahat ovat käyttötalousovosassa arvonlisäverottomia.

Osana talouden tasapainotusta on vuodesta 2020 alkaen toteutettu konsernin kaikkia hallintotehtäviä koskevaa sopeutusohjelmaa.

*Työnjaon muutosten seurauksena tarvittavista määrärahasiirroista palvelualueiden välillä päättää kaupunginjohtaja.*

Vuoden 2022 aikana käynnistettiin vaiheittainen muutos, jossa yhteisöjen tilavuokrissa siirrytään malliin, jossa vuokralainen maksaa tiloista markkinavuokraa ja Hyvinvoinnin palvelualue myöntää yhteisölle hakemuksen perusteella vuokra-avusta. Malli on kaupungille kustannusneutraali. *Muutosten seurauksena tarvittavista määrärahamuutoksista, joilla ei ole toimintakatevaikutusta, palvelualueiden ja tilaomistuksen välillä päättää kaupunginjohtaja.*

### **Kustannuslaskennalliset erät**

Palvelualueiden toimintatulot ja -menot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät. Sisäisistä eristä tilojen ylläpito- ja pääomavuokrat, taloushallinnon, tietohallinnon, palkanlaskennan, työterveyshuollon, sijaisväilyksen sekä lauta- ja johtokuntien kokouspalvelut kohdistetaan palvelualueille käytön mukaan sisäisenä laskutuksena.

Tilakulut laskutetaan palvelualueilta sisäisinä ylläpitovuokrina. Tiloihin sitoutuneen pääoman osalta peritään kaupungin tiloissa toimivilta yksiköiltä sisäistä pääomavuokraa. Sisäinen pääomavuokra on vuoden 2023 alusta alkaen määritelty kuntakentän yleisen käytännön mukaan jälleenhankinta-arvon ja teknisen nykyarvon kautta, mikä parantaa mm. palvelukustannusten kuntavertailujen laatua.

Tilasubventioiden läpinäkyvyys on varmistettu tilahallinnan sisäisten erien laskennassa. Yhteisöjen käyttöön luovutetut tilat laskutetaan kokonaisuudessaan palvelualueilta sisäisinä vuokrina. Tiloista saatavat vuokratuotot kohdistetaan samoille, avustuksen myöntäneille yksiköille, jolloin tilasubvention osuus näkyy yksiköiden nettokuluina. Vuoden 2022 aikana käynnistettiin kokeilu, jossa yhteisöjen tilavuokrissa siirryttiin osittain malliin, jossa vuokralainen maksaa tiloista markkinavuokraa ja Hyvinvoinnin palvelualue myöntää yhteisölle hakemuksen perusteella vuokra-avusta. Malli on kaupungille kustannusneutraali.

Ne konsernipalveluiden hallinnon kuluerät, joita ei laskuteta, ja jotka eivät aiheudu välittömästi kuntademokratiasta (valtuusto, hallitus, kaupunginjohtaja), sekä palvelualueiden omat hallinnolliset nettomenot vyörytetään palvelualueiden yksiköiden menoksi vähintään neljännesvuosittain Valtiokonttorille tehtävän talousraportoinnin aikataulussa.

Järvenpään Veden ja kaupungin välisistä suorituksista laskutetaan osapuolten välisen kaupunginhallituksen ja Järvenpään Veden johtokunnan vuosittain kaupunginhallituksen hyväksymän palvelusopimuksen mukaisesti.

### **Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet**

Lauta-/johtokunnat (Konsernipalveluita ja Tilaomistusta koskien kaupunginhallitus) päättävät talousarviota operatiivisemman tason käyttösuunnitelmista vuodelle 2024 tammikuun 2025 loppuun

mennessä. Lautakunnat päättävät käyttösuunnitelmista lopullisesti sen jälkeen, kun valtuusto on antanut talousarviossa niille strategiset tavoitteet sekä rahoitusresurssit.

Käyttösuunnitelmassa lauta-/johtokunta asettaa avainalueille/vastuualueille muut kuin kuntalain tarkoittamat sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä jakaa valtuuston antamat taloudelliset resurssit avain-/vastuualueille. Lauta-/johtokunta asettaa talousarviovuodelle toimenpiteet, joilla edistetään ja toimeenpannaan valtuuston nähden sitovien tavoitteiden toteutumista.

Käyttösuunnitelmaan sisällytetään myös tarkemmat, palveluryhmä tasoiset tiedot taloudesta ja avainalue-/vastuualuetasoiset tiedot henkilöstöstä.

Käyttösuunnitelmaan sisällytetään myös mahdolliset tiedot lautakunnan alaisista kehitysinvestointeihin haetuista ja myönnettyistä määrärahoista sekä tiedot tärkeimmistä suoritteista palvelukokonaisuuksittain.

Erillisen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteet, joilla toteutetaan palvelualueille asetettuja tavoitteita, esitetään osana käyttösuunnitelmia. Jatkossa myös resurssiviisauden tiekartan toteuttamissuunnitelmien toimenpiteet esitetään osana käyttösuunnitelmia.

Talospalvelut sekä erillisistä toimintasuunnitelmista (hyvinvointi ja turvallisuus, resurssiviisaus) vastaavat ohjeistavat tarkemmin käyttösuunnitelmien laadintaa kaupunginvaltuuston talousarviokäsittelyn jälkeen.

## Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmassa esitetään kunnan palvelutoiminnan jaksotetut nettomenot, rahoitusmenot ja omaisuuden kulumista kuvaavat poistot sekä menojen kattamiseksi kerätyt verotulot, valtionosuudet ja rahoituserät.

Tuloslaskelma sitoo nettositovuudella kaupunginvaltuustoon nähden seuraavien ryhmien osalta:

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitustuotot- ja kulut
- Satunnaiset tulot ja menot

Käyttöomaisuuden poistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot kohdistetaan toimintayksiköille, jonka hallinnassa hyödyke on. Näin toimintaan sitoutuneiden varojen määrä voidaan osoittaa. Tiloihin liittyvät poistot kirjataan Tilaomistukseen ja yhteisiin tietojärjestelmiin liittyvät poistot Konsernipalvelujen ICT-yksikköön. Poistot eivät ole sitovia.

## Järvenpään Vesi -liikelaitos

Vesihuoltolaitos muutettiin vuoden 2006 alussa kunnalliseksi liikelaitokseksi. Järvenpään Vesi liikelaitoksen alustava taloussuunnitelma ja talousarvio esitetään valtuustolle taloussuunnitelman yhteydessä. Järvenpään Veden johtokunta hyväksyy lopullisen taloussuunnitelman valtuuston käsittelyn jälkeen valmisteluvuoden loppuun mennessä.

Järvenpään Veden tilikauden tulos tulee olla vähintään hyväksytyyn taloussuunnitelman mukainen.

Järvenpään veden peruspääomastaan maksama korko on korkotuotoissa erikseen sitovana tasona. Järvenpään Vesi liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuotosta (=peruspääoman korko) on päätetty liikelaitosta perustettaessa kaupunginvaltuustossa. Peruspääoman korko on 6 % eli 1,4 miljoonaa euroa.

## Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointien kustannusarviot ja niiden jaksottuminen suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Investointikehys sisältää sekä kaupungin että Järvenpään Vesi -liikelaitoksen osuuden. Investointiosan esitykset annetaan erikseen maanostoista ja myynneistä, kunnallistekniikan rakentamisesta, liikuntapaikkarakentamisesta, talonrakennuksesta, osakkeista ja osuuksista, irtaimistoinvestoinneista, ict-investoinneista, kehitysinvestoinneista ja Järvenpään Veden investoinneista.

Määrärahat ovat investointiosassa arvonlisäverottomia.

Investointimäärärahat on määritelty valtuustoon nähden brutto- tai nettositovaksi seuraavasti:

Sitovuustaso	Valtuustoon asettama brutto/nettositovuus	Tarkemmasta sitovuudesta ja seurannasta vastaava toimielin
Maanostot ja myynnit		
Maanostot	B	Kaupunginhallitus
Maanmyynnit	B	Kaupunginhallitus
Talonrakennus		
Allianssin investoinnit	N	Kaupunginhallitus
Hankevalmistelu ja riskiraha	N	Kaupunginhallitus
Yksittäinen talonrakennushanke	N	Kaupunginhallitus
Kunnallistekniikan rakentaminen		
Infran peruskorjaus	N	Kaupunkikehityslautakunta
Uudet alueet	N	Kaupunkikehityslautakunta
Liikuntapaikkarakentaminen		
Keskusenttä ja Juholanpelto -hanke	N	Hyvinvointilautakunta
Liikuntapaikkojen ylläpito	N	Hyvinvointilautakunta
Osakkeet ja osuudet		
Yksittäinen yhtiö/kohde	N	Kaupunginhallitus
Irtaimistoinvestoinnit		
Konsernipalvelut	N	Kaupunginhallitus
Tilaomistus	N	Kaupunginhallitus
Kaupunkikehityksen palvelualue	N	Kaupunkikehityslautakunta
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	N	Opetus- ja kasvatuslautakunta
Hyvinvoinnin palvelualue	N	Hyvinvointilautakunta
ICT-investoinnit	N	Kaupunginhallitus
Kehitysinvestoinnit	N	Kaupunginhallitus
Järvenpään veden investoinnit	N	Järvenpään veden johtokunta

Valtuuston sitovuutta tarkemmasta investointihankkeiden sitovuudesta ja seurannasta päättävät Kaupunginhallitus, lautakunnat ja Järvenpään Veden johtokunta yllä esitetyn taulukon mukaisesti.

Kehitysinvestoinneissa on varattuna määräraha tuottavuus- ja vetovoimainvestointeihin. Kehitysinvestointien toteuttamisen edellytyksenä on kannattavuuslaskelma, jolla osoitetaan, että investointi maksaa itsensä takaisin menosäästöinä tai tulolisäyksinä, joita voivat olla sekä toiminta ja muut tuotot kuin verotulotkin. *Kaupunginjohtaja päättää yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon asti ja sen yllättävistä hankkeista päättää kaupunginhallitus.*

## Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoituslaskelmassa esitetään käyttötalousosan sekä investointien tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta) sekä antolainauksen, lainakannan ja oman pääoman muutokset sekä muut

maksuvalmiuden muutokset (rahoituksen rahavirta). Näiden rahavirtojen yhteenlaskettu muutos kuvaa talousarvion vaikutusta kunnan maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Rahoitusosan sitova erä on lainakannan muutos.

Talusojohtajalla on tämän talousarvion sekä kaupungin hallintosäännön ja toimintaohjeiden perusteella oikeus ottaa lainaa rahoitusosaan merkityn nettolainanoton lisäksi enintään sama määrä kuin lainoja lyhennetään, ja hyväksyä niiden ehdot. Talusojohtajalla on oikeus maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus ottaa lyhytaikaista (laina-aika < 1v) rahoitusta ja korvata pitkäaikainen lainanotto kokonaan tai osittain lyhytaikaisella lainalla talousarviovuoden ajaksi sekä oikeus tehdä koronvaihtosopimuksia.

## Raportointi

Talousarvion sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle osavuosisikatsauksessa, joka laaditaan puolivuosisiraporttina, sekä tilinpäätöksessä.

Talousarvion ja käyttösuunnitelmien rahamäärien toteutumisesta raportoidaan lautakunnille niiden päättäminä ajankohtina, kuitenkin vähintään osavuosisikatsauksen aikataulussa.

Talouden toteutumisesta raportoidaan kuukausittain talousjaostolle.

## Kuntakonserni

Konserniyhteisöissä noudatetaan kaupunginvaltuuston 11.9.2023 § 46 hyväksymää konserniohjetta ja omistajapolitiikkaa. Kaupunginvaltuuston hyväksymä strategia ja kaupungin voimassa olevat henkilöstöohjeet sitovat konsernia soveltuvin osin.

Konserniyhteisöjen tavoiteasetanta on kytketty kaupungin talousarviokäsittelyyn. Kaupungin tytäryhteisöille asetetaan talousarvion laadinnan yhteydessä strategisten päämäärien toteuttamista tukevat valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja omistukselle määritetään tarkoitus.

Kuntayhtymien ja muiden kaupungin osin omistamien yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnan sisällöstä vastaavalla palvelualueella. Yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista ja kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä ja riskeistä tulee raportoida osana osavuosisiraportointia tai suoraan konsernijohtolle.

Tärkeimmille tytäryhtiöille asetetut tavoitteet esitetään talousarvion liitteenä.

## Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat luottamushenkilöistä hallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja niiden jaostojen jäsenet. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat toimielinten esittelijöinä toimivat sekä palvelualueiden itsenäisistä kokonaisuuksista vastaavat viranhaltijat. Seuraavien virkanimikkeiden haltijat, ja heidän sijaisinaan toimivat sijaistusajalta, ovat tilivelvollisia:

- kaupunginjohtaja
- hallintojohtaja, talusojohtaja, henkilöstöjohtaja, tietohallintojohtaja, viestintäjohtaja
- palvelualuejohtaja (opetus ja kasvatus, hyvinvointi)
- varhaiskasvatusjohtaja, opetusjohtaja
- kulttuurijohtaja, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaja
- kaupunkikehitysjohtaja
- yritys- ja elinkeinopalvelujohtaja, kaavoitusjohtaja, maankäyttöjohtaja, kaupunkitekniikan johtaja, johtava rakennustarkastaja
- toimitusjohtaja (Järvenpään Vesi -liikelaitos)

Osakeyhtiöissä tilivelvollinen on toimitusjohtaja.

## KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalouden sitovat määrärahat (vuosien 2024-27 toimintakatteiden summa) on esitetty taulukoissa harmaalla taustalla väritettynä.

TARKASTUSLAUTAKUNTA 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2 025	2 026	2 027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-63	-93	-95	-95	-96	-98	-384
<b>Toimintakate</b>	<b>-63</b>	<b>-93</b>	<b>-95</b>	<b>-95</b>	<b>-96</b>	<b>-98</b>	<b>-384</b>
<i>muutos-%</i>		48,4%	2,1%	0,6%	0,6%	2,1%	
KONSERNIPALVELUT 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	5 833	5 834	6 404	6 404	6 404	6 404	25 617
Valmistus omaan käyttöön	341	191	300	300	300	300	1 200
Toimintakulut	-13 421	-17 274	-16 471	-16 938	-17 104	-17 481	-67 995
<b>Toimintakate</b>	<b>-7 248</b>	<b>-11 249</b>	<b>-9 767</b>	<b>-10 234</b>	<b>-10 400</b>	<b>-10 777</b>	<b>-41 177</b>
<i>muutos-%</i>		55,2%	-13,2%	4,8%	1,6%	3,6%	
TILAOMISTUS 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	20 911	26 470	29 142	29 150	29 158	29 158	116 610
Valmistus omaan käyttöön	17	2	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-14 079	-15 686	-16 315	-16 354	-16 388	-16 596	-65 653
<b>Toimintakate</b>	<b>6 849</b>	<b>10 787</b>	<b>12 827</b>	<b>12 796</b>	<b>12 771</b>	<b>12 562</b>	<b>50 956</b>
<i>muutos-%</i>		57,5%	18,9%	-0,2%	-0,2%	-1,6%	
KAUPUNKIKEHITYS 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	3 841	3 348	2 613	3 073	3 073	3 073	11 831
Valmistus omaan käyttöön	1 242	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	4 476
Toimintakulut	-15 728	-14 962	-14 649	-15 082	-15 377	-15 666	-60 775
<b>Toimintakate</b>	<b>-10 645</b>	<b>-10 495</b>	<b>-10 917</b>	<b>-10 891</b>	<b>-11 185</b>	<b>-11 474</b>	<b>-44 467</b>
<i>muutos-%</i>		-1,4%	4,0%	-0,2%	2,7%	2,6%	
OPETUS JA KASVATUS 1000 € (ilman kotikuntakorvauksia)	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	6 124	5 192	6 938	6 953	7 018	7 033	27 942
Valmistus omaan käyttöön	65	75	101	101	101	101	404
Toimintakulut	-80 365	-84 449	-87 637	-88 858	-91 641	-93 364	-361 500
<b>Toimintakate</b>	<b>-74 176</b>	<b>-79 182</b>	<b>-80 597</b>	<b>-81 803</b>	<b>-84 522</b>	<b>-86 231</b>	<b>-333 154</b>
<i>muutos-%</i>		6,7%	1,8%	1,5%	3,3%	2,0%	
KOTIKUNTAKORVAUKSET 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	710	794	954	954	954	954	3 817
Toimintakulut	-3 145	-3 298	-3 522	-3 522	-3 522	-3 522	-14 089
<b>Toimintakate</b>	<b>-2 435</b>	<b>-2 504</b>	<b>-2 568</b>	<b>-2 568</b>	<b>-2 568</b>	<b>-2 568</b>	<b>-10 272</b>
<i>muutos-%</i>		2,8%	2,6%	0,0%	0,0%	0,0%	
HVYINVOINTI 1000 € (ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta)	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	4 755	4 656	4 986	5 019	4 992	4 992	19 989
Valmistus omaan käyttöön	16	22	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-16 925	-17 648	-17 930	-17 791	-18 072	-18 324	-72 118
<b>Toimintakate</b>	<b>-12 154</b>	<b>-12 969</b>	<b>-12 944</b>	<b>-12 772</b>	<b>-13 081</b>	<b>-13 333</b>	<b>-52 129</b>
<i>muutos-%</i>		6,7%	-0,2%	-1,3%	2,4%	1,9%	
TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 777	-4 200	-4 250	-4 000	-4 000	-4 000	-16 250
<b>Toimintakate</b>	<b>-3 777</b>	<b>-4 200</b>	<b>-4 250</b>	<b>-4 000</b>	<b>-4 000</b>	<b>-4 000</b>	<b>-16 250</b>
<i>muutos-%</i>		11,2%	1,2%	-5,9%	0,0%	0,0%	

Järvenpään kaupunki ilman liikelaitosta ja kom-nettomyyntiä ja maankäyttökorvauksia 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	42 173	46 295	51 039	51 554	51 599	51 614	205 807
Valmistus omaan käyttöön	1 681	1 409	1 520	1 520	1 520	1 520	6 080
Toimintakulut	-147 503	-157 609	-160 870	-162 642	-166 200	-169 053	-658 764
<b>Toimintakate</b>	<b>-103 648</b>	<b>-109 906</b>	<b>-108 311</b>	<b>-109 567</b>	<b>-113 081</b>	<b>-115 918</b>	<b>-446 877</b>
<i>muutos-%</i>		6,0%	-1,5%	1,2%	3,2%	2,5%	

KÄYTTÖMAISUUDEN NETTOMYYNTI JA MAANKÄYTTÖKORVAUKSET 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	9 989	5 530	4 755	5 501	5 496	6 080	21 832
Toimintakulut	-1 129	-1 368	-413	-355	-493	-503	-1 765
<b>Toimintakate</b>	<b>8 860</b>	<b>4 162</b>	<b>4 342</b>	<b>5 146</b>	<b>5 003</b>	<b>5 577</b>	<b>20 067</b>
<i>muutos-%</i>		-53,0%	4,3%	18,5%	-2,8%	11,5%	

Järvenpään kaupunki ilman liikelaitosta 1000 €*	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	52 162	51 825	55 794	57 055	57 095	57 694	227 639
Valmistus omaan käyttöön	1 681	1 409	1 520	1 520	1 520	1 520	6 080
Toimintakulut	-148 632	-158 978	-161 283	-162 997	-166 693	-169 556	-660 528
<b>Toimintakate</b>	<b>-94 789</b>	<b>-105 744</b>	<b>-103 969</b>	<b>-104 422</b>	<b>-108 077</b>	<b>-110 342</b>	<b>-426 810</b>
<i>muutos-%</i>		11,6%	-1,7%	0,4%	3,5%	2,1%	
Käyttöomaisuuden (Kom)	9 748	5 150	4 380	4 992	4 896	5 080	19 348
<b>Toimintakate ilman Kom</b>	<b>-104 536</b>	<b>-110 894</b>	<b>-108 349</b>	<b>-109 414</b>	<b>-112 973</b>	<b>-115 422</b>	<b>-446 158</b>
<i>muutos-%</i>		6,1%	-2,3%	1,0%	3,3%	2,2%	

\*TP2022 ei sisällä 168,8 Me Hyvinvointialueille siirryneitä Keusoten ja Pelan kustannuksia

JÄRVENPÄÄN VESI 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	9 800	10 615	11 045	11 476	11 458	11 458	45 437
Valmistus omaan käyttöön	94	139	139	139	139	139	556
Toimintakulut	-4 740	-5 244	-5 436	-5 537	-5 581	-5 685	-22 240
<b>Toimintakate</b>	<b>5 154</b>	<b>5 510</b>	<b>5 748</b>	<b>6 078</b>	<b>6 016</b>	<b>5 912</b>	<b>23 753</b>
Rahoitustulot ja -menot	-1 405	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-5 628
<b>Vuosikate</b>	<b>3 749</b>	<b>4 103</b>	<b>4 341</b>	<b>4 671</b>	<b>4 609</b>	<b>4 505</b>	<b>18 125</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-3 168	-3 200	-3 888	-3 990	-4 129	-4 340	-16 348
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>581</b>	<b>903</b>	<b>453</b>	<b>680</b>	<b>480</b>	<b>164</b>	<b>1 777</b>
Kaupunki ja liikelaitos yhteensä 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	61 962	62 440	66 839	68 532	68 553	69 152	273 075
Valmistus omaan käyttöön	1 775	1 548	1 659	1 659	1 659	1 659	6 636
Toimintakulut	-153 372	-164 222	-166 719	-168 534	-172 274	-175 241	-682 768
<b>Toimintakate</b>	<b>-89 635</b>	<b>-100 234</b>	<b>-98 221</b>	<b>-98 344</b>	<b>-102 061</b>	<b>-104 430</b>	<b>-403 056</b>
<i>muutos-%</i>		11,8%	-2,0%	0,1%	3,8%	2,3%	
Käyttöomaisuuden (Kom)	9 748	5 150	4 380	4 992	4 896	5 080	19 348
<b>Toimintakate ilman Kom</b>	<b>-99 383</b>	<b>-105 384</b>	<b>-102 601</b>	<b>-103 336</b>	<b>-106 957</b>	<b>-109 510</b>	<b>-422 404</b>
<i>muutos-%</i>		6,0%	-2,6%	0,7%	3,5%	2,4%	

\*TP2022 ei sisällä 168,8 Me Hyvinvointialueille siirryneitä Keusoten ja Pelan kustannuksia



## Tarkastuslautakunta

### Keskeiset palvelut

Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alaisuudessa oleva toimielin, jonka tehtävänä on toiminnan ulkoinen valvonta. Kaupungin tarkastuskokonaisuudessa ulkoinen valvonta jakaantuu lakisääteiseen tilintarkastukseen ja luottamushenkilöistä koostuvan tarkastuslautakunnan arviointiin.

Tarkastuslautakunnan keskeisin tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista.

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty Kuntalain 14 luvussa ja Järvenpään kaupungin hallintosäännössä.

### Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2024-27

Kaupungin tilintarkastuspalvelut kilpailutetaan syksyllä 2023 sopimuskaudelle 2024-27. Tarjousten lähettämisen määräaika on 17.10.2023.

### Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

TARKASTUSLAUTAKUNTA 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2 025	2 026	2 027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-63	-93	-95	-95	-96	-98	-384
<b>Toimintakate</b>	<b>-63</b>	<b>-93</b>	<b>-95</b>	<b>-95</b>	<b>-96</b>	<b>-98</b>	<b>-384</b>
<i>muutos-%</i>		48,4 %	2,1 %	0,6 %	0,6 %	2,1 %	

## Konsernipalvelut

### Keskeiset palvelut

#### Hallintopalvelut

Hallintopalvelut vastaa kaupunkitasoisesta asianhallinnasta, päätöksenteon tuesta sekä keskitetyistä toimisto-, hankinta- ja lakipalveluista. Hallintopalvelut tukee kaupungin johtoa ja palvelualueita valmistelussa ja päätöksenteossa ja edistää hyvää hallintoa.

#### Talouspalvelut

Talouspalvelut ohjaa ja johtaa kaupungin taloussuunnittelu- ja seurantaprosesseja, vastaa taloushallintoprosessien järjestämisestä ja huolehtii kaupungin toiminnan rahoituksesta. Talouspalvelut ohjaa kustannuslaskennan kehittämistä ja tuottaa laskentatietoa päätöksenteon tueksi.

Talouspalvelut ohjaa myös kaupungin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ja omistajaohjausta.

#### Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut tuottaa strategista henkilöstötietoa, vastaa kaupungin työnantajapolitiikan ja henkilöstöjohtamisen linjauksista ja tukee palvelualueita niiden toteuttamisessa. Henkilöstöpalvelut toimii palvelualueiden kumppanina ja tukee asiantuntemuksellaan henkilöstön osaamisen kehittämistä sekä työkyvyn ja työhyvinvoinnin edistämistä. Henkilöstöpalveluilla on lisäksi tärkeä rooli kaupunkimme muutoskyvykkyyden ja toimintakulttuurin edistämisessä.

#### Tietohallintopalvelut

Tietohallinto vastaa kaupungin ICT-arkkitehtuurista, yhteisistä ICT-palveluista, perustietotekniikan ja tietoliikenteen palveluiden tuottamisesta ja ICT-toimittajahallinnasta sekä kokonaisarkkitehtuurin, ICT-hankintojen ja -sopimusten, ICT-sidonnan kehittämisen sekä tietoturvan ja tietosuojan ohjauksesta.

#### Viestintä- ja markkinointipalvelut

Viestinnän, markkinoinnin ja osallisuuden edistämisen tiimi työskentelee Järvenpään kaupunkistrategian keskiössä toteuttaen sitä monipuolisesti viestinnän, markkinoinnin ja osallisuuden edistämisen keinoin. Tehtävänä on varmistaa, että viesti kulkee ja avoin hallinto toteutuu mm. toimivan päätösviestinnän ja mediasuhteiden kehittämisen kautta. Tiimi viestii ja markkinoi tiiviissä yhteistyössä palvelualueiden kanssa ja varmistaa linjausten sekä brändin noudattamisen.

#### Toimisto- ja asiakaspalvelut

Toimistopalvelut tukevat palvelualueita tuottamalla niille talous- ja muun hallinnon palveluita.

Asiakaspalvelut tuottavat kaupunkilaisille asiakaspalvelua mm. kaupunkiympäristöön, rakentamiseen, vapaa-aikaan, liikuntaan ja tilavarauksiin liittyvissä asioissa ja vastaa Järvenpää-infon toiminnasta. Asiakaspalvelut ohjaavat myös asiakaspalvelukonseptin toimeenpanoa.

#### Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvonta hoitaa kaupungin pysäköinninvalvonnan yleisillä katualueilla sekä myös osalla yksityisalueista. Pysäköinninvalvonnalla lisätään kaupungin liikenneturvallisuutta ja varmistetaan pysäköintipaikkojen riittävyys erityisesti kaupungin keskustan alueella. Pysäköinninvalvonta siirtyi konsernipalveluihin vuoden 2023 alusta.

### Muut konsernipalvelut

Konsernipalveluiden sitovuustasoon sisältyy yllä esitettyjen palvelukokonaisuuksien lisäksi kaupungin ylin luottamusmiehojohto ja vaikuttamistoimielimet, kaupunginjohto, kuntayhteistyö ja kokonaisturvallisuus sekä konsernipalveluiden yhteiset. Yksikköön on myös keskitetty Kevan tasausmaksu.

### **Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2024-27**

Taloussuunnittelukautta leimaa isot valtakunnalliset muutokset. Kaupungin palvelut keskittyvät entistä vahvemmin lakisääteisiin opetuksen ja kasvatuksen palveluihin, sekä kaupungin elinvoimaa tukeviin yhdyskuntapalveluihin ja vapaaehtoiisiin hyvinvointi-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluihin. Työ- ja elinkeinopalvelut ovat siirtymässä kuntien vastuulle 1.1.2025. Järvenpää tulee toimimaan kuuden kunnan (Järvenpää, Hyvinkää, Tuusula, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen) perustaman uuden työllisyysalueen vastuukuntana. Vuoden 2024 aikana valmistellaan uudistuksen toimeenpano ja suunnitellaan tuleva toiminta, mikä vaatii merkittävää panostusta kaikissa konsernipalvelujen yksiköissä.

Kaupungin haastava taloustilanne vaikuttaa merkittävästi taloussuunnittelukaudella konsernipalvelujen toimintaan. Konsernipalvelujen rooli toiminnan tehostamisen mahdollistajana on ensisijaisen tärkeää samanaikaisesti, kun toiminnot täytyy myös konsernipalveluissa pystyä tuottamaan aiempaa tehokkaammin.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman yhtenä tavoitteena on sidosyksiköjä koskevan sääntelyn kehittäminen. Hallitusohjelman mukaan hallitus varmistaa julkisten hankintojen tehokkuutta ja mahdollistaa julkishallinnon joustavat toimintatavat uudistamalla sidosyksiköjä sekä muuta julkisen vallan markkinatoimintaa koskevaa sääntelyä. Ohjelmassa tällaisina keinoina on mainittu mm: sidosyksikön omistukselle asetettava vähimmäisomistusprosentti (10 %); tiukennetaan lainsäädäntöä siten, että sidosyksikköhankintoja voidaan tehdä vain silloin, kun ne ovat kokonaistaloudellisesti edullisempia kuin markkinoilla toimivat vaihtoehdot tai kun tähän on muu erityisen painava julkinen intressi sekä yhtenäistetään sidosyksiköiden ulosmyyntirajat enintään 5 prosenttiin ja enintään 500 000 euroon inhouse-yhtiöiden liikevaihdosta. Riippumatta siitä, minkä sisältöisenä uusi lainsäädäntö lopulta hyväksytään, tulee hallitusohjelman tavoitteet huomioida, kun suunnitellaan uusia sidosyksikköhankintoja sekä tällaisten järjestelyiden voimassaoloa. Mikäli uusia sidosyksikköhankintoja tehdään, tulee varmistua siitä, että sopimuksista päästään tarvittaessa irtautumaan.

Lakimuutos voi vaikuttaa myös konserniyhtiöiden toimintaan, joten muutoksiin varautumiseksi yhtiöissä täytyy ryhtyä toimenpiteisiin edellytysten täyttämisen varmistamiseksi. Vastaavasti kaupungin täytyy varautua mahdollisiin tukipalvelujen kilpailutuksiin (mm. taloushallinto, palkanlaskenta), mikäli nykyiset sopimukset eivät täytä lain vaatimuksia.

Sote-alueuudistuksen seurauksena kunnista tulee 3-4 vuoden kuluessa kiinteistöjen sijoittajaomistajia. Myös Järvenpään on siirtymäajan puitteissa ratkaistava, luopuuko se hyvinvointialueille vuokratuista kiinteistöistä vai järjestetäänkö vuokratoimintaa jatkossa yhtiöittämisveloitteen mukaisesti kaupungin omistamassa, olevassa tai perustettavassa yhtiössä.

Toukokuussa 2021 kaupunginhallitus päätti Järvenpään ateria- ja siivouspalvelut Jatsi Oy:n osakkeiden myymisestä Palmia Oy:lle. Samalla päätöksellä kaupunginhallitus päätti valita Palmia Oy:n ateria- ja siivouspalvelujen sopimuskumppaniksi. Kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva sopimus, jonka ensimmäinen irtisanomisajankohta on 60 kuukauden kuluttua sopimuksen voimaan tulosta. Mahdollinen uusi kilpailutus kyseisten palveluiden osalta ajoittuu toimintakaudelle 2024-2027.

Kaupungin laaja ulkoistusaste edellyttää ammattimaista sopimusvalvontaa ja toimittajahallintaa. Peruspalveluiden ulkoistuksella on vaikutusta myös kaupungin varautumissuunnitelmiin.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii sopijakuntiensa Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen tehtävistä Tuusulan toimiessa ympäristökeskuksen isäntäkuntana. Sopijakunnat ovat pyytäneet ympäristökeskuksen johtajaa kokoamaan työryhmän selvittämään, voisiko kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestää kunnissa yhteistyössä käyttäen järjestävänä organisaationa olemassa olevaa kuntien yhteistä ympäristökeskusta. Selvityksen tuloksena on päädytty esittämään mallia, jossa ympäristökeskukseen perustettaisiin uusi pysäköinninvalvonnan palveluyksikkö, johon kuntien virassa olevat pysäköinnintarkastajat siirtyisivät vanhoina työntekijöinä 1.1.2024 alkaen. Järvenpään on tarkoitus päättää asiasta loppuvuonna 2023.

Hallintosäännön kokonaisuudistus käynnistettiin keväällä 2023. Uudistuksen tavoitteena on aiempaa selkeämpi ja käyttäjäystävällisempi sääntökokonaisuus. Selkeällä toimivallan jaolla on vaikutusta paitsi organisaation toiminnan tehokkuuteen ja vakauteen myös reagoitavalmiuteen. Uuden sääntökokonaisuuden on tarkoitus tulla voimaan heti vuoden 2024 alusta.

Kaupunginhallitus käynnisti syyskuussa 2023 myös allianssisopimuksen päivittämisen valmistelun siten, että valmistelussa tavoitellaan tilaaja-palveluntuottaja –mallia ja sopimuksessa määritellään jatkossa selkeämmin osapuolten vastuut ja velvoitteet. Tavoitteena on, että uusi palvelusopimus tulee voimaan 1.6.2024.

Vuonna 2025 järjestetään alue- ja kuntavaalit. Aluevaaleissa valitaan aluevaltuustot hyvinvointialueille ja kuntavaaleissa valtuutetut kuntien valtuustoihin.

Vuonna 2022 vaihtuneiden taloushallinnon järjestelmien käyttöönoton haasteet heijastuvat edelleen taluspalvelujen prosesseihin ja kehitystyöhön. Haasteiden vuoksi talouden rutiiniprosessien automatisointityö on viivästynyt, mutta kehitystyötä edelleen jatketaan vuoden 2024 aikana.

HR-palveluiden painopisteenä seuraavina vuosina on palveluiden kehittäminen entistäkin enemmän strategisen kumppanuuden suuntaan. Työnjakoa HR-palveluiden ja palvelualueiden välillä kehitetään henkilöstöjohtamiseen liittyvän hallinnollisen työn tuottavuuden nostamiseksi. Henkilöstötiedon analytiikkaa ja hyödyntämistä strategisena ohjaustyökaluna kehitetään. HR-järjestelmien uudistamista arvioidaan niiden käytettävyyden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi.

Viestinnän merkitys on kasvanut ja kasvaa edelleen nopeatempoisessa, jopa arvaamattomassa, ja koko ajan enemmän digitaaliseen kanssakäymiseen pohjautuvassa maailmassa. Järvenpäässä kehitetään viestinnän ja markkinoinnin sisältöjä ja kanavia ketterästi kokeillen. Tavoitteena on saavuttaa keskeiset kohderyhmät mahdollisimman vaikuttavasti ja olla vuorovaikutuksessa heidän kanssaan.

Tekoäly ja muut uudet teknologiat tuovat uusia kehittämisen mahdollisuuksia, kaupunkilaisten hyväksi. Vuonna 2024 on ajankohtaista ajanmukaistaa kevyesti Järvenpään viiden vuoden iän saavuttava brändikonsepti. Siihen halutaan saada kaupunkistrategian mukaisesti lisää kulttuurijuuriamme esiin tuovia elementtejä. Vuoden aikana suunnataan katseet myös kahden vuoden päässä siintävään Järvenpään 75-vuotisjuhlavuoteen 2026.

Kaupungin ICT-sidonnaisissa toiminnan kehitystehtävissä jatketaan palvelujen kehittämistä uudistaen ja modernisoiden keskeisiä tietojärjestelmiä. Keskitetyn digialustan avulla tuotetaan yhteisen asiointikonseptin mukaisia asiointipalveluja kuntalaisille. Toiminnan tehostamista tuetaan toimistotyön automatisoinnilla ja tekoälyn sekä koneoppimisen ratkaisuilla.

Tietopääomaa kasvatetaan systemaattisesti ja tiedolla johtamisen palvelu tuottaa laaja-alaisesti tietoa eri lähdejärjestelmistä kaupungin kaikille palvelualueille. Tiedolla johtamisen hallintamalli uudistetaan ja tiedolla johtamisen palvelu muodostuu strategiseksi johtamisen työvälineeksi.

## Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023-26

Tavoite vuosi	Sitova tavoite	Strategia
2023-26	Kulttuurijuurten hyödyntämistä lisätään kaupungin brändin rakentamisessa	J1
2023-26	Edistämme osallisuutta kaupungin toiminnassa	J1
2023-24	Toimintatavat keskitetyissä palveluissa ovat tarkoituksenmukaiset ja sujuvat	P1
2023-26	Sähköistetään valikoidut asiointipalveluprosessit (Digitaaliset palvelut)	P1
2023-26	Kaupungin toiminnasta tuotettua tietoa hyödynnetään johtamisen ja arjen ratkaisujen pohjana	P1
2023-24	Lasten asemaa vahvistetaan kehittämällä lapsivaikutusten ennakoarviointia ja järjestämällä LAVA-koulutusta	P1
2023-26	Henkilöstön osaamista vahvistetaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja tulevaisuuden vaatimuksiin.	P1
2025	Työssä on aiempaa terveellisempää ja turvallisempaa	H1
2023-26	Tavoitteellinen ja tulokellinen työskentely vahvistuu yhteisellä tekemisellä	H1
2023-24	Yhteisöohjautuvuuden toimintamalleja kehitetään	H1
2024-25	Yhteistyö kaupunkikonsernissa vahvistuu	H1

## Sitovat taloustavoitteet

Osana talouden tasapainotusta viedään läpi konsernin kaikkia hallintotehtäviä koskeva sopeutusohjelma. *Työnjaon muutosten seurauksena tarvittavista määrärahasiirroista palvelualueiden ja konsernipalvelujen välillä päättää kaupunginjohtaja.*

Konsernipalvelujen toimintakateen muutos vuosina 2022 ja 2023 johtuu toimintojen keskittämisestä konsernipalveluihin ja konsernipalveluihin talousarvioissa keskitetyistä määrärahavaroista (mm. Kevan tasausmaksu).

Vuodesta 2024 alkaen sisäisissä erissä kohdennetaan palvelualueille käytön mukaan sisäisenä laskutuksena myös toimistopalveluihin keskitettyjen toimintojen palvelut sekä sijaisvälityksen ja lautakuntien sekä johtokuntien kokouspalvelut.

Taloustavoitteisiin sisältyy vuodelle 2024 sopeutustavoite (338 t€), jota toteutetaan mm. toimintojen tehostamisella digitalisaation ja tehtävien uudelleenjärjestelyn keinoin ja karsimalla ostopalveluita, kaupunkimarkkinointia ja sponsorointia sekä henkilöstöetuja (poistamalla tulospalkkio).

Valtuustoon nähdn sitova

KONSERNIPALVELUT 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	5 833	5 834	6 404	6 404	6 404	6 404	25 617
Valmistus omaan käyttöön	341	191	300	300	300	300	1 200
Toimintakulut	-13 421	-17 274	-16 471	-16 938	-17 104	-17 481	-67 995
<b>Toimintakate</b>	<b>-7 248</b>	<b>-11 249</b>	<b>-9 767</b>	<b>-10 234</b>	<b>-10 400</b>	<b>-10 777</b>	<b>-41 177</b>
<i>muutos-%</i>		55,2%	-13,2%	4,8%	1,6%	3,6%	

## Investoinnit

Irtaimisto ja ICT-investoinnit	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
Irtaimisto	68					0
ICT-investoinnit	1493	<b>925</b>	<b>971</b>	<b>725</b>	<b>425</b>	3 046
<b>Yhteensä</b>	1 561	1 125	871	625	425	<b>3 046</b>

**Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut**

Suorite	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Ostolaskut (kpl)	26 145	26 115	26 400
€/ostolasku *)			8,91
Myyntilaskut (kpl)	62 504	64 008	62 040
€/myyntilasku **)			3,43
Palkkalaskelmat (kpl)	22 564	21 800	21 900
Kaupungin henkilöstö (ilman sijaisia ja oppisopimussuhteisia)	1 420	1 429	1 391
Sijaisvälytyskeikkojen määrä			9 800
Sijaisvälytys €/sijaisvälytyskeikka			15,90
Käyttäjätunnukset henkilöstölle, oppilaille, luottamushenkilöille yms. (Windows-tunnukset) ***)	8 269	8 550	7 800
Tietohallinnon peruspalvelut €/Windows-tunnus			300,93
Pysäköinninvalvonnan virhemaksut	3 995	5 170	3 600
Hinta € (toimintakate / suoritteet)	26,08	39,28	28,36

\*) Sisältää keskitetyn ostolaskujen käsittelyn työpanoksen

\*\*\*) Ei sisällä palvelualueilla/yksikössä tehtävää työtä laskutusjärjestelmien osalta

\*\*\*\*) Tehostettu tunnusautomaatio ja lisenssien seuranta on vähentänyt aktiivisten Windows-tunnusten määrää. Poistuvien henkilöiden lisenssit allokoidaan nopeammin uusille käyttäjille ja vastaavasti tunnukset poistetaan käytöstä aiempaa nopeammin

## Tilaomistus

### Keskeiset palvelut

Tilaomistus huolehtii kaupungin toimitilojen kokonaisuudesta ja toimii koordinoijana tilojen käyttäjien ja tilojen ylläpidosta ja rakennuttamisesta huolehtivan Mestaritoiminta Oy:n välillä, ja varmistaa kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen tilaratkaisuja suunniteltaessa. Tilaomistus huolehtii myös kaupungin omistamien tilojen pitkäaikaisesta ulosvuokrauksesta.

Kaupungin toimitilakokonaisuus muodostuu kaupungin omistamista rakennetuista kiinteistöistä sekä kaupungin hallinnoimista, ulkoa vuokratuista tiloista. Kiinteistöjohtamisen, huollon ja kunnossapidon tehtävistä huolehtii Mestaritoiminta Oy.

Toimitilat ovat suurelta osin kaupungin yksiköiden omassa käytössä. Tiloja vuokrataan kuitenkin merkittävässä määrin myös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle, Vantaa-Keravan hyvinvointialueelle, Palmia Oy:lle ja mm. yksityisille päiväkodeille ja Keski-Uudenmaan kristilliselle koululle. Tilaomistus perii kaupungin organisaatioilta sisäistä ylläpito- ja pääomavuokraa käytössä olevia tiloja vastaavasti.

### Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2024-27

Kaupunginhallitus käynnisti syyskuussa 2023 myös allianssisopimuksen päivittämisen valmistelun. Tavoitteena on siirtyminen tilaaja-palveluntuottaja -malliin ja nykyistä selkeämmät vastuut ja velvoitteet osapuolten kesken. Sopimuksen myötä siirrytään kohde- ja palvelukohtaiseen hinnoitteluun, mikä mahdollistaa nykyistä paremman ja läpinäkyvämmän vertailun markkinatoimijoihin. Tavoitteena on, että uusi palvelusopimus tulee voimaan 1.6.2024.

Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan on kirjattu sidosyksikkösääntelyä tiukentava kirjaus. Sidosyksikköhankintoja voitaisiin jatkossa tehdä vain silloin, kun ne ovat kokonaistaloudellisesti edullisempia kuin markkinoilla toimivat vaihtoehdot tai kun tähän on muu erityisen painava julkinen intressi. Jatkossa palvelujen kustannusvertailun kautta tulee pystyä osoittamaan inhouse-yhtiön kilpailukykyisyys markkinatoimijoihin nähden.

Sote-alueuudistuksen seurauksena kunnista tulee 3-4 vuoden kuluessa kiinteistöjen sijoittajaomistajia. Järvenpään on siirtymäajan puitteissa ratkaistava, luopuuko se hyvinvointialueille vuokratuista kiinteistöistä vai järjestetäänkö vuokraustoimintaa jatkossa yhtiöittämisvelvoitteen mukaisesti kaupungin omistamassa, jo olevassa tai perustettavassa yhtiössä. Mahdollinen kiinteistöjen myynti tai yhtiöjärjestelyt tulee vaikuttamaan kaupungin tilojen hallintatapaan. Kaupungin vuokraamia yhtiöittämisvelvoitteen alaisia tiloja on sekä kaupungin omistamissa yhtiöissä, että kaupungin suorassa omistuksessa yhteensä noin 17 500 huom2.

Investoinnit aiheuttavat edelleen haasteen kaupungin taloudelle. Investointiohjelmaa on merkittävästi karsittu aiemmasta esityksestä. Jos tehty, menossa ja suunnitteilla olevat investoinnit kuitenkin vähentävät tilakannan korjaustarvetta ainakin lähivuosina, kuten myös palveluverkkosuunnitelmien mukaiset luopumiset kiinteistöistä ja kaupungin hallinnassa olevista tiloista. Tilahallintaan on kohdennettu aiemman kulusopeutuksen lisäksi myös uusia tehostamisvaateita vuodesta 2024 alkaen. Sopeutusten arvioidaan olevan saavutettavissa tehostamalla kiinteistöjen ylläpitoa ja kunnossapitoa sekä tarkistamalla palvelujen laatutasoja.

Tilankäytön tehostamista jatketaan suunnitelmallisesti. Tarpeettomista tiloista pyritään luopumaan ja kiinteistöjalostuksen keinoin varmistamaan kaupungille taloudellinen hyöty myynteinä. Omistuksessa olevia toimitiloja kehitetään siten, että tilakäyttö tehostuu ja voidaan luopua osasta nykyisiä vuokratiloja ja saadaan toiminnot järjestettyä entistä tarkoituksenmukaisemmin, käyttäjien tarpeet ja talouden realiteetit yhdistäen.

Vuoden 2024 aikana valmistuu Kyrölän ja Vihtakadun koulun muutokset päiväkodeiksi. Varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelman mukaiset ikääntyneistä rakennuksista luopumiset etenevät taloussuunnittelukaudella. JYK 2 -vaiheen rakentaminen on käynnistymässä ja jatkuu vuoteen 2026 asti. Myös Mankalan koulun peruskorjaus ja Kartanon koulun ratkaisu toteutetaan taloussuunnitelmakaudella. Akuutteja sisäilmaongelmakohteita on tällä hetkellä vain muutamia ja näiden olosuhteet ovat hallinnassa.

Kaupungin kiinteistöportfolion hallintaa parannetaan laatimalla kaupungin kiinteistöohjelma. Kiinteistöohjelman laadinta käynnistyy 2024. Ohjelmassa määritellään kiinteistöjen ja tilaomaisuuden arvo, tavoitteet ja omistamisen periaatteet.

Tilahallinnan perustietojärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2021 lopussa. Tuntiperusteisen varaustoiminnan kehittämiseksi hankittiin vuonna 2022 varausjärjestelmä ja sähköinen kulunhallintajärjestelmä. Varausjärjestelmällä tullaan korvaamaan vuoden 2024 aikana olevat varausjärjestelmät, minkä jälkeen varaus-vuokraustoimintaa laajennetaan tarpeiden mukaan myöhemmin vuosina mahdollistaen sisäisen ja ulkoisen tilojen käytön nykyistä laajemmin.

### Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023-26

Tavoite vuosi	Sitova tavoite	Strategia
2023-24	Kaupungin tilaomistukset perustuvat laadittavaan kiinteistöohjelmaan.	T1
2023-26	Tilalahokkuus paranee.	T1

### Sitovat taloustavoitteet

Tilaomistuksen toimintatuottojen ja toimintakatteen muutos vuosina 2022 ja 2023 johtuu vuoden 2023 alusta tehdyn sisäisten pääomavuokrien laskentatavan muutoksesta. Nykyinen sisäisten pääomavuokrien laskentatapa vastaa kunnissa yleisemmin käytössä olevaa laskentaa. Muutos on nostanut tilaomistuksen sisäisiä pääomavuokratuloja ja käyttäjien pääomakustannuksia noin 6,0 Me.

Taloustavoitteisiin sisältyy vuodelle 2024 sopeutustavoite (494 t€).

Valtuustoon nähden sitova							
TILAOMISTUS 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	20 911	26 470	29 142	29 150	29 158	29 158	116 610
Valmistus omaan käyttöön	17	2	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-14 079	-15 686	-16 315	-16 354	-16 388	-16 596	-65 653
<b>Toimintakate</b>	<b>6 849</b>	<b>10 787</b>	<b>12 827</b>	<b>12 796</b>	<b>12 771</b>	<b>12 562</b>	<b>50 956</b>
<i>muutos-%</i>		57,5 %	18,9 %	-0,2 %	-0,2 %	-1,6 %	



**Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut**

Suorite	TP 2022	TA 2023 (TPE 2023)	TA 2024
Kaupungin oman toiminnan käytössä olevat tilat 31.12, htm <sup>2</sup>	121 608	123 477	115 804
Sisäilmaongelmien vuoksi käytöstä poistetut tilaneliöt, brm <sup>2</sup> *)	9 490	(1 550)	1 230
Pitkäaikainen ulosvuokraus 31.2, htm <sup>2</sup>	22 056	22 813	23 409
Vapaat tilat 31.12., htm <sup>2</sup> *)	13 340	15 437	6 975
Sisäinen ylläpitovuokra, €/htm <sup>2</sup> /kk	5,50	5,86	6,32
josta Mestari toiminnan laskutuksen osuus, €/htm <sup>2</sup> /kk	2,07	1,96	2,03
josta ulkoisten vuokrakulujen osuus, €/htm <sup>2</sup> /kk	1,12	1,47	1,74

\*) Jyk Kansakoulunkadun koulu ja Jyk Urheilukatu (7-8) ei mukana 2024 luvuissa

## Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue

### Keskeiset palvelut

Opetuksen ja kasvatuksen yhteiset toiminnot koostuvat palvelualuejohdon lisäksi oppimisen ja kasvun tuesta, oppimisympäristöjen pedagogisesta kehittämisestä sekä opetuksen ja kasvatuksen tietohallinnosta ja tiedolla johtamisesta. Nämä palvelut vastaavat koko palvelualueen tarpeisiin. Muut palvelualueen talous- ja hallintopalvelut on keskitetty konsernipalveluihin.

Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kaupungin järjestämästä varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta sekä yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista. Yksityiset varhaiskasvatuspalvelut järjestetään palvelusetelillä, lukuun ottamatta ostopalveluna järjestettävää ruotsinkielistä varhaiskasvatusta.

Opetuspalvelut koostuvat perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta, oppivelvollisuuden laajentumisen ohjauksesta sekä yhteisöllisestä opiskeluhuollosta. Opiskeluhuollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut tuotetaan Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveyspalvelujen hyvinvointialueella. Lisäksi tuotamme hyvinvointialueelle vaativimman erityisen tuen lasten aamu- ja iltapäivähoitoa.

### Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2024–27

Orpon 20.6.2023 julkaistussa hallitusohjelmassa todetaan, että Suomen menestys ja kansainvälinen kilpailukyky perustuvat korkeaan osaamiseen. Korkea osaamis- ja koulutustaso vahvistaa yhteiskunnallista resilienssiä ja luo edellytyksiä talouden kasvulle. Edelleen todetaan, että Suomi on maa, jossa halutaan oppia jatkuvasti uutta ja että usko koulutuksen voimaan on vahvistunut. Hallituskauden tavoitteina mainitaan mm. varhaiskasvatuksen laadun paraneminen, suomalaisten oppimistulosten ja koulutustason nouseminen, perustaitojen osaamisen vahvistuminen, että jokainen saavuttaa peruskoulusta riittävät perustiedot, sivistys luo edellytyksiä talouden kasvulle, koulutus vastaa paremmin työelämän tarpeisiin ja vähentää kohtaanto-ongelmaa, työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee ja kaiken ikäiset suomalaiset liikkuvat enemmän.

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen ja toiminnan merkitys on kasvanut kunnissa hyvinvointialueiden aloitettua toiminnan vuoden 2023 alusta. Järvenpäässä opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen toimintakate on 84 % kaupungin toimintakatteesta ja henkilöstö 66 % kaupungin henkilöstöstä.

Palvelualueen tehtävä on tuottaa laadukkaita varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluita. Palvelualueella tullaan tulevana vuosina keskittymään Järvenpään uuden strategian toimeenpanemiseen, hyvinvointivajeen paikkaamiseen ja opetuksen ja kasvatuksen laadun ylläpitämiseen ja parantamiseen kiristyvässä taloustilanteessa.

Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että kaikki oppilaat ja opiskelijat eivät saa tarvitsemaansa tukea, oppimisen tukea selkeytetään ja tuen ketju yhtenäistetään varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja että varhaisella puuttumisella ehkäistään ongelmia, jotka käyvät kalliiksi sekä inhimillisesti että taloudellisesti. Järvenpään kaupunkistrategiassa kiinnitymme erityisesti ajoissa auttamisen – painopistealueeseen sekä yhteisöohjautuvan ja valmentavan toimintakulttuurin kehittämiseen ja henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseen. Lasten ja nuorten erilainen tuen tarve on lisääntynyt ja muuttanut muotoaan merkittävästi yhteiskunnassa tapahtuneiden muutosten vuoksi. Pyrimme tukemaan ja auttamaan lapsia ja nuoria mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja kehitämme yhteistyötä uuden hyvinvointialueen kanssa opiskeluhuollon palveluiden siirryttyä sinne.

Valtion taholta on sekä koronasta johtuviin erilaisiin haasteisiin vastaamiseksi että toiminnan kehittämiseksi ollut haettavissa erilaisia avustuksia. Tiukassa taloustilanteessa opetuksen ja kasvatuksen kehittäminen ja lisähenkilöstön palkkaaminen on ollut mahdollista hankerahoituksella. Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueella on työskennelty erilaisten hankkeiden parissa aktiivisesti

toimintakaudella 2022-2023, ja osa hankkeista jatkuu myös toimintakaudelle 2023-2024. Työ oppimisen tuen palveluiden kehittämiseksi sekä esi- ja alkuopetuksen yhteistyön vahvistamiseksi jatkuu edelleen. Yhteisöohjautuvuuden hanke Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun hankerahoituksen turvin varhaiskasvatuksessa jatkuu vuoden 2023 loppuun. Tavoitteena on kehittää koko palvelualueen yhteisöohjautuvaa ja valmentavaa toimintakulttuuria. Kansainväliseen toimintaan olemme saaneet myös Erasmus –hankerahoitusta, erityisesti lukiokoulutukselle ja osaan ylläkouluista. Oppivelvollisuuden laajentuminen aloitettiin portaittain vuoden 2021 alusta. Valtakunnallisena tavoitteena on siis, se että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Oppivelvollisuusikä korotettiin 18 ikävuoteen. Vuonna 2023 jokainen alle 18-vuotias on laajennetun oppivelvollisuuden piirissä. Koko oppivelvollisuuden aikaista opintojen ohjausta tehostetaan ja oppivelvollisille taataan maksuton opetus.

Koulu- ja päiväkotiverkkoa uudistetaan vuonna 2021 hyväksytyn ja vuosittain päivitetävän palveluverkkosuunnitelman mukaisesti. Väestösuunnitteiden perusteella nähdään, että varhaiskasvatukseen lasten palvelutarve kasvaa tarkastelujakson aikana 2750 paikasta 2900 paikkaan. Varhaiskasvatuksessa palveluverkkosuunnitelman kapasiteetti vastaa tarkastelujakson ajan tarvetta. Perusopetusikäisten määrä on vuoden 2023 huipun jälkeen laskussa koko tarkastelujakson 2024–2027 ajan. Lasten ja nuorten määrä vähenee tasaisesti 4900:sta 4600:een, mikä tarkoittaa peruskouluikäisten määrän laskua 6,1 %lla. Tarkastelujakson jälkeen perusopetusikäisten määrä lähtee jälleen kasvuun. Koulujen kapasiteetti vastaa tarkastelujakson alussa tarvetta ja jakson lopussa kouluilla on ylikapasiteettia. Opetuksen ja kasvatuksen palveluverkossa vuosina 2024–2027 tapahtuvat keskeisimmät muutokset ovat:

- Vuonna 2024 Kapasiteetti Kyrölässä kasvaa varhaiskasvatuksen osalta toiminnan siirtyessä koululta vapautuneisiin ja saneerattuihin tiloihin. Samoihin tiloihin muuttaa myös Järvenpään yhteiskoulun ensimmäisen ja toisen luokan ryhmiä.
- Vuonna 2025 Närekadun päiväkodin toimintojen siirtäminen Haarajoen koululle ja moduulin hyödyntäminen Kinnarin päiväkodin korvaavana päiväkotitilana. Satusaunan päiväkodin toiminta siirtyy Vihtakadun tiloihin ja Satusaunan nykyinen kiinteistö poistuu palveluverkosta. Myös keskustan päiväkotit lopettaa toimintansa, kun eteläisellä alueella aloittaa Kaurismetsän yksityinen päiväkotit.
- Vuonna 2023 Iso-Antin päiväkotit poistuu palveluverkosta. Järvenpään yhteiskoulun toisen saneerausvaiheen valmistumisen myötä perusopetuksen kapasiteetti lisääntyy.
- Vuonna 2027 Mankalan koulun kapasiteetti kasvaa saneerauksen myötä. Kartanon koulun kapasiteetti laskee hieman käytöstä poistuvan välikartanon rakennuksen myötä, vaikka yläkoulun uudisrakennus tuo väljempää luokkatiloja ja sen osalta kapasiteetti kasvaa.

Varhaiskasvatusta lisätään vuosien 2023-2025 aikana Haarajoen (+84) koululle ja samalla Närekadun päiväkodista (-126) luovutaan. Mankalan koululle varhaiskasvatusta lisätään vuosina 2023-2027 (+63). Pesäpuun päiväkotit (+84) on palautettu palveluverkkoon vuosille 2023-2026. Yksityisen varhaiskasvatuksen osalta STEP päiväkotit (-70) poistuu palveluverkosta 2023 uutena aloitti Pilke Sonaatti (+120) elokuussa 2023. Varhaiskasvatusta Järvenpään yhteiskoululle lisätään (+42) syksyllä 2023. Kyrölän päiväkotit (-140, +147) muutoksessa ja tilapäisesti pois käytöstä 2023-2024 - Keskustan päiväkodin (-70) palveluverkosta poistumista on siirretty 2024 => 2025.

Palveluverkkosuunnitelmassa vanhoista ja huonokuntoisista tai muuten tarpeettomaksi jäävistä rakennuksista sekä pienistä toimipisteistä luovutaan. Näiden lisäksi joudutaan varautumaan uusiin mahdollisiin sisäilmakohteisiin ja niiden investointitarpeisiin. Palveluverkkosuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksen kapasiteettia kasvatetaan peruskorjausten yhteydessä, mutta opetuksen kapasiteetin arvioidaan riittävän 30-luvun alkupuolelle ja nyt investointiohjelmassa olevat opetuksen kohteet ovat peruskorjauskohteita.

Hyvinvointialueiden perustaminen vaikuttavat kuntatalouteen ja näillä saattaa olla vaikutusta myös palvelujen järjestämiseen sekä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa. Talousarviossa on huomioitu kaupungin heikkenevä taloustilanne sekä palvelualueelta edellytetyt sopeutustoimet.

### Johto ja esikunta

Palvelualueen johdon tehtävänä on toiminnan johtaminen kokonaisuutena kaupungin strategian ja palvelualueen toimintasuunnitelman mukaisesti kohti yhdessä sovittuja strategisia, toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Kukin johtoryhmän jäsen vastaa oman vastuualueensa johtamisesta ja toiminnan kehittämisestä osana palvelualueita.

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen yhteiset toiminnot on järjestelty siten, että esikunta tuottaa kasvun ja oppimisen tuen, oppimisympäristöjen kehittämisen, tiedolla johtamisen ja tietojärjestelmien käytön palveluita sekä varhaiskasvatukseen että opetukseen. Esikunnan aiemmin tuottamat yhteiset tukipalvelut ovat monilta osin siirtyneet konsernipalveluihin ml talous, tietohallinto, henkilöstö, viestintä ja hallinto, jossa ne ovat edelleen palvelualueen käytössä. Hallinnon tehtäviä pyritään automatisoimaan sekä järjestelemään uudelleen tarkoituksenmukaisiksi.

Esikunnan oppimisympäristöjen pedagogisen kehittämistoiminnan alaisuuteen on perustettu kalustetiimi, joka hoitaa pienet oppimisympäristöjen muutostyöt, teknisen työn laitteiden huollot, kalustekierrätyksen ja kunnostuksen sekä väistöjen organisoimisen. Toiminta aloitetaan määräaikaisena ja kustannukset katetaan ko. toiminnoista säästyvistä kuluista talousarvion sisältä. Tämä tukee resurssiviisasta toimintaa ja lisää kustannussäästöjä strategian mukaisesti.

### Varhaiskasvatus

Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että varhaiskasvatuksen osallistumisastetta nostetaan erityisesti yli 3-vuotiaiden lasten osalta. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on Suomessa edelleen muita Pohjoismaita jäljessä, vaikka viime vuosina se on noussut. Erityisiä toimia suunnataan maahanmuuttajataustaisten lasten osallistumisasteen nostamiseksi varhaiskasvatuksessa. Tämä vahvistaa maahanmuuttajataustaisten lasten suomen ja ruotsin kielen osaamista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Edelleen hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus vakiinnuttaa varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoituksen määrärahatason. Näin vahvistetaan varhaiskasvatuksen laatua, tasoitetaan oppimiseroja sekä ehkäistään segregatiota. Järvenpäässä väestösuunnitteen perusteella vuosille 2022–2025 tehdyt ennusteet lapsimäärille on jo ylitetty, ja tällä hetkellä ei vielä ole varmasti tiedossa onko nousu hetkellinen vai pysyvä. Lapsimäärän kasvua selittää hieman odotettua suurempi muuttajien määrä, mutta suurin vaikutus on osallistumisasteen nousemisella erityisesti alle 3-vuotiaiden osalta (kokonaisaste 81,3 → 82,3 %, alle 3-vuotiaiden osuus 55,9 → 66,1 %).

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus pysyy vuoden 2023 tasolla Step-päiväkodin lopetettua kesäkuussa ja Pilke-Sonaatin avauduttua elokuussa 2023. Pilke- Sonaatti päiväkotina on 120-paikkainen, josta päiväkodin avautuessa on käytössä noin puolet kapasiteetista.

Valtakunnallinen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on parhaillaan menossa ja julkistetun väliraportin perusteella näyttää siltä, että kokeilu muuttuu vakinaiseksi kokeilun päätyttyä 2025. Tämä tarkoittaa 5-vuotiaiden osallistumisasteen nousemista 100%:iin.

1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatustlain (540/2018) mukaan päiväkodin henkilöstörakenne muuttuu vuodesta 2030 lähtien siten, että päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Orpon hallitusohjelmassa hallitus sitoutuu varhaiskasvatustlain mukaiseen lapsen oikeuteen pedagogisesti johdettuun ja toteutettuun varhaiskasvatukseen. Hallitus vahvistaa alan veto- ja pitovoimaa kehittämällä työoloja ja varhaiskasvatuksen laatua. Lisäksi varhaiskasvatuksen opettajien aloituspaikkoja lisätään yliopistoissa siten, että joka vuosi on koulutettava vähintään 1 400 uutta

varhaiskasvatuksen opettajaa molempien kansalliskielten tarpeet huomioiden. Edelleen hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus turvaa jo alalla työskenteleville erilaiset mahdollisuudet pätevyitä varhaiskasvatustilain mukaisiin tehtäviin muunto- ja monimuotokoulutuksella. Järvenpäässä varhaiskasvatuksen henkilöstörakennemuutokseen 2030 mennessä pääseminen edellyttää strategista henkilöstösuunnittelua, töissä olevien työntekijöiden muunto- ja monimuotokoulutuksiin kannustamista erilaisin keinoin sekä asiaan varautumista budjetissa vuosittain. 2030 henkilöstömitoitukseen pääseminen edellyttää myös rekrytoinnin sekä palkkaus- ja palkitsemisen kokonaisuuden kehittämistä riittävän veto- ja pitovoiman varmistamiseksi.

Vuoden 2024 aikana varhaiskasvatuksessa jatkuu edelleen useita merkittäviä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamia hankkeita. Yhteisöohjautuvuushankkeen avulla kehitetään johtamisjärjestelmiä ja -rakenteita ja vahvistetaan henkilöstön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia, työhön sitoutumista sekä työn imua.

### Perusopetus

Orpon 20.6.2023 hallitusohjelmassa on useita opetusta koskevia ohjelmia ja toimintamalleja, joiden toteutus tapahtuu kunnissa. Ohjelman mukaan tulevaisuudessa on keskityttävä perustaitojen ja -valmiuksien parantamiseen ja siirryttävä vakaaseen perusrahoitukseen. Jokaisella peruskoulun päättävällä nuorella on oltava riittävät perustiedot ja -taidot toisen asteen opintoihin. Oppilailta ja opettajilta on oltava työrauha keskittyä oppimiseen ja opettamiseen.

Hallitus panostaa perustaitojen oppimiseen antamalla lisää aikaa ja työrauhaa opettajille ja oppilaille. Hallitus kasvattaa perusopetuksen vähimmäistuntimäärää 2–3 vuosiviikkotunnilla laajentamalla opetussuunnitelmaa. Lisäyksellä tavoitellaan lisätunteja erityisesti alakoulun vuosiluokille luku-, kirjoitus- ja laskutaidon opettamiseen. Lisäykset jätetään toteutettavaksi paikallisin päätöksin. Näihin tulee budjetoinnissa siis kiinnittää huomiota.

Hallituksen tavoitteena on vahvistaa perusopetuksen laatua, tasoittaa oppimiseroja sekä ehkäistä segregaatiota. Opetusryhmien kohtuulliseen kokoon kiinnitetään huomiota, jotta oppiminen mahdollistuu ja perustaidot taataan. Myös oppimisen tukeen, kielten opiskeluun, S2-opetukseen panostetaan ja resursoidaan hallituskauden aikana.

Erityistä huomiota kiinnitetään lisäksi kouluväkivallan ja häiritsevän käyttäytymisen puuttumiseen ja vähentämiseen sekä kiusaamisen ehkäisyyn. Lopuksi hallitusohjelmassa todetaan, että koulujen kasvatustehtävään kuuluu varmistaa, että suomalainen kulttuuriperintö välittyy uusille sukupolville. Tähän sisältyy myös koulujen juhlaperinteiden vaaliminen kevät- ja joulujuhlineen. Koulut pidetään turvallisen kasvun paikkoina.

Oppilasmäärä on edelleen kasvanut tasaisesti. Lisäystä on tullut sekä muuttoliikkeen että pysyvästi Järvenpään jäänneiden ukrainalaisten osalta.

Kasvuun pyritään edelleen vastaamaan tehostamalla tila- ja opetusresurssien käyttöä sekä tarvittaessa harkitusti opetusryhmiä lisäämällä. Opetusryhmien kokoa on jouduttu kasvattamaan odotettua suuremmiksi. Koulujen avustavan ja ohjaavan henkilöstön käyttöä priorisoidaan jatkossakin välittömään ja välttämättömään tukeen. Ryhmäkokojen kasvu ja oppilaiden yhä monimuotoisemmat kasvun ja oppimisen haasteet, monikielisyys sekä tuntikehyksen tiukentuminen kuormittavat opettajien työtaakkaa entisestään. Myös oppilaan saama opetuksen määrä ja laatu voi kärsiä. Kuitenkin oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen lähikouluperiaatteen mukaisesti on resurssien niukentuessa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon seuraavien vuosien yhteinen tavoite. Yhteisopettajuutta ja yhteisöohjautuvuutta vahvistamalla opetushenkilöstö ja rehtorit saavat tukea työnsä suorittamiseen. Palveluverkkoselvityksen 2021–2022 yhteydessä tuotettu tieto ja tarkentuvat suunnitteet sekä pian valmistuva Järvenpään

varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen pedagoginen tilasuunnitelma ohjaavat kaikkia yksiköitä tehokkaaseen tilojen käyttöön.

Oppivelvollisuuden laajentumisen toisen kokonaisen lukuvuoden kustannuksia seurataan ja valtion odotetaan korvaavan kustannukset täysimääräisenä. Toisen asteen opiskelijoiden opintojen keskeytyessä opintovalmentaja ohjaa ja etsii nuoren ja huoltajan kanssa yhteistyössä uuden opiskelupaikan. Erityisesti vaativan erityisen tuen oppilaille opiskelupaikkoja on ollut vaikea löytää. Osalla nuorista on edelleen suuria haasteita sitoutua opiskeluihin ja koko elämäntilanne voi vaatia useiden toimijoiden yhteistyötä ja ohjausta.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon johtamista jatketaan edelleen kouluissa ja oppilaitoksissa. 2023 tapahtunutta kuraattorien ja psykologien hyvinvointialueelle siirtymisen vaikutuksia palveluihin seurataan ja yhteisen työn malleja kehitetään edelleen.

Hallitusohjelman kohdassa 5.4. kulttuuri, liikunta ja nuoret todetaan, että hallitus laatii laaja-alaisen toimenpideohjelman nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi, hyvinvointivajeen ja mielenterveyden ongelmien paikkaamiseksi. Vahvistetaan moni-ammattillista työtä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Poistetaan lainsäädännöstä eri viranomaisten tiedonkulkuun liittyvät ongelmat. Laaditaan mittaristo toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioimiseksi. Huomioidaan, että ratkaisut eivät löydy pelkästään nuorisopolitiikan keinoin, vaan tarvitaan ministeriörajat ylittävää yhteistyötä.

Hallitus panostaa ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, kuten etsivään nuorisotyöhön ja nuorten työpajoihin sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen molemmilla kansalliskielillä ja saamen kielillä. Erityisesti kiinnitetään huomiota eri syistä haavoittuvimmassa asemassa oleviin nuoriin. Hallitus edistää koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä sekä turvallisten aikuisten läsnäoloa kouluissa.

Hallitus tukee nuorten hyvinvointia laaja-alaisessa yhteistyössä yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa. Osana yhteistyötä määritellään viitekehys hyvinvointialueiden, kuntien, koulujen, kolmannen sektorin ja seurakuntien yhteistyölle.

Hallitus turvaa, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus vähintään yhteen mieluisaan harrastukseen. Lasten ja nuorten harrastamisen kokonaisuutta kehitetään yhteistyössä harrastustoimijoiden kanssa.

Järvenpään perusopetukseen palkattiin ennaltaehkäisevää ja moniammatillista toimintaa ja sitouttavaa kouluyhteistyötä tekemään kaksi kouluvalmentajaa. Vuonna 2024 näitä toivotaan palkattavaksi kaksi lisää, jotta jokaisella yläkoululla olisi yksi toimija nuorten tukena.

Keväällä 2023 Järvenpään harrastamisen malli siirtyi perusopetuksen koordinoimaksi. Tällä mallilla pyritään takaamaan kouluikäisille mahdollisuus ilmaiseen harrastukseen. Toimintaan toteutetaan pääosin hankerahoituksella.

### Lukiokoulutus

Lukion päivä- ja aikuislinjalla järjestetään opetusta ja toimintaa opetussuunnitelman ja uuden lukiolain mukaisesti. Edelleen jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakouluyhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Lukion kansainvälistä toimintaa lisätään Erasmus akkreditoinnin kautta saadulla rahoituksella. Lukion aloituspaikkoja on lisätty syksystä 2019 alkaen 10 opiskelijalla, mikä on lisännyt opiskelijoiden kokonaismäärää kolmen vuoden kuluessa noin 30 opiskelijalla. Tällä hetkellä lukiossa opiskelee ennätysmäärä ns. Nuorisolinjan opiskelijoita. Kuitenkaan lukion opintokurssien määrät ja kustannukset eivät ole lisääntyneet merkittävästi.

## Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023-26

Tavoite vuosi	Sitova tavoite	Strategia
2023-26	Ketteriä palvelurakenteita ja prosesseja vahvistetaan oikea-aikaisen tuen mahdollistamiseksi	J3
	Varhaisen tuen osaamista ja ennaltaehkäiseviä palveluita vahvistetaan opetuksen ja kasvatuksen palveluissa. Tuen tarpeen alkuvaiheessa yleisellä tuella pystytään vastaamaan laajasti ja oikea-aikaisesti tuen tarpeisiin.	J3
	Lasten varhaista tukea edistetään kouluttamalla henkilöstöä ja rekrytoimalla kelpoisia työntekijöitä.	J3

Lisäksi palvelualue edistää toiminnassaan muita strategisia päämääriä.

## Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

OPETUS JA KASVATUS 1000 € (ilman kotikuntakorvauksia)	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	6 124	5 192	6 938	6 953	7 018	7 033	27 942
Valmistus omaan käyttöön	65	75	101	101	101	101	404
Toimintakulut	-80 365	-84 449	-87 637	-88 858	-91 641	-93 364	-361 500
<b>Toimintakate</b>	<b>-74 176</b>	<b>-79 182</b>	<b>-80 597</b>	<b>-81 803</b>	<b>-84 522</b>	<b>-86 231</b>	<b>-333 154</b>
muutos-%		6,7%	1,8%	1,5%	3,3%	2,0%	

## Investoinnit

	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
<b>Irtaimistoinvestoinnit</b>	<b>448</b>	<b>355</b>	<b>350</b>	<b>250</b>	<b>300</b>	<b>1 255</b>

## Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

	TP2022	TA2023	Tot. 30.9.2023	TAe2024	TS2025*	TS2026*	TS2027*
<b>VARHAISKASVATUSPALVELUT</b>							
kaikki lapset varhaiskasvatuksessa yht.	2 342	2 555	2 344	2 400	2 419	2 488	2 564
esiopetuksessa olevat	530	530	536	491	515	526	542
<b>Päiväkodit, lapsia</b>							
päiväkodit lapsia yhteensä	2 298	2 500	2 297	2 353	2 363	2 430	2 504
kunnalliset	1 814	1 896	1 820	1 839	1 675	1 738	1 808
, joista alle 3-vuotiaat			486	456	432	441	453
toimintakate euroa / lapsi	10 414	*	*				
yksityiset päiväkodit	484	604	477	514	688	692	696
, joista alle 3-vuotiaat			172	123	149	150	151
<b>Perhepäivähoito, lapsia</b>							
kunnalliset	44	55	47	47	56	58	60
ostopalvelu	12	11	12	12	56	58	60
<b>PERUSOPETUS JA LUKIO**</b>							
Alakoulujen oppilasmäärä	3 019	3 022	3 056	2 999	2 941	2 869	2 829
, joista erityisen tuen päätös	243	248	261	261	256	250	246
Yläkoulujen oppilasmäärä	1 546	1 550	1 602	1 568	1 538	1 500	1 479
, joista erityisen tuen päätös	158	163	147	147	144	141	139
<b>Oppilaat yhteensä</b>	<b>4 565</b>	<b>4 572</b>	<b>4 658</b>	<b>4 567</b>	<b>4 479</b>	<b>4 369</b>	<b>4 308</b>
, joista S2-opetusta saavat	223	223	221	221	217	211	208
, joista valmistava opetus	113	98	76	76	75	73	72

## Kotikuntakorvaukset

### Keskeiset palvelut

Kaupunki saa kotikuntakorvaustuloa kaikista muun paikkakuntalaisista oppilaista, jotka ovat kaupungin esi- tai perusopetuspalveluissa, ja maksaa vastaavasti kotikuntakorvausmenoja jokaisesta järvenpääläisestä, joka osallistuu esi- tai perusopetukseen muussa kuin kaupungin omassa yksikössä.

Kotikuntakorvaukset tilitetään kaupungille osana valtionosuuksia ja ne määräytyvät laskennallisten esi-, alakoulu- ja yläkouluopetuksen yksikkökustannusten ja talousarviovuotta 2 vuotta aiemman vuoden oppilastietojen mukaan. Vuoden 2024 kotikuntakorvaukset perustuvat siis vuoden 2022 lopun oppilastietoihin.

Kaupunki ei voi välittömästi vaikuttaa kuntalaistensa hakeutumiseen muiden kuntien tai muiden opetuksenjärjestäjien palveluihin, eikä siten myöskään kaupungille kotikuntakorvauksista aiheutuviin menoihin. Jotta oman toiminnan kustannukset olisivat selkeämmin seurattavissa, on kotikuntakorvaukset erotettu omaksi sitovuustasokseen opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen muusta toiminnasta.

### Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

KOTIKUNTAKORVAUKSET 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	710	794	954	954	954	954	3 817
Toimintakulut	-3 145	-3 298	-3 522	-3 522	-3 522	-3 522	-14 089
<b>Toimintakate</b>	<b>-2 435</b>	<b>-2 504</b>	<b>-2 568</b>	<b>-2 568</b>	<b>-2 568</b>	<b>-2 568</b>	<b>-10 272</b>
muutos-%		2,8%	2,6%	0,0%	0,0%	0,0%	

### Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TPe2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027
<b>Ulkopaikkakuntalaiset oppilaat kaupungin kouluissa*</b>	<b>91</b>	<b>111</b>	<b>96</b>	<b>96</b>	<b>96</b>	<b>96</b>
Esiopetus	19	20	5	5	5	5
Alakouluopetuksessa	42	57	60	60	60	60
Yläkouluopetuksessa	30	34	31	31	31	31
<b>Järvenpääläiset muualla koulussa*</b>	<b>324</b>	<b>458</b>	<b>241</b>	<b>237</b>	<b>234</b>	<b>231</b>
Esiopetus	19	42	1	1	1	1
Alakouluopetuksessa	213	288	156	153	149	147
Yläkouluopetuksessa	92	128	84	83	84	83
<b>Kotikunnan perusosa (kustannus), €/oppilas</b>	<b>7 452,22</b>	<b>7 436,67</b>				

\* Taulukossa on esitetty tiedot kunkin vuoden kotikuntakorvausten maksuperustevuoden mukaan. Ts. 2024 oppilasmäärä = oppilaat 31.12.2022.

\*\* Kotikuntakorvauksen perusosaa vuodelle 2024 ei ole vielä vahvistettu.



## Hyvinvoinnin palvelualue

### Keskeiset palvelut

Hyvinvoinnin palvelualue edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä kaupunkilaisten osallisuutta ja vahvistaa kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa. Lisäksi palvelualue tukee asukkaiden osaamista ja työllistymistä ja luo edellytyksiä elämysten kokemiseen, itsensä kehittämiseen sekä harrastamiseen.

Teemme työtä ennakoimalla, ohjaamalla ja voimavaroja oikein kohdentamalla. Ihmisten osallisuus on työssämme tärkeässä roolissa, samoin järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö.

Palvelualue huolehtii tiedon tuottamisesta laajasti hyvinvointiin liittyen. Samalla se koordinoi kaupungin strategiaa toteuttavaa poikkihallinnollista hyvinvointityötä ja sen toteutumista seuraavaa hyvinvointikertomusta.

### Johto

Palvelualueen johto koordinoi palvelualueen yhteisiä kehittämistoimia tuottamalla tietoa hyvinvointiin liittyvistä teemoista. Järvenpää haluaa olla edelläkävijä hyvinvoinnin ja terveyden (hyte) edistämässä, mikä tarkoittaa poikkihallinnollisten, monialaisten hyte-perusrakenteiden vahvistamista, uudenlaisten menetelmien käyttöönottoa, viestinnän ja tiedolla johtamisen tehostamista sekä aktiivista toimintaa verkostoissa.

Palveluverkkosuunnitelma on kaiken toteutettavan toiminnan pohjana niin palvelujen kuin tilojen osalta. Kaupungin avustuksiin tuodaan edelleen lisää läpinäkyvyyttä yhteiskehittämisellä ja avustusten hakuprosessia selkeytetään.

Hyvinvointialueen ja sen kuntien alueellista yhteistyötä jatketaan vahvistamalla hyte-työtä ja palveluketjujen toimivuutta.

Palvelualueen johto valmistelee kuuden kunnan (Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen ja Tuusula) Keski-Uudenmaan työllisyysaluetta. Tehtävään kuuluu valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta siirtyvien TE-palvelujen ja kuntien palvelujen yhteensovittaminen lainsäädännön mukaisesti.

Kaupungin strategian yksi painopisteistä on ajoissa auttaminen. Kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman neljä painopistettä alkavat kukin lauseella kaikilla on mahdollisuus. Palvelualue selvittää, miten stigman ja syrjinnän vastaista työtä voidaan vahvistaa THL:n tuoreitten suositusten mukaisesti. Ymmärryksen lisääntyminen stigman eri muodoista ja niitä tuottavista rakenteista vahvistaa hyvinvointitehtävässämme onnistumista ja antaa kaupunkilaisille mahdollisuuksia hyvinvointinsa edistämiseen. Samalla työ auttaa kaupungin ohjaavien asiakirjojen linjausten saavuttamisessa.

### Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalueeseen kuuluvat

- lapsiperheiden palvelut,
- nuorisopalvelut,
- osaamisen ja työllisyyden palvelut,
- kotoutumispalvelut,
- yhteisöpalvelut ja
- Järvenpään Opisto.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa kuntalaki (410/2015), nuorisolaki (1285/2016) ja laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä määrittää kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. 1.1.2025 voimaan astuva laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) edellyttää työllisyysalueen palvelujen valmistelua. Kotoutumisen edistämisestä annetun uuden lain (392/2023) mukaan kunnan rooli kotoutumispalvelujen järjestäjänä laajenee.

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Ajoissa auttaminen kohdentamalla ammatillista ohjausta ja neuvontaa eri puolilla kaupunkia sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hyvinvointialueen ja kuntien erilaiset roolit ja mahdollisuudet huomioidaan palvelujen toteuttamisessa. Avainalueen palveluilla on merkitystä myös strategian painopisteen Kukoistava kaupunki sekä Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille toteutuksessa, koska hyvinvoivat asukkaat ovat elinvoimaisen kunnan edellytys.

Hyvinvoinnin edistäminen on avainalueen perustehtävä. Eri ympäristöissä tapahtuvan kohtaamisen ja palvelujen keinoin tuetaan kuntalaisten hyvinvointia, vahvistetaan osaamista, työllisyyttä sekä osallisuutta. Palveluissamme toteutetaan neuvontaa ja ohjausta eri ikäisille.

Avainalueen toiminnot tulee kytkeä osaksi TE-kokonaisuutta. Kotoutumislain kokonaisuudistus 2025 tuo mukanaan tehtäviä, joihin tulee valmistautua vuoden 2024 aikana. Järvenpään opiston organisoitumista selvitetään lukuvuoden 2023–2024 aikana. Tarkoituksena on selvittää, miten opiston toiminta olisi taloudellisten ja muiden resurssien puitteissa parasta toteuttaa, jotta opisto vastaa vapaalle sivistystyölle asetettuihin tavoitteisiin. Yhteisöpalvelujen toiminta organisoidaan avainalueen sisällä uudelleen.

Hyvinvointialueen kanssa jatketaan yhteistyötä sovituissa rakenteissa ns. yhdyspintaryhmissä. Yhteisistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteistä ja yhteistyöstä sovitaan vuosittain lakisäätteisissä hyte-neuvotteluissa.

### Liikunta ja kulttuuri

Liikunnan ja kulttuurin avainalue koostuu

- liikuntapalveluista,
- kirjastopalveluista,
- museopalveluista,
- Keskisen Uudenmaan Musiikkiopistosta,
- Järvenpää-talon toiminnasta ja
- yleisistä kulttuuri- ja tapahtumapalveluista.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa laki yleisistä kirjastopalveluista (1492/2016), laki taiteen perusopetuksesta (633/1998), museolaki (314/2019), liikuntalaki (390/2015) ja laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

Liikunnan ja kulttuurin avainalueella on tärkeä rooli kaupungin imagon ja yhteisöllisyyden kehittämisessä sekä alueen elinvoiman lisäämisessä. Avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Kukoistava kaupunki tuottamalla osaksi kaupunkilaisten arkea monipuolisia, eri asiakasryhmille suunnattuja kulttuuri- ja liikuntapalveluja sopeuttaen toimintaa resurssikehykseen. Strategian kohtaa Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille avainalue toteuttaa kehittämällä houkuttelevaa kulttuuritarjontaa ja julkisen taiteen hankkeita sekä suunnittelemalla muun muassa Villa Kokkosen ja Suvirannan tulevaisuutta museokohteina.

Avainalueen tavoitteena on kulttuurihyvinvoinnin lisääminen ja digitaalisten palveluiden kehittäminen erityisesti museossa (Finna ja virtuaalimuseohanke), kirjastossa (KOHA, kansallinen yleisten kirjastojen

e-kirjasto), liikuntapalveluissa (liikkumis- ja elintapaneuvonta) ja musiikkiopistossa (verkkokurssit) sekä Kaikukortin ja erityisryhmien palveluiden edelleen kehittäminen. Liikuntapalvelut edistävät järvenpääläisten liikkumista Liikkumisohjelman 2021-2024 ja Liikuntaolosuhdeverkoston kehittämissuunnitelman 2022-2035 avulla. Lisäksi saavutettavuuden ja monipuolisen yhteistyön lisääminen ovat yhteisiä kehittämiskohteita.

### **Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2024-2027**

Tuoreimpien väestötutkimusten valossa Järvenpäässä voidaan pääasiassa hyvin ja asuinalueeseen ollaan tyytyväisiä. Hyvinvointi- ja terveyserot näkyvät kuitenkin sekä elintavoissa että elinoloissa. Valtaosa nuorista voi hyvin, mutta huolta herättää mielenterveyteen liittyvät haasteet ja yksinäisyyden kokeminen. Osalla nuorista koronapandemian vaikutukset ovat näkyneet kasvavana levottomuutena ja jopa aggressiivisuutena. Fyysinen toimintakyky on heikentynyt ja lasten ja nuorten ylipaino on lisääntynyt. Nuorten liikunta-aktiivisuus laskee, mitä vanhempaan ikäluokkaan mennään.

Aikuisväestö liikkuu liian vähän ja syö yksipuolisesti. Alkoholi ja huumeet ovat Järvenpäässä suurin ehkäistävissä oleva kuolinsyy. Miehillä ennenaikaisia kuolemia on lähes kaksinkertainen määrä naisiin verrattuna. Hieman yli puolet 65 vuotta täyttäneistä kokee itsensä onnelliseksi sekä elämänlaatunsa hyväksi, mutta terveyteen liittyviä huoliakin on. Yleinen hintojen nousu ja inflaatio kuormittaa ihmisten taloutta ja tämä näkyy erityisesti lapsiperheissä. Iäkkäiden kuntalaisten määrän kasvu sekä hyvinvointi- ja terveyserot tuovat haasteita hyvinvointia ja terveyttä edistävillä palveluilla.

Hallitusohjelmassa halutaan panostaa hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan ja selkiyttää kuntien ja hyvinvointialueiden vastuun työnjakoa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) -kertoimen painoarvoa ja kannustavuutta kasvatetaan nykyisestä.

Hallitusohjelmassa painottuu nuorten hyvinvoinnin turvaaminen ehkäisevästä näkökulmasta. Etsivään nuorisotyöhön ja nuorten työpajatoimintaan halutaan panostaa ja kehittää työpajatoimintaa niin, että oppivelvollisuus voidaan suorittaa myös työpajalla. Lisäksi kuntouttavan työtoiminnan työhön suuntaavat palvelut palautettaisiin kuntien järjestämisvastuulle. Mahdollisen toteutuksen valmistelua seurataan.

Hallitusohjelmassa nähdään kulttuuri, taiteet ja liikunta tärkeänä osana hyvinvointityötä, ennaltaehkäisemässä pahoinvointia. Tavoitteena on toteuttaa Suomi liikkeelle -ohjelmaa, ja sitä kautta saada kaikenikäiset suomalaiset liikkumaan enemmän. Ohjelmassa kannustetaan kuntia esimerkiksi panostamaan lähiliikuntapaikkojen kehittämiseen ja liikunta- ja elintapaneuvontaan. Taiteen perusopetuksen saavutettavuutta parannetaan uudistamalla lainsäädäntöä.

Hallitusohjelman leikkaukset kohdistuvat vapaan sivistystyön valtionosuuksiin, mikä tulee toteutuessaan vaikuttamaan Järvenpään Opiston toimintaedellytyksiin. Myös kotoutumisen edistämisestä kunnalle ja hyvinvointialueelle maksettavan laskennallisen korvauksen maksuaikaa lyhennetään. Hallitusohjelmassa mainitut sosiaaliturvan ja kansainvälisen suojelun muutokset tulevat lisäämään maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontatarvetta.

Työvoimapaalvelujen rahoitus- ja palvelurakennemuutos merkitsee työllisyys- ja yrityspalveluiden järjestämisvastuun siirtymistä kunnille vuoden 2025 alusta. TE-palveluiden ja kokonaisuuden valmistelu aiheuttaa kustannuksia myös jo ennen vuotta 2025. Vuosina 2023–2024 aiheutuvat valmistelukustannukset jaetaan tulevan työllisyysalueen kunnille 18–64-vuotiaiden asukasmäärän suhteessa valmistelussa olevan yhteistoimintasopimuksen mukaan.

## Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023-26

Tavoite vuosi	Sitova tavoite	Strategia
2023-26	Kehitämme monipuolisia kohtaamisen mahdollisuuksia eri ikäisille erilaisissa elämäntilanteissa oleville.	J1
	Edistämme kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä.	J1
	Järjestämme tuloksellisia osaamisen kehittymistä ja työllistymistä edistäviä palveluja.	J2
	Järjestämme ohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	J3
	Edistämme hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä.	T1

## Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

HYVINVOINTI 1000 € (ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta)	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	4 755	4 656	4 986	5 019	4 992	4 992	19 989
Valmistus omaan käyttöön	16	22	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-16 925	-17 648	-17 930	-17 791	-18 072	-18 324	-72 118
<b>Toimintakate</b>	<b>-12 154</b>	<b>-12 969</b>	<b>-12 944</b>	<b>-12 772</b>	<b>-13 081</b>	<b>-13 333</b>	<b>-52 129</b>
muutos-%		6,7%	-0,2%	-1,3%	2,4%	1,9%	

Talousarvion toteuttaminen raamin mukaisena edellyttää talouden sopeuttamista toimintakuluja karsimalla. Tämä tarkoittaa palvelujen vähentämistä kaupunkilaisille.

## Investoinnit

	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
<b>Irtaimistoinvestoinnit</b>	<b>300</b>	<b>399</b>	<b>185</b>	<b>100</b>	<b>83</b>	<b>767</b>

## Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TA2023	Tot 1-6/2023	TA2024
<b>HYVINVOINNIN PALVELUALUE</b>				
<b>Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen</b>				
Toimintakate €/asukas*	75,71 €	83,79 €		
<b>Asiakaskontaktit</b>	41 139	46 450	24 547	48 750
Kotoutumispalveluiden asiakaskontaktit	2 236	3 100	1 311	3 650
Lapsiperhepalveluiden asiakaskontaktit	12 804	13 500	8 788	14 200
Nuorisotyön kontaktien määrä yhteensä	25 277	25 950	13 815	27 000
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden asiakaskontaktit	822	1 200	633	3 900
<b>Asiakasmäärät</b>				
Järvenpään opiston kurssilaisten määrä	9 507	10 000	5 334	10 000
Kotoutumisen tuen asiakasmäärä	0	80	35	100
Lapsiperhepalveluiden asiakasmäärä	738	1 000	415	700
Nuorisotyön asiakasmäärä yhteensä	145	245	155	272
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden työpajojen asiakasmäärä	92	70	53	70
Yhteisöpalveluiden asiakasmäärä	8 317	4 100	5 440	2 050
Pakolaisten vastaanotto/kuntapaikat	16	15	24	15

\* Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä

## Työmarkkinatuen kuntaosuus

### Keskeiset palvelut

Kunta vastaa osittain pitkään työttömänä olleiden työmarkkinatuen kustannuksista. Kunnilla on 50 %:n vastuu yli 300 päivää ja 70 %:n vastuu yli 1 000 päivää työmarkkinatuella olleiden henkilöiden työmarkkinatukikustannuksista. Te-palvelujen järjestämisvastuun siirtyessä kunnille 1.1.2025 (laki valmisteilla) rahoitusvastuu tulee laajenemaan.

Kaupunki ei voi välittömästi omalla toiminnallaan vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen, vaan yleinen työmarkkinatilanne ja lainsäädännölliset linjaukset vaikuttavat kustannusten kehittymiseen. Jotta oman toiminnan kustannukset olisivat selkeämmin seurattavissa, on työmarkkinatuen kuntaosuus erotettu omaksi sitovuustasokseen hyvinvoinnin palvelualueen muusta toiminnasta. Huomioitavaa on, että 1.1.2025 voimaan astuvan työvoimapaalvelujen järjestämisvastuun myötä kuntien kunnan rahoitusvastuu laajenee työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa.

### Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova							
<b>TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS 1000 €</b>	<b>TP 2022</b>	<b>TPE 2023</b>	<b>TA 2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>Yht. 24-27</b>
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 777	-4 200	-4 250	-4 000	-4 000	-4 000	-16 250
<b>Toimintakate</b>	<b>-3 777</b>	<b>-4 200</b>	<b>-4 250</b>	<b>-4 000</b>	<b>-4 000</b>	<b>-4 000</b>	<b>-16 250</b>
<i>muutos-%</i>		11,2%	1,2%	-5,9%	0,0%	0,0%	

### Keskeisen suoritteet ja tunnusluvut

<b>Työmarkkinatuen kuntaosuus suoritteet</b>	<b>TP2022</b>	<b>TA2023</b>	<b>Tot 1-6/2023</b>	<b>TA2024</b>
Työmarkkinatuen kuntaosuutta saavat työttömät	1 083	1 300	865	1 300
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €/työtön	3 487	2 923	2 421	2 923

## Kaupunkikehitys -palvelualue

### Keskeiset palvelut

Palvelualueen keskeiset palvelukokonaisuudet ovat yritys- ja elinkeinopalvelut, maanhankinta-, -jalostus ja -myynti, yhdyskuntasuunnittelu-, ilmasto- ja ympäristö ja asumisen kehittämisen -palvelut, rakennusvalvonnan palvelut ja kaupunkitekniikan palvelut. Palvelualueella toimii hankejohto -toiminto, joka johtaa palvelut yhdistäviä kaupunkikehityshankkeita ja kumppanitoimintaa. Aiemmin palvelualueella toiminut esikunta/asiakaspalvelut on siirretty konsernipalveluihin, mutta sen tuottamat toimintaa tukevat tuki- ja asiakaspalvelut ovat edelleen tärkeä osa palvelualueen toimintaa. Palvelualueen kaikkien palveluiden kanssa aktiivisessa yhteistyössä toimii myös Järvenpään Vesi -liikelaitos.

### Kaupunkikehitys -palvelualueen johto

Palvelualueen johto vastaa palvelualueen strategisesta ja operatiivisesta johtamisesta sekä palvelualueen taloudellisista ja toiminnallisista tuloksista. Palvelualueen johtajaa tukee palvelualueen johtoryhmä, jossa toimii palvelualueen toimintojen vastuuhenkilöiden lisäksi konsernipalveluiden palvelualueelle nimeämät vastuuhenkilöt taloudesta, viestinnästä ja HR-toiminnoista, sekä kaupungin yhteisistä asiakaspalveluista.

### Yritys- ja elinkeinopalvelut

Yritys- ja elinkeinopalvelut edistävät kaupungissa yritystoiminnan kasvua ja kansainvälistymistä, työpaikkojen syntymistä, yritysten sijoittumista kaupunkiin, toimitilojen ja tonttien saatavuutta, sekä yritysten kaupunkiin tuottamien palveluiden kehittymistä yhdessä laajan yhteistyöverkoston kanssa. Toimintaa ohjaa kaupungin strategiaan perustuva yritys- ja elinkeino-ohjelma, joka kokoaa yhteen linjaukset ja toimenpiteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

### Yhdyskuntasuunnittelu-, ympäristö ja asumisen kehittäminen

#### Kaavoitus

Maankäytönsuunnittelulla tarkoitetaan yleis- ja asemakaavoituksen sekä liikennesuunnittelun muodostamaa kokonaisuutta. Suunnittelukokonaisuus pyrkii luomaan kaupunkiympäristöä, jossa ihmisten, ympäristön ja eri toimintojen tarpeet on huomioitu kokonaisuutena. Suunnittelulla toteutetaan kaupunkistrategiaa. Vaikka kaupungilla on kaavoitusmonopoli, ohjaavat suunnittelua valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava sekä erityisesti maankäyttö- ja rakennuslain kaavan sisältö- ja prosessivaatimukset.

Liikennesuunnittelun sekä joukkoliikenteen järjestämisen ja hoidon asiantuntijatehtäviä hoitavat liikenne -yksikön liikenneasiantuntijat. Keskeisiä osa-alueita ovat liikennejärjestelyiden suunnittelu, liikennevalojärjestelmän kehittäminen, joukkoliikenne- ja liikenneturvallisuusasiat sekä kävelyn ja pyöräilyn edistäminen.

#### Ympäristövastuu

Ympäristövastuun ja kestävä kehityksen edistämiseksi toteutetaan kaupunkistrategiaa ja erityisesti resurssiviisauden ja hiilineutraaliuden tavoitteita. Toiminnalla pyritään kestävä kehityksen näkökulman huomioimiseen ja tavoitteiden edistämiseen kokonaisvaltaisesti kaupungin toiminnassa ja sidosryhmien parissa. Kaupungilla on ympäristövastuun edistämässä merkittävä rooli asenneympäristön muokkaajana, mahdollistajana ja esimerkin näyttäjänä.

### Asuminen

Asuntopalveluiden tavoitteena on asuntoasioiden kehittäminen ja ohjelmointi siten, että eri asunnon tarvisjaryhmien edut tulevat riittävästi huomioon otetuiksi. Tavoitteena on osaltaan edistää asuntojen ja asuntoalueiden laadukasta toteutusta ja MAL-sopimuksen mukaisesti kohtuuhintaista asumista. Asuntopalveluiden tehtävään kuuluu kunnan asuntoviranomaiselle asetetut viranomaistehtävät.

### Kiinteistönmuodostus

Järvenpään kaupunki ylläpitää kiinteistörekisteriä alueellaan. Kiinteistörekisteri on yksi maamme perusrekistereistä, johon mm. pankkien vakuusjärjestelmä nojaa. Kiinteistörekisteriä ylläpidetään pääasiassa kiinteistötoimitusten avulla, transaktioiden ja muiden maahan liittyvien sopimusten johdosta. Kiinteistötoimitusten ydin on muodostaa maa-alueista asemakaavan mukaisia, omistukseltaan yhtenäisiä, vakuuskelpoisia ja rakentamisvalmiita omistuksen yksiköitä (tontteja).

### Maa-alueiden osto ja myynti sekä sopimusten hallinta

Kaavoitusmonopolin turvin kaupunki määrittelee alueellaan, minne tuleva rakentaminen ja muu alueiden käyttöönotto sijoittuvat. Ennen pellon tai metsän jalostamista rakentamisvalmiiksi tonteiksi, tulee kaupungin hankkia maat itselleen – ja jalostustoiminnan päätteeksi – luopua niistä. Koska kaupunki omistaa suuren osan kaupungin rajojen sisäpuolella olevista maa-alueista, tulee kaupungin hallinnoitavaksi mittava määrä erilaisia käyttöoikeussopimuksia (esim. maanvuokrasopimukset, rasitesopimukset, osto- ja myyntikaupat).

### Maasto- ja paikkatiedot

Kaupunki ylläpitää paikkatietojärjestelmää alueellaan. Kaupungista on tehty digitaalinen kaksonen, ns. kaupunkimalli. Paikkatietoina on Järvenpään alueelta kuvattu lukuisa määrä ympäristöä kuvaavia muuttujia, kuten kiinteistörajat, rakennukset ja niiden ulottuvuudet, kaupungin infraomaisuus sekä lukuisa määrä muuta paikkaan sidottua tietoa. Tämä edellyttää maastotietojen jatkuvaa keräämistä, jota tehdään moninaisin keruumenetelmin (esim. ilmakeilaus, laserkeilaus, maastokartoitus, rakennetun infran tarketiedot). Kerättyä maastotietoa jatkojalostetaan ja siirretään digitaalisiin ympäristöihin ja tietojärjestelmiin muiden palveluiden tuottamiseksi ja tiedolla johtamisen tueksi.

### Kaupunkitekniikan -palvelut

#### Kadunpito

Kadunpito sisältää yleisten alueiden (kadut, torit, puistot, aukiot ja kevyen liikenteen väylät) suunnittelun, rakentamisen ja ylläpito- ja huoltopalvelutuotannon. Palvelut tuotetaan omana työnä tai ostopalveluina. Vuonna 2024-2027 palvelut tuotetaan ostopalveluina.

Kadunpidossa huomioidaan MRL:n mukaisesti, että yleiset alueet ovat käyttäjilleen (kevytliikenne, ajoneuvo- ja huoltoliikenne) turvallisia, toimivia sekä kaupunkikuvaan ja ympäristöön soveltuvia.

Viranomaispalveluihin sisältyy jätehuollon ja romuajoneuvojen siirron palvelut sekä yleisten alueiden tilapäisen käytön lupapalvelut.

#### Rakennusvalvonnan -palvelut

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa. Sen tehtävänä on osaltaan varmistaa, että rakentamisessa noudatetaan hyvää rakennustapaa ja rakennetusta ympäristöstä muodostuu terveellinen, turvallinen, kestävä, sopusuhtainen sekä kaunis kokonaisuus. Rakennusvalvonnan työssä yhdistyvät rakentamisen, kaupunkikulttuurin ja rakennuslainsäädännön tietotaidot.

Maankäyttö- ja rakennuslaki ja sen nojalla annetut säännökset sisältävät suurimman osan rakennusvalvonnalle säädetyistä viranomaistehtävistä. Rakennusvalvonnan tehtävistä keskeisin on

valvoa kaavojen noudattamista sekä osaltaan ohjata ja valvoa, että rakentamisessa noudatetaan säännöksiä, määräyksiä ja hyvää rakennustapaa. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu myös luvattoman rakentamisen ja rakennetun ympäristön hoidon valvonta. Lisäksi se toimii kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetussa laissa tarkoitettuna valvontaviranomaisena. Valvontaa suoritetaan yleisen edun näkökulmasta.

### Hankejohto- ja maanmyynti

Maanmyynti ja hankekehitys -yksikkö aloitti toimintansa vuoden 2022 alussa. Yksikön keskeisin tehtävä on johtaa projektiorganisaationa kaupungin maankäytön kärkihankkeita ja varmistaa, että ne toteutuvat tavoitteiden mukaisesti. Yksikön keskeisin toiminnallinen kehittämiskohde on ollut hankeohjausmallin luominen, jota on pilotoitu keväällä 2022 ja joka on otettu käyttöön kaikkiin kaupungin asuntorakentamisen kärkihankkeisiin. Uusi hankeohjausmalli on otettu hyvin vastaan, ja se on edesauttanut hankkeiden tavoitteiden mukaista läpivientiä poikkeuksellisessa markkinatilanteessa.

Yksikön keskeisin toiminnallinen tavoite on johtaa rakentamishankkeita siten, että ne etenevät ajallaan ja yhteisesti määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti valmiiksi asuinrakennuksiksi. Keskeisimpiä hankkeita ovat olleet Anni-tädin piha, Svengi, OP-kortteli ja Mannilantien virastotalo. Lisäksi yksikköä on työllistänyt laajalti Ainolan aluekeskus, jonka asemakaava saatiin lainvoimaiseksi kesällä 2022, ja jonka rakentaminen on käynnistynyt laajalti.

Yksikön keskeisin taloudellinen tavoite on tulouttaa maanmyyntituloja kaupungille kunakin vuonna investointiohjelmassa hyväksytty määrä.

### **Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2024–27**

Kaupunkikehitys -palvelualueen toimintaa haastaa suunnittelukaudella voimakkaasti yleinen taloustilanne, inflaatio ja kustannusten kasvu, sekä erityisesti Suomen poikkeuksellisen heikot rakentamismarkkinat, joilla uusien asuntorakentamiskohteiden käynnistykset ovat koko maassa käytännössä pysähtyneet. Järvenpäänkin rakentamistilanne on muuttunut nopeasti merkittävästi negatiivisempaan suuntaan johtuen rakentajien haastavasta taloustilanteesta ja vaikeuksista kohteiden rahoituksessa. Vaikka kaupunki on edelleen houkutteleva kohde asuin- ja liikerakentamiselle, niin markkinatilanteesta johtuen riskit maanmyyntitulojen pienenemiselle ja mahdollisesti myös kärkihankkeidemme hidastumiselle ja niiden sisältöjen muuttumiselle ovat nousseet. Riskitason ennakoidaan edelleen kasvavan suunnittelukauden kahtena ensimmäisenä vuotena. Tämä vaikuttaa negatiivisesti myös kaupungin rakentamissidonnaisiin tuloihin kuten rakennuslupa- ja maankaatopaikkamaksuihin. Rakennuslupien määrä on laskenut voimakkaasti vuonna 2022 ja lupamäärän ei ennakoida palaavan nopeasti markkinamuutosta edeltävälle tasolle.

Heikkoa rakentamisen kokonaistilannetta kompensoi jonkin verran Svengin alueelle sijoittuva varasto- ja logistiikkatoiminto -kokonaisuus, jonka on suunniteltu toteutuvan kolmessa vaiheessa useamman vuoden aikana suunnittelukaudella. Kyseessä on yksi suurimmista logistiikan investoinneista Suomessa, mutta sen kaupungille tuottamat tulot eivät riitä kompensoimaan yleistä rakentamisen hidastumista. Lisäksi Svengin alueen täyttyessä kaupungin täytyy jatkossa investoida välittömästi vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta uusiin yritystontti -tiekarttamme mukaisiin yritysalueisiin, jotta tontteja on kaupungissa tarjolla yrityksille myös tulevaisuudessa.

Toistaiseksi kaupunkiin on perustettu yrityksiä aiempaan tahtiin, mutta Uudenmaan yrityksissä henkilöstön lomautukset ovat lisääntyneet ennakoiden varautumista taloudellisesti tiukempiin aikoihin ainakin suunnittelukauden alkuvuosina. Suunnittelukaudella työsetään aiempaan tapaan aktiivisesti uusien yritysten sijoittumisia kaupunkiin.

Palvelualueella on valmisteltu kaupungin uutta strategiaa toteuttavia ja toimintaa ohjaavia ohjelmia, jotka vaikuttavat kaupungin tulevaisuuden kehitykseen ja ohjaavat suunnittelukauden toimintaa. Niistä uusi Yritys- ja elinkeino-ohjelma on hyväksytty valtuustossa ja sen toimenpiteitä viedään



suunnittelukaudella eteenpäin. Uusi Asunto-ohjelma on hyväksymisprosessissa ja sen ohjaava vaikutus korostuu suunnittelukauden aikana heti vuodesta 2024 eteenpäin. Ilmasto- ja ympäristöasioita ohjaavan Resurssiviisauden –tiekartan toimenpidesuunnitelmien päivitys viedään loppuun suunnittelukauden alussa, jonka jälkeen suunnitelmia toteutetaan vuosina 2024-27.

Kaupungin tulevaisuuden kehitykseen vaikuttavien joukkoliikennetkaisu- ja palvelu-ohjelmien osalta on suunnittelukauden alussa tehtävä tärkeitä linjauksia ja päätös HSL-liittymisen osalta. Lisäksi palvelualue osallistuu laajan TE-uudistuksen toteutukseen yritys- ja elinkeinopalveluiden osalta, joissa työvoiman saanti yrityksiin on tärkeä painopistealue. Kaavoituksen osalta palvelualueen toimintaa ohjaa yhteisesti hyväksytty Järvenpään Yleiskaava 2040, joka luo suuntaviivat sille, minne ja miten kaupunki kasvaa. Yleiskaavaa toimeenpannaan investointiohjelmien ja kaavoitussuunnitelman kautta.

Tärkeimpiä kehittämistoimenpiteitä suunnittelukaudella tulevat olemaan toiminnan digitalisointi ICT-järjestelmien avulla, uuden hankejohtamismallin edelleen kehittäminen, yhteisöllisen johtamisen ja toiminnan kehittäminen, sekä toiminnan tehokkuuden optimointi palvelualueen sisällä ja päätöksentekoprosessien osalta.

Edellä kuvattujen asioiden lisäksi palvelualueen toimintaympäristöön vaikuttaa merkittävästi maan uuden hallituksen linjaukset, joista mm. mahdollinen kohtuuhintaisen ARA-asuntotuotannon vähentäminen vaikuttaisi merkittävästi kaupungin kehittämiseen ja rakentamisen ohjaukseen. Lainsäädännössä on tulossa velvoitteita kaupunkidatan avoimuuteen ja digitaalisiin palveluihin, johon kaupungissa on investoitu pitkäjänteisesti jo aiemmin. Myös uusi ilmastolaki tuo kunnille uusia velvoitteita.

Toimintaympäristön epävarmuuksista ja nopeista muutoksista johtuen pitkäjänteinen talouden suunnittelu on erittäin vaikeaa. Palvelualueen taloustilanne on jo aiemmassa positiivisemmassa toimintaympäristössä ollut erittäin tiukka käyttötalouden supistuessa vuodesta toiseen kaupungin samanaikaisesti kasvaessa, eli suurempaa kaupunkia kehitetään ja ylläpidetään vähemmällä rahalla. Suunnittelukaudelle on talousarvioon sisällytetty edelleen noin 560 t€/vuosi uusia sopeutuksia, joihin päästään täysimääräisesti kuitenkin vasta 2025 eteenpäin. Nopeasti muuttunut toimintaympäristö tulee vaikuttamaan merkittävästi palvelualueen tuloihin. Alustava arvio on, että käyttötalouteen tulee rakentamiseen sidonnaisiin tuloihin vähennystä n. 500 t€/vuosi ja maanmyyntituloihin n. 2 M€/vuosi talousarvion kehukseen nähden.

Aiempien sopeutustoimenpiteiden ja erityisesti edellä mainittujen suuruudeltaan ennakoimattomien tulovähennyksen vuoksi palvelualueella ja koko kaupunkiorganisaatiossa täytyy tehdä huolellisia toiminnan ja investointien priorisointeja. Valinnat tulee tehdä siten, että toiminta ja kaupungin kehittäminen on pitkäjänteistä ja priorisoinnit vaikuttavat mahdollisimman vähän negatiivisesti kaupungin talouteen tulevaisuudessa.

### Yritys- ja elinkeinopalvelut

Uusia Järvenpään Yritys- ja elinkeino-ohjelman mukaisia toimenpiteitä on käynnistetty vuoden 2023 aikana ja niitä jatketaan koko suunnittelukaudella. Elinkeino-toiminnan kehittämisessä pyritään tehostamaan sijoittumismarkkinointia kärkialoillemme, tukemaan yritysten kasvua ja kansainvälistymistä, kehittämään pitkäjänteistä yritystonttitarjontaa ja toimitiloja asiantuntijayrityksille, varmistamaan työvoiman saanti, sekä tekemään positiivista Juuret Järvenpäässä -yritysviestintää. Yritys- ja elinkeino-ohjelman tavoitteet ovat käytettävissä oleviin resursseihin nähden vaativia, mutta ohjelman toteuttamista tuetaan vaiheistamalla ja aikatauluttamalla toimenpiteitä koko suunnittelukaudelle sekä hyödyntämällä yhteistyöverkostoja.

Haastavan toimintaympäristön ennakoitaan vaikeuttavan yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä yhteisöveroihin vaikuttavaa tuloksentekoa. Suunnittelukaudella tavoitellaan kuitenkin edelleen kaupungissa toimivan yrityskannan kasvua ja yhteisöverojen kasvun jatkumista. Sen mahdollistamiseksi

tärkeä tavoite on uusien yritysalueiden myyntiin valmistamisen edistäminen yhteistyössä palvelualueen muiden palveluiden kanssa. Sillä varmistetaan pitkäjänteisesti sijoittumismahdollisuuksia uusille yrityksille sekä jo kaupungissa toimivien yritysten laajentuminen. Tämä edellyttää pitkäjänteisiä investointeja yritysalueisiin.

### Yhdyskuntasuunnittelu-, ympäristö ja asumisen kehittäminen

#### Kaavoitus

Toimintaympäristössä jatkuu selkeästi kaavahankkeiden painottuminen täydennysrakentamishankkeisiin, joilla tiivistetään olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Samalla tulee korostumaan keskusta-alueen kaupunkikuvan muutos ja sen ohjaamiseen liittyvien kaupungin tavoitteiden määrittäminen.

Asemakaavoituksella toteutetaan Yleiskaava 2040:n yhteydessä päätetystä tavoitteesta kaupungin kasvusta ja tiivistämisestä. Täydennysrakentamishankkeet ovat hankkeina kompleksisia ja vaativat laajaa osallistamista eri viranomaisten, maanomistajien, kaupunkilaisten ja yritysten kesken. Samalla kaavahankkeiden valitusriski on noussut negatiiviseksi koettujen muutosten ja vaikutusten kautta.

Keskeisiä läpileikkaavia muutostekijöitä kaupunkialueen yleis- ja detaljisuunnittelussa ovat uuden maankäytön toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto, Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen, osallistamisen edistäminen ja ympäristöasioiden korostaminen.

Uusimpana muutostekijänä on rakennusalan kriisi, jolla tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia kaavoituksen läpivientiin.

#### Liikenne

Liikennesuunnittelussa keskeisimpiä muutoksia tulee olemaan HSL liittymiskysymyksen vieminen päätöksentekoon, ja asian päätöksentekoa seuraavat toimenpiteet. Kaupungin sisäisen bussiliikenteen nykyinen liikennöintisopimus päättyy 8/2024, sopimuksen osalta tulee tehdä päätös optioiden käytöstä tai liikennöinnin kilpailuttamisesta. Kaupungin pyöräilyn kehittämissuunnitelman toimeenpano on alkanut näkymään katukuvassa, ja kävelyn ja myönnettyjen pyöräilyn investointiohjelman valtionavustusten turvin työ jatkuu suunnitelmallisesti. Uuden tieliikennelain mukanaan tuomien muutostöiden osalta kaupunki on aikataulussa. Lähitulevaisuudessa on todennäköistä, että kaupunki laatii uuden liikenneturvallisuusohjelman, lisäksi kaupungin yhteistyö pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmäkokonaisuudessa tulee tiivistymään.

#### Ympäristövastuu

Keskeisen muutoksen toimintaympäristöön tuo Ilmastolain päivitys, jonka myötä kunnille on tulossa velvoite ilmastosuunnitelman laatimiseen valtuustokausittain. Suunnitelma tulee kattamaan sekä ilmastomuutoksen hillinnän että sopeutumisen toimenpiteet ja velvoittaa ilmastotavoitteen ja seurantamittareiden asettamiseen. Uudenmaan hiilineutraaliustavoite on aikaistettu vuoteen 2030, mikä edellyttää seudun kunnilta aiempaa selvästi nopeampaa tahtia päästövähennyksissä erityisesti liikenteen ja energian sektoreilla. Viime vuosina tehdyt valtion tason päätökset ja toteutunut kehitys osaltaan edesauttavat nopeampaa kehitystä aiempien vuosien arvioihin nähden. Kaupunkivihreän painoarvo korostuu kaupungin kasvaessa ja tiivistyessä niin viihtyisyyden, hulevesien hallinnan kuin pienilmastonkin kannalta tärkeänä elementtinä. Myös rakentamisen päästövaikutusten hillitseminen korostuu kasvun jatkuessa ja uuden rakentamislain tuomien velvoitteiden myötä. Muutokset heijastuvat resurssitarpeisiin ja osaamisen kehittämiseen.

#### Asuminen

Hyvinvointialueella on parhaillaan päätöksenteossa Hyvinvointialueohjelma. Yhteistä strategista suunnittelutyötä tehdään Hyvinvointialueen ja seudun kuntien kanssa, jotta saadaan laaja

kokonaisnäkemys ikääntyneiden ja erityisryhmien asumisen suunnittelusta. Ara-erityisryhmien asukasvalintojen valvonta siirtyy kunnilta Hyvinvointialueille 1.9.2023 ja tämä vaatii yhteistyötä kuntien ja Hyvinvointialueen kanssa.

Asumisen kehitystiimi on pyrkinyt osaltaan varmistamaan valmisteilla olevan asunto-ohjelman tavoitteiden toteutumista sekä tehnyt tiivistä yhteistyötä Järvenpään Mestariasuntojen ja muiden ara-toimijoiden kanssa, jotta varmistetaan tarpeiden mukainen ja tasapainoinen ara-uudiskannan kehitys ja ohjelmointi osana muuta asuntotuotantoa huomioiden olemassa olevana ara-kanta. MAL 2023 -suunnitelma toimii raamina ja seudun näkökulmana asumisen kehittämiseen liittyviin laadullisiin painopisteisiin sekä seudun yhteiseen edunvalvontaan. Orpon hallitusohjelman asuntopoliittiset kirjaukset ja niiden mahdollinen eteneminen lakimuutoksiin vaikuttavat toimintaympäristöön asumisen kehittämisessä.

Asumisoikeusasioiden viranomaistehtävien hoito on ollut KUUMA-kuntien yhteisellä sopimuksella Helsingin kaupungin hoidettavana vuodesta 2015. Vuoden 2022 astuneen uuden asumisoikeuslain mukaisesti kuntien hoidettavana olleet asumisoikeusasiat siirtyvät Asumisen rahoittamis- ja kehittämiskeskukselle ja asumisoikeusyhteisöille.

### Kiinteistönmuodostus

Kiinteistömuodostustoiminnan keskeiset muutostekijät liittyvät prosessin asiakaslähtöisyyden parantamiseen ja digitalisointiin. Tärkeimpänä ajurina muutokselle on palveluprosessimainen ajattelu, missä kaupungin sisäiset prosessit erotetaan asiakkaalle tarjottavasta palveluprosessista. Palveluprosessimainen toiminta edellyttää sisäisten prosessien digitalisointia, läpikäyntiä, virtaviivaistamista sekä prosessimallien ja -käytännön kehittämistä.

Kiinteistönmuodostuksen prosessin siirtäminen uuteen Tiera City toimintaympäristöön mahdollistaa asiakkaille tarjottavan palveluprosessin sekä sisäisten prosessien kehittämisen, edellyttäen kuitenkin kiinteistönmuodostusprosessin kehittämistä uudessa digitaalisessa toimintaympäristössä sekä aineistojen digitoimisen jatkamista ja siirtämistä uudessa järjestelmässä käytettävissä olevaan muotoon.

### Maa-alueiden osto ja myynti sekä sopimusten hallinta

Maanhankintatoimenpiteet jatkuvat niillä kaupungin kasvualueilla, joissa kaupungilla ei ole yhtenäistä maanomistusta. Maanhankintaohjelman läpivienti tulee edellyttämään pakkotoimien käyttöönottoa tulevalla kaudella.

Asuntomarkkinoiden kriisiytyminen ja sen hallittu vastaanotto tulee edellyttämään muutoksia jo tehtyihin sopimuksiin hankkeiden ja niiden taustalla yritysten kaatumisen ehkäisemiseksi.

### Maasto- ja paikkatiedot

Paikkatietojärjestelmän kokonaisuudistus, eli uusi maankäytön toiminnanohjausjärjestelmä, tullaan toteuttamaan suunnitelmakaudella. Keskeisin muutostekijä on kaupunkimalliin pohjautuvan yhtenäisen ja eheän tietojärjestelmän käyttöönotto. Tietojärjestelmän keskeisimpiä vaatimuksia ovat ohjelmien yhteensopivuus ja yhteiset tietokannat sekä kuntarajat ylittävät avoimet rajapinnat. Tavoite on, että kiinteistönmuodostus, kaavoitus, infraomaisuuden hallinta, rakennusvalvonta, arkistointi, ym. keskeiset palvelut ja niihin liittyvät ohjelmat ovat kiinteästi kytköksissä toisiinsa ns. kaupunkimallin avulla.

### Kaupunkitekniikan -palvelut

#### Kadunpito

Kadunpidon edellyttämät tehtävät suoritetaan kaupungin strategian, talousarvion ja investointiohjelman mukaisessa laajuudessa. Infran rakentamisen osalta yhteistyötä jatketaan Järvenpään Veden kanssa osallistumalla myös oman rakentamisen osalta Järvenpään Veden 100 %

hankkeisiin. Elohopealamppujen vaihtoa suoritetaan vuosittain erikseen sekä valaistuksen peruskorjauksen yhteydessä. Vuonna 2024-27 vaihdetaan myös suurpainenatriumlamppuja ja valaisimia korvaten valot led- valoilla. Samalla varaudutaan energiatehokkuuden parantamiseen selvittämällä älykkäämmän valaistusverkoston rakentamisen aloitusta ja varaudutaan uusilla asuinalueilla (Ainola) valaistuksen ohjauksen mahdollisuuteen.

Resurssiviisauden tiekartan toimenpiteitä selvitetään ja toteutetaan osana infran rakentamisen suunnittelua, hankintaa, rakentamista ja ylläpitoa suunnitelmakaudella. Infrarakentamisen elinkaariajattelua ja toimenpiteitä ympäristötekijöiden huomioimisessa tuodaan mukaan päätöksentekoon talousarvioiden laadinnan yhteydessä.

### Rakennusvalvonnan -palvelut

Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 rakentamislain. Uusi laki tuo ilmastonmuutoksen torjunnan kattavasti osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Lain tarkoituksena on sujuvoittaa rakentamista, vauhdittaa kiertotaloutta ja digitalisaatiota ja parantaa rakentamisen laatua. Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025.

Suurin muutos nykyiseen maankäyttö- ja rakentamislakiin on ilmastonmuutoksen hillinnän tuominen osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Laki ohjaa rakentamaan vähähiilisesti, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt. Käytännössä tämä tapahtuu uuden lain nojalla vielä valmistelussa olevilla asetuksilla. Asetukset rakennuksen ilmastaselvityksestä, materiaaliselosteesta ja hiilijalanjäljen raja-arvoista tulevat osaksi Suomen rakentamismääräyskokoelmaa.

Rakentamislaki luo säädöspohjan rakentamiseen liittyvän tiedon digitalisaatiolle. Lain mukaan rakentamislupaa haetaan jatkossa tietomallimuotoisella suunnitelmalla (3D) tai muutoin koneluettavassa muodossa. Muutos tulee olemaan merkittävä nykyiseen toimintamalliin verrattuna ja se vaatii uusien toimintamallien oppimista ja omaksumista rakentamisen kaikilta osapuolilta. Rakennusvalvonnan rooli uuden toimintamallin jalkauttamisessa tulee olla merkittävä. Järvenpään ja Hyvinkään rakennusvalvonnan etuna on se, että olemme jo vuosien ajan olleet aktiivisesti kehittämässä tietomallipohjaista rakennusvalvontaprosessia. Edelleen on kuitenkin paljon tekemistä ja uuden oppimista on meilläkin.

Rakentamislupiin liittyvät päätökset laaditaan jatkossa sähköiseen ja valtakunnallisesti yhteen toimivaan muotoon ja toimitetaan valmisteilla olevaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Tällä toivotaan olevan myönteinen vaikutus kuntien välisen yhteistyön kehittämiseen ja laajentamiseen rakennusvalvontatyössä.

Uuden lain myötä nykyiset rakennuslupa ja toimenpidelupa korvataan yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynnystä nostetaan siten, että jatkossa esimerkiksi alle 30 neliön varaston tai pihasaunan voi rakentaa ilman lupaa, kunhan rakentamis- ja kaavamääräykset sekä rantarakentamisen säännökset täyttyvät. Kaikki rakennukset kuluttavat jatkossakin tontin rakennusoikeutta.

Uuden rakentamislain myötä tulee uusittavaksi myös kaupungin rakennusjärjestys ja rakennusvalvontataksa.

Kaikkiaan uudet säädökset tuovat merkittäviä muutoksia rakennusvalvonnan käytännön työhön. Uusien säädösten omaksuminen ja niiden vieminen käytäntöön edellyttää henkilöstön laajaa kouluttamista.

Lupatulojen toteutumisen riskinä on rakentamisen voimakas hiljentyminen maailmanpoliittisen tilanteen takia.

## Hankejohto- ja maanmyynti

Yksikkö on ottanut tavoitteekseen toiminnan jatkuvan kehittämisen. Toimintaa on kehitetty paitsi kouluttautumisen avulla myös vertaisoppimisen keinoin. Yksikkö on vuoden aikana tutustunut useiden kaupunkien hyviksi todettuihin toimintatapoihin. Lisäksi yksikkö on käynyt aktiivista palautekeskustelua ja markkinavuoropuhelua markkinoilla toimivien yritysten kanssa.

Yksikkö seuraa jatkuvasti markkinatilannetta ja reagoi tarvittaessa markkinassa tapahtuviin muutoksiin. Poikkeuksellinen markkinatilanne haastaa asuntorakentamista laajalti ja vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista. Vaikutuksista Hankejohto ja maanmyynti -yksikön toimintaan on kuvattu kattavammin kohdassa ”Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset”.

## Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023–26

Tavoite vuosi	Sitova tavoite	Strategia
2023-26	Keskustan ja ranta-alueiden kaupalliset palvelut parantuvat.	J1
	Kasvatamme perheasuntojen määrää vuosittain.	J2
	Pienennämme kaupunki-infran korjausvelkaa.	J2
	Houkuttelemme kaupunkiin työpaikkoja synnyttäviä yrityksiä.	J2
	Edistämme vähäpäästöistä rakentamista ja liikkumista elinkaari huomioiden.	T1
	Edistämme ympäristöystävällisen teknologian ja energian hyödyntämistä.	T1
	Resurssiviisauden tiekartan mukaiset toimenpiteet etenevät.	T1

## Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

KAUPUNKIKEHITYS 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	3 841	3 348	2 613	3 073	3 073	3 073	11 831
Valmistus omaan käyttöön	1 242	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	4 476
Toimintakulut	-15 728	-14 962	-14 649	-15 082	-15 377	-15 666	-60 775
<b>Toimintakate</b>	<b>-10 645</b>	<b>-10 495</b>	<b>-10 917</b>	<b>-10 891</b>	<b>-11 185</b>	<b>-11 474</b>	<b>-44 467</b>
<i>muutos-%</i>		-1,4%	4,0%	-0,2%	2,7%	2,6%	

Kaupunkikehitys - palvelualueen tuotot muodostuvat erilaisista valvonta- ja lupamaksuista, kiinteistönmuodostuksista, sekä joukkoliikennemaksuista. Merkittävä osa palvelualueen tuottamista maanmyynti- ja -käyttökorvauksista (maa-alueiden ostot ja myynnit) kirjataan teknisesti kaupunkikonsernin Käyttöomaisuuden myyntivoittoihin ja maankäyttökorvauksiin ja on esitetty myöhemmin tässä dokumentissa omassa kappaleessaan.

Kaupunkikehityksen palvelualueen talousarvio- ja talousohjelmaluonnos ja ehdotus vuosille 2024–2027 on rakennettu niin, että pohjaksi on otettu vuoden 2023 talousarvion luvut, joita on muutettu tiedossa olevilla tuleville vuosille kohdistuvilla muutostekijöillä sekä sopeuttamistoimenpiteillä, joiden taso on muuttunut edelliseen vuoteen nähden (430 t€ / v). Nyt asetettu tavoite on vuodesta 2024 eteenpäin 563 t€ /v, johon ei tulla täysin pääsemään vuoden 2024 aikana. Vuoden 2024 osalta päästäneen maksimissaan noin 470 te:n säästöihin / toimintatuottojen lisäyksiin, koska toimenpiteiden toimeenpaneminen tulee viemään osan vuodesta, ja näin ollen niitä ei saada täysin käyntiin vuoden 2024 aikana. Vuodesta 2025 alkaen tultaneen pääsemään lähelle asetettuun 563 te:n säästötavoitteeseen. Aikaisemman palvelualuekohtaisen tasajaon asemesta sopeutus on kohdennettu vahvemmin

toteutumisedellytysten ja kaupungin strategisten tavoitteiden turvaamista tukien. Lautakunnan esityksessä on huomioitu kunta-alan palkankorotukset 5.4.2023 palkkaratkaisun mukaisesti ja tunnistetut, välttämättömät menolisäykset ja muut varmistuneet, pääosin poikkeuksellisiin hinnankorotuksiin ja lakisääteisiin tehtävämuutoksiin perustuvat muutokset.

Pysyvänä muutoksena kehysvalmistelussa on otettu huomioon Y-säätiön erillisosakkeista luopuminen (tulot -540 t€, menot 540 t€), ja käyttöomaisuuden nettomyynnin sitovuustasolla maankäyttösopimuskorvausten kertaluontoinen lasku vuosina 2024–2026 (800 t€ 2024, 600 t€ 2025, 400 t€ 2026), sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen hinnankorotus noin 99 t€, joka on kuitenkin kesän aikana kohtuullistunut reiluun 67 t€:n.

Lisäksi kehyksessä on huomioitu maankaatopaikkatulojen pysyvä alenemia arviolta 100 t€ vuosittain. Yhteensä siis 400 t€ vuosina 2024–2027. Tulotavoite on nykyvalossa liian optimistinen, ja asetetusta tavoitteesta on jääty monena vuonna. Toimenpiteitä maankaatopaikkatulojen lisäämiseksi tullaan kuitenkin kartoittamaan.

Rakennusvalvonnan osalta on pyritty huomioimaan rakentamisen nopea supistuminen kuluneen kesän aikana ja jälkeen, joka johtuu kohonneista rakentamiskustannuksista, kiihtyvästä inflaatiosta, korkeista koroista ja kuluttajien heikosta luottamuksesta talouteen. Edellä mainitut syyt ovat vetäneet voimakkaasti alas etenkin asuntorakentamista. Tämän tiedon valossa arviona on, että rakennusvalvonnan lupatuotoissa tultaneen jäämään ensi vuoden 2024 osalta jopa 400 t€ budjetoitua (750 t€) pienempiin lupatuottoihin.

## Investoinnit

	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24–27
<b>Irtaimistoinvestoinnit</b>	0	<b>58</b>			<b>0</b>	<b>58</b>

## Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

<b>Kaavoitus</b>	<b>2022 TP</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TA 2024</b>	<b>TS 2025</b>	<b>TS 2026</b>	<b>TS 2027</b>
<b>Asemakaavat hyväksytyt (kpl)</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>10</b>
Toimintatuotot	208					
Toimintakulut	639 047	719 595	685 152	726 164	761 365	761 365
Toimintakate	-638 839	-719 595	-685 152	-726 164	-761 365	-761 365
Hinta (kulut / suoritteet)	- 63 904,70 €	- 71 959,45 €	- 68 515,16 €	- 72 616,37 €	- 76 136,54 €	- 76 136,54 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 63 883,90 €	- 71 959,45 €	- 68 515,16 €	- 72 616,37 €	- 76 136,54 €	- 76 136,54 €

<b>Joukkoliikenne</b>	<b>2022 TP</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TS 2024</b>	<b>TS 2025</b>	<b>TS 2026</b>	<b>TS 2027</b>
<b>Sisäiset matkat (kpl)</b>	<b>122 514</b>	<b>90 000</b>	<b>140 000</b>	<b>144 000</b>	<b>148 000</b>	<b>153 000</b>
Toimintatuotot	364 450	450 000	450 000	450 000	450 000	450 000
Toimintakulut	1 119 271	1 058 368	1 498 368	1 487 368	1 487 368	1 487 368
Toimintakate	-754 821	-608 368	-1 048 368	-1 037 368	-1 037 368	-1 037 368
Hinta (kulut / suoritteet)	- 9,14 €	- 11,76 €	- 10,70 €	- 10,33 €	- 10,05 €	- 9,72 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 6,16 €	- 6,76 €	- 7,49 €	- 7,20 €	- 7,01 €	- 6,78 €

<b>Kiinteistönuodostus</b>	<b>2022 TP</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TS 2024</b>	<b>TS 2025</b>	<b>TS 2026</b>	<b>TS 2027</b>
<b>Kiinteistötoimitukset (kpl)</b>	<b>48</b>	<b>70</b>	<b>70</b>	<b>70</b>	<b>70</b>	<b>70</b>
Toimintatuotot	71 342	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Toimintakulut	80 569	137 009	139 832	142 010	145 664	145 664
Toimintakate	-9 227	-47 009	-49 832	-52 010	-55 664	-55 664
Hinta (kulut / suoritteet)	- 1 678,52 €	- 1 957,27 €	- 1 997,60 €	- 2 028,71 €	- 2 080,91 €	- 2 080,91 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 192,23 €	- 671,56 €	- 711,89 €	- 743,00 €	- 795,20 €	- 795,20 €

<b>Maa-alueiden osto ja myynti sekä sopimusten hallinta</b>	<b>2022 TP</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TS 2024</b>	<b>TS 2025</b>	<b>TS 2026</b>	<b>TS 2027</b>
<b>Maa-alueiden osto ja myynti (kpl)</b>	<b>43</b>	<b>45</b>	<b>45</b>	<b>45</b>	<b>45</b>	<b>45</b>
Toimintatuotot	836 184	830 000	830 000	890 000	890 000	890 000
Toimintakulut	181 474	240 422	211 067	215 192	219 837	219 837
Toimintakate	654 710	589 578	618 933	674 808	670 163	670 163
Hinta (kulut / suoritteet)	- 4 220,33 €	- 5 342,71 €	- 4 690,38 €	- 4 782,04 €	- 4 885,27 €	- 4 885,27 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	15 225,81 €	13 101,73 €	13 754,07 €	14 995,73 €	14 892,51 €	14 892,51 €

<b>Kadunpito (Talvikunnossapito)</b>	<b>2022 TP</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TS 2024</b>	<b>TS 2025</b>	<b>TS 2026</b>	<b>TS 2027</b>
<b>Kadunpito (km)</b>	<b>408</b>	<b>408</b>	<b>409</b>	<b>409</b>	<b>409</b>	<b>409</b>
Toimintatuotot	50 156	50 000	50 000	50 000	50 000	
Toimintakulut	1 688 141	1 589 830	1 534 371	1 472 734	1 472 734	1 472 734
Toimintakate	-1 637 985	-1 539 830	-1 484 371	-1 422 734	-1 422 734	-1 472 734
Hinta (kulut / suoritteet)	- 4 137,60 €	- 3 896,64 €	- 3 751,52 €	- 3 600,82 €	- 3 600,82 €	- 3 600,82 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 4 014,67 €	- 3 774,09 €	- 3 629,27 €	- 3 478,57 €	- 3 478,57 €	- 3 600,82 €

<b>Kadunpito (Katualueiden muu kunnossapito)</b>	<b>2022 TP</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TS 2024</b>	<b>TS 2025</b>	<b>TS 2026</b>	<b>TS 2027</b>
<b>Kadunpito (km)</b>	<b>408</b>	<b>408</b>	<b>409</b>	<b>410</b>	<b>410</b>	<b>410</b>
Toimintatuotot						
Toimintakulut	705 503	761 908	750 086	744 990	744 990	744 990
Toimintakate	-705 503	-761 908	-750 086	-744 990	-744 990	-744 990
Hinta (kulut / suoritteet)	- 1 729,17 €	- 1 867,42 €	- 1 833,95 €	- 1 817,05 €	- 1 817,05 €	- 1 817,05 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 1 729,17 €	- 1 867,42 €	- 1 833,95 €	- 1 817,05 €	- 1 817,05 €	- 1 817,05 €

<b>Viheralueiden hoito</b>	<b>2022 TP</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TS 2024</b>	<b>TS 2025</b>	<b>TS 2026</b>	<b>TS 2027</b>
<b>Viheralueet (m2)</b>	<b>1 874 000</b>	<b>1 796 950</b>	<b>1 796 950</b>	<b>1 796 950</b>	<b>1 796 950</b>	<b>1 796 950</b>
Toimintatuotot						
Toimintakulut	2 002 626	1 929 302	1 899 367	1 864 587	1 864 587	1 864 587
Toimintakate	-2 002 626	-1 929 302	-1 899 367	-1 864 587	-1 864 587	-1 864 587
Hinta (kulut / suoritteet)	-1,07	-1,07	-1,06	-1,04	-1,04	-1,04
Hinta (toimintakate / suoritteet)	-1,07	-1,07	-1,06	-1,04	-1,04	-1,04

<b>Rakennusvalvonta</b>	<b>2022 TP</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TS 2024</b>	<b>TS 2025</b>	<b>TS 2026</b>	<b>TS 2027</b>
<b>Rakennuslupa (kpl)</b>	<b>261</b>	<b>300</b>	<b>250</b>	<b>250</b>	<b>250</b>	<b>250</b>
Toimintatuotot	848 469	861 000	861 000	861 000	861 000	861 000
Toimintakulut	764 216	834 652	789 348	820 607	863 600	863 600
Toimintakate	84 253	26 348	71 652	40 393	-2 600	-2 600
Hinta (kulut / suoritteet)	- 2 928,03 €	- 2 782,17 €	- 3 157,39 €	- 3 282,43 €	- 3 454,40 €	- 3 454,40 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	322,81 €	87,83 €	286,61 €	161,57 €	- 10,40 €	- 10,40 €

## Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset

### Keskeiset palvelut

Käyttöomaisuuden nettomyynnin sitovuustason muodostavat kaupungin omaisuuden (maa-alueet, rakennukset, osakkeet, muu taseeseen kirjattu omaisuus) myynnistä saatavat voitot tai tappiot, maankäyttösopimuksiin liittyvät korvaukset sekä maanmyynti ja hankekehitys.

Keskeiset palvelut ovat maan myynti ja osto, muu käyttöomaisuuden myynti, maankäyttösopimukset ja niihin perustuvat korvaukset, sekä hankekehitys.

Kaupunkikehitys –palvelualueella näiden tulojen tuottamisesta suoraan vastaavia palveluita ovat hankekehitys- ja maanmyynti, maa-alueiden osto- ja myynti, kiinteistönmuodostus sekä yritys- ja elinkeinopalvelut. Lisäksi maanmyyntivoittojen ja maankäyttökorvauksien toteutumiseen vaikuttaa keskeisesti kaavoituksen palvelut.

### Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2024–27

Rakentaminen on kriisissä, johtuen ennen kaikkea asuntomarkkinoiden romahtamisesta. Järvenpäässä rakentamisaloitukset ovat romahtaneet nopeasti noin 80 % edellisten vuosien tasosta. Asuntojen kysyntää ovat vähentäneet inflaatio ja lainakorkojen nousu. Sijoittajat ovat vetäytyneet markkinoilta ja pääomia on niukasti, jos ollenkaan saatavissa. Tilanne on kriisiytynyt nopeasti ja se tulee hidastamaan asuntorakentamista merkittävästi.

Markkinatilanne on lisännyt vuokra-asuntojen ja vähentänyt omistusasuntojen kysyntää. Lisääntynyt vuokra-asuntojen kysyntä ei ole kuitenkaan lisännyt vuokra-asuntojen tarjontaa, koska pääomakustannukset ovat nousseet nopeammin kuin vuokrat. Edessä voi olla asuntopula, joka hidastaa kaupunkien kasvua ja koko maan tuottavuuskehitystä. Rakentamissektori on Järvenpään suurimpia elinkeinosektoreita, joten tilanne heijastunee voimakkaasti myös kaupungin elinkeinoelämään ja sen toimintaedellytyksiin, jotka ovat tällä hetkellä olemattomat.

Asuntohankkeiden kannattavuuden nopea heikkenemisen seurauksena toimijat saattavat laittaa hankkeita jäihin tai jättäytyä pois niistä kokonaan, mikä toteutuessaan heijastuu kasvutavoitteiden toteutumiseen ja maanmyyntitulojen tuloutumiseen, joista kaupunki on menokehyksessään voimakkaasti riippuvainen.

On pidettävä erittäin todennäköisenä sitä, että asuntorakennushankkeita kaatuu ja yrityksiä menee konkurssiin riippumatta siitä, mitä kaupunki tekee. Kaupunki voi kuitenkin pyrkiä hidastamaan epätoivottuja vaikutuksia ja tulomenetyksiä esimerkiksi neuvotteluteitse. Pääasiallisena toimintakeinona on viivästyttää hankkeita erityisesti pääomien sitomisen näkökulmasta. Hankkeisiin on toimijoiden mahdotonta sitoutua, koska pääomia ei ole saatavilla.

Toimitilarakentamisen heikko trendi jatkuu edelleen koko Suomessa. Toimitilaa on runsaasti saatavilla, sillä suurella osalla yrityksiä on ylimääräistä tilaa johtuen siitä, että koronaa seurannut etätyö on siirtänyt ihmisiä työskentelemään toimiston ulkopuolelle. Toimitilarakentamisen elpyminen käynnistyy ensiksi parhailta paikoilta ja lopuksi sekundäärisiltä markkinoilta kuten Järvenpäästä. Tästä johtuen voidaan ennakoida, ettei merkittävää toimitilarakentamista ole tulossa Järvenpäähän pitkiin aikoihin.

Kaupunkikehitys on tehnyt arvionsa maanmyyntipotentialista, jonka toteutumiseen liittyy riskejä sekä kaavoituksen etenemiseen, että asuntomarkkinatilanteen ja yritystonttimyynnin kehittymiseen liittyen kuten edellä on kuvattu. Varovaisuuden periaatetta on vuosien 2024 ja 205 osalta esitetään muutettavaksi aikaisemmasta, johtuen siitä, että uusia maanmyyntejä ei yksinkertaisesti synny, johtuen siitä, että vanhatkin maa-alueet jäävät tällä hetkellä rakentumatta. Maanmyynnin kokonaispotentialista (=kaikki kaavoitetut tontit saadaan heti myytyä) esitetään uudessa



investointiohjelmassa, että vuosien 2024–2025 aikana 50 % ja vuosien 2026-2033 aikana 80 % huomioidaan talousohjelman valmistelussa.

### Sitovat taloustavoitteet

Maanmyynnin ja maankäyttökorvausten kokonaistavoite kaudelle on reilut 20 miljoonaa euroa budjetoitujen kulujen jälkeen, johon sisältyy sopimus- ja maankäyttökorvausten osuus. Keskimäärin maanmyyntivoittotavoite on siten 4,8 miljoonaa euroa kaudella 2024–2027.

Alemmassa taulukossa on pelkästään maanmyynnit ja ylemmässä taulukossa maankäyttökorvaukset ja maanmyynnit sekä hankekehitys -yksikön toimintakulut. Muut maanmyyntitulojen ja -käyttökorvausten tuottamisen kulut ovat kaupunkikehitys -palvelualueella edellä mainittujen palveluiden kuluissa.

Valtuustoon nähden sitova

KÄYTTÖMAISUUDEN NETTOMYYNTI JA MAANKÄYTTÖKORVAUKSET 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	9 989	5 530	4 755	5 501	5 496	6 080	21 832
Toimintakulut	-1 129	-1 368	-413	-355	-493	-503	-1 765
<b>Toimintakate</b>	<b>8 860</b>	<b>4 162</b>	<b>4 342</b>	<b>5 146</b>	<b>5 003</b>	<b>5 577</b>	<b>20 067</b>
<i>muutos-%</i>		-53,0 %	4,3 %	18,5 %	-2,8 %	11,5 %	

KÄYTTÖMAISUUDEN NETTOMYYNTI 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	9 748	5 150	4 380	4 992	4 896	5 080	19 348
Toimintakulut	0	0	0	0	0	0	0
<b>Toimintakate</b>	<b>9 748</b>	<b>5 150</b>	<b>4 380</b>	<b>4 992</b>	<b>4 896</b>	<b>5 080</b>	<b>19 348</b>
<i>muutos-%</i>		-47,2 %	-15,0 %	14,0 %	-1,9 %	3,8 %	

## Järvenpään Vesi

### Keskeiset palvelut

#### Talousveden toimittaminen

Järvenpään Vesi toimittaa toiminta-alueellaan asiakkailleen laadultaan moitteetonta talousvettä. Vesijohtovesi Järvenpäähän hankitaan Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymältä (KUVESI).

#### Viemäriveriesien johtaminen

Järvenpään Vesi johtaa jätevedet puhdistettavaksi ympäristöä suojellen. Jätevedet johdetaan puhdistettavaksi yhteistoiminnassa Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) kanssa Helsingin Viikinmäen keskuspuhdistamoon.

Rakennetun hulevesiverkon alueella laitos hoitaa huleveden poisjohtamisen vesistöihin.

### Muutokset toimintaympäristössä ja taloudessa 2024 – 2027

#### Talousveden toimittaminen ja jäteveden johtaminen

Jäteveden johtamisessa suunnittelukaudella 2024-2027 talouteen vaikuttavana asiana ovat myös Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) taksojen korotukset. Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymän taloussuunnitelmakauden 2024-2026 veden myynnin hinnankorotukset ovat yht. 8 snt/m<sup>3</sup>. Korotuksiin vaikuttaa kuntayhtymien kustannustason sekä lainojen korkojen nousu.

Jätevesimäärien kehityksessä on havaittu, että tehdyt jätevesilinjojen saneeraukset ovat vähentäneet vuotovesimäärää.

#### Talouden muutokset

Talouden sitovuustasona käytetään vuodesta 2024 alkaen tilikauden tulosta. Aikaisempina vuosina Järvenpään Vedellä on ollut toimintakate sitovana taloustavoitteena.

Vuonna 2024 - 2027 talouteen vaikuttavana asiana ovat Järvenpään Veden kustannusten nousu ostopalvelujen osalla sekä rakennusmateriaalien hintojen korotukset ja inflaatio.

Rakennusalan voimakas taantuma vähentää rakentamisen määrää, joka vaikuttaa merkittävästi rahoituskehittymään.

Veden myynti on laskenut ja tulokehittymää on pystytty parantamaan taksankorotuksilla. Taksan korotukset ovat välttämättömiä myös taloussuunnittelukaudella.

#### Muutoksia ja kehittämistarpeita toiminnassa

Lisäksi vuonna 2022 käyttöön otettuun uuteen asiakaspalvelu- ja laskutusjärjestelmään on hankittu ja hankitaan asiakkaita paremmin palvelevia ja asiakaspalvelutyötä helpottavia ominaisuuksia, jotka vastaavat uusia lain tuomia ohjeita ja säädöksiä. Lisäksi varaston- ja työnhallinnan yhteensovittamista on parannettu ja automatisoitu.

## Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova							
JÄRVENPÄÄN VESI 1000 €	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	9 800	10 615	11 045	11 476	11 458	11 458	45 437
Valmistus omaan käyttöön	94	139	139	139	139	139	556
Toimintakulut	-4 740	-5 244	-5 436	-5 537	-5 581	-5 685	-22 240
<b>Toimintakate</b>	<b>5 154</b>	<b>5 510</b>	<b>5 748</b>	<b>6 078</b>	<b>6 016</b>	<b>5 912</b>	<b>23 753</b>
Rahoitustulot ja -menot	-1 405	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-5 628
<b>Vuosikate</b>	<b>3 749</b>	<b>4 103</b>	<b>4 341</b>	<b>4 671</b>	<b>4 609</b>	<b>4 505</b>	<b>18 125</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-3 168	-3 200	-3 888	-3 990	-4 129	-4 340	-16 348
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>581</b>	<b>903</b>	<b>453</b>	<b>680</b>	<b>480</b>	<b>164</b>	<b>1 777</b>

Sitovuustasona on vuodesta 2024 alkaen neljän vuoden kehyksenä tilikauden tulos. Aikaisempina vuosina Järvenpään Vedellä on ollut toimintakate sitovana taloustavoitteena.

## Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Talousveden toimittaminen	TP2022	MKS 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Veden myynti (1000 m3)	2 421	2 435	2 435	2 440	2 445	2 450
Ostettu vesi (1000 m3)	2 701	2 680	2 685	2 690	2 695	2 700
Vesitaksa €/m3 (alv 0 %)	1,34	1,42 (1.4.23 alk.)	1,42	1,47 (1.4.25 alk.)	1,47	1,47
Vesijohtoverkosto km	220	220	221	221	222	222
Saneeratut vesijohdot, km	1,1	1,2	1,2	1,4	1,4	1,4
Vesimittarien vaihto kpl	1 399	500	500	500	500	500
Toimintatuotot (1000 €)	4 044	4 420	4 495	4 710	4 748	4 755
Toimintakulut (1000 €)	2 363	2 348	2 432	2 495	2 592	2 643
Toimintakate (1000 €)	1 681	2 073	2 063	2 215	2 156	2 113
Toimintakulut €/veden myynti m3	0,98	0,96	1,00	1,02	1,06	1,08
Toimintakate €/veden myynti m3	0,69	0,85	0,85	0,91	0,88	0,86

Viemäri-vesien johtaminen	TP2022	MKS 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Laskutettava jätevesi 1000 m3	2 404	2 430	2 430	2 435	2 440	2 445
Puhdistettava jätevesi 1000 m3	3 392	4 000	3 850	3 850	3 870	3 900
Jätevesitaksa €/m3 (alv 0 %)	2,11	2,29 (1.4.23 alk.)	2,29	2,35 (1.4.25 alk.)	2,35	2,35
Jätevesiviemäriverkosto km	199	201	201	201	202	202
Hulevesiviemäriverkosto, km	188	186	189	189	190	190
Saneeratut jätevesijohdot, km	1,4	1,2	1,4	1,5	1,5	1,5
Toimintatuotot (1000 €)	5 756	6 345	6 508	6 725	6 773	6 785
Toimintakulut (1000 €)	2 283	2 838	2 754	2 781	2 832	2 903
Toimintakate (1000 €)	3 473	3 507	3 754	3 944	3 941	3 882
Toimintakulut €/laskutettu jätevesi m3	0,95	1,17	1,13	1,14	1,16	1,19
Toimintakate €/laskutettu jätevesi m3	1,44	1,44	1,54	1,62	1,62	1,59

**TULOSLASKELMAOSA**

Valtuustoon nähden sitova TULOSLASKELMA (1000 EUROA)	TP 2022			TPE 2023			TA 2024			2025			2026			2027			YHTEENSÄ 2024-2027		
	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä
Toimintatulot (ilman kom-myyntivoitoja)	42 414	9 800	52 214	46 675	10 615	57 290	51 414	11 045	62 459	52 063	11 476	63 540	52 199	11 458	63 657	52 614	11 458	64 072	208 291	45 437	253 727
Toimintamenot	-315 771	-4 646	-320 417	-157 569	-5 105	-162 674	-159 763	-5 297	-165 060	-161 477	-5 398	-166 875	-165 173	-5 442	-170 615	-168 036	-5 546	-173 582	-654 448	-21 684	-676 132
Toimintakate (ilman kom-myyntivoitoja)	-273 357	5 154	-268 203	-110 894	5 510	-105 384	-108 349	5 748	-102 601	-109 414	6 078	-103 336	-112 973	6 016	-106 957	-115 422	5 912	-109 510	-446 158	23 753	-422 404
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	9 748		9 748	5 150		5 150	4 380		4 380	4 992		4 992	4 896		4 896	5 080		5 080	19 348	0	19 348
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-263 609</b>	<b>5 154</b>	<b>-258 455</b>	<b>-105 744</b>	<b>5 510</b>	<b>-100 234</b>	<b>-103 969</b>	<b>5 748</b>	<b>-98 221</b>	<b>-104 422</b>	<b>6 078</b>	<b>-98 344</b>	<b>-108 077</b>	<b>6 016</b>	<b>-102 061</b>	<b>-110 342</b>	<b>5 912</b>	<b>-104 430</b>	<b>-426 810</b>	<b>23 753</b>	<b>-403 056</b>
Verotulot	230 999	0	230 999	119 841	0	119 841	117 084	0	117 084	123 085	0	123 085	127 585	0	127 585	132 053	0	132 053	499 807	0	499 807
Kunnallisvero	204 424		204 424	95 087		95 087	92 363		92 363	97 678		97 678	101 513		101 513	105 269		105 269	396 824		396 824
Yhteisövero	8 733		8 733	5 869		5 869	5 454		5 454	5 785		5 785	6 097		6 097	6 390		6 390	23 726		23 726
Kiinteistövero	17 843		17 843	18 885		18 885	19 267		19 267	19 623		19 623	19 974		19 974	20 394		20 394	79 257		79 257
Valtionosuudet	44 925		44 925	18 613		18 613	11 895		11 895	12 525		12 525	14 048		14 048	14 392		14 392	52 860		52 860
Verorahoitus yhteensä	275 924	0	275 924	138 454	0	138 454	128 979	0	128 979	135 610	0	135 610	141 633	0	141 633	146 445	0	146 445	552 667	0	552 667
Rahoitustulot ja -menot	1 600	-1 405	195	-4 277	-1 407	-5 684	-6 349	-1 407	-7 756	-7 344	-1 407	-8 751	-8 224	-1 407	-9 631	-8 899	-1 407	-10 306	-30 816	-5 628	-36 444
Korkotulot	252		252	202		202	277		277	382		382	202		202	202		202	1 063		1 063
Muut rahoitustulot (sis. JV:n korvaus peruspääomasta kaupungille)	2 417	2	2 420	1 964		1 964	1 674		1 674	1 674		1 674	1 674		1 674	1 674		1 674	6 696		6 696
Korkomenot	-1 043		-1 043	-6 342		-6 342	-8 200		-8 200	-9 300		-9 300	-10 000		-10 000	-10 675		-10 675	-38 175		-38 175
Muut rahoitusmenot (sis. JV:n korvaus peruspääomasta kaupungille)	-27	-1 407	-1 434	-100	-1 407	-1 507	-100	-1 407	-1 507	-100	-1 407	-1 507	-100	-1 407	-1 507	-100	-1 407	-1 507	-400	-5 628	-6 028
<b>VIKSIKATE</b>	<b>13 916</b>	<b>3 749</b>	<b>17 664</b>	<b>28 433</b>	<b>4 103</b>	<b>32 536</b>	<b>18 661</b>	<b>4 341</b>	<b>23 002</b>	<b>23 845</b>	<b>4 671</b>	<b>28 516</b>	<b>25 331</b>	<b>4 609</b>	<b>29 940</b>	<b>27 204</b>	<b>4 505</b>	<b>31 709</b>	<b>95 042</b>	<b>18 125</b>	<b>113 167</b>
Poistot	-18 335	-3 168	-21 503	-21 365	-3 200	-24 565	-20 757	-3 888	-24 645	-22 117	-3 990	-26 108	-23 623	-4 129	-27 752	-25 612	-4 340	-29 952	-92 109	-16 348	-108 457
Alaskirjaukset	-123		-123	-1 758		-1 758	0		0	0		0	0		0	0		0	0		0
Satunnaiset tulot	0		0	0		0	0		0	0		0	0		0	0		0	0		0
Satunnaiset menot																					
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>-4 542</b>	<b>581</b>	<b>-3 961</b>	<b>5 310</b>	<b>903</b>	<b>6 213</b>	<b>-2 096</b>	<b>453</b>	<b>-1 643</b>	<b>1 728</b>	<b>680</b>	<b>2 408</b>	<b>1 708</b>	<b>480</b>	<b>2 188</b>	<b>1 593</b>	<b>164</b>	<b>1 757</b>	<b>2 933</b>	<b>1 777</b>	<b>4 710</b>
Poistoeron muutos	0	105	105	0	0	0															
Vapaaehtoiset varaukset																					
<b>TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ</b>	<b>-4 542</b>	<b>686</b>	<b>-3 856</b>	<b>5 310</b>	<b>903</b>	<b>6 213</b>	<b>-2 096</b>	<b>453</b>	<b>-1 643</b>	<b>1 728</b>	<b>680</b>	<b>2 408</b>	<b>1 708</b>	<b>480</b>	<b>2 188</b>	<b>1 593</b>	<b>164</b>	<b>1 757</b>	<b>2 933</b>	<b>1 777</b>	<b>4 710</b>
Asukasluku 31.12.	45 630	45 630	45 630	46 231	46 231	46 231	46 888	46 888	46 888	47 805	47 805	47 805	48 857	48 857	48 857	49 849	49 849	49 849			
Vuosikate eur / asukas	305	82	387	615	89	704	398	93	491	499	98	597	518	94	613	546	90	636			
Vuosikate / Poistot %	76 %	118 %	82 %	133 %	128 %	132 %	90 %	112 %	93 %	108 %	117 %	109 %	107 %	112 %	108 %	106 %	104 %	106 %			



**RAHOITUSOSA**

Valtuustoon nähden sitova	TP 2022			TPE 2023			TA 2024			2025			2026			2027			YHTEENSÄ 2024-2027			
<b>RAHOITUSLASKELMA (1000 EUROA)</b>	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	
Tulorahoitus																						
Vuosikate	13 916	3 749	17 664	28 433	4 103	32 536	18 661	4 341	23 002	23 845	4 671	28 516	25 331	4 609	29 940	27 204	4 505	31 709	95 042	18 125	113 167	
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tulorahoituksen korjaukset	-9 788		-9 788	-5 150		-5 150	-4 380		-4 380	-4 992		-4 992	-4 896		-4 896	-5 080		-5 080	-19 348		-19 348	
Investoinnit																						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-51 987	-4 299	-56 286	-44 702	-5 500	-50 202	-44 912	-5 500	-50 412	-35 004	-5 500	-40 504	-47 484	-6 000	-53 484	-27 675	-6 000	-33 675	-155 075	-23 000	-178 075	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	256		256	630		630	90		90	750		750	700		700	660		660	2 200		2 200	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	14 835		14 835	9 285		9 285	5 153		5 153	5 873		5 873	5 760		5 760	5 976		5 976	22 762		22 762	
<b>Varsinainen toiminta ja investoinnit yhteensä</b>	<b>-32 769</b>	<b>-550</b>	<b>-33 318</b>	<b>-11 505</b>	<b>-1 397</b>	<b>-12 902</b>	<b>-25 388</b>	<b>-1 159</b>	<b>-26 547</b>	<b>-9 528</b>	<b>-829</b>	<b>-10 357</b>	<b>-20 589</b>	<b>-1 391</b>	<b>-21 980</b>	<b>1 085</b>	<b>-1 495</b>	<b>-410</b>	<b>-54 419</b>	<b>-4 875</b>	<b>-59 294</b>	
Antolainauksen muutokset																						
Lainakannan muutokset																						
Lainakannan muutos	34 571		34 571	14 158		14 158	26 547		26 547	10 357		10 357	21 980		21 980	410		410	59 294		59 294	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 371	550	-6 821	-1 397	1 397	0	-1 159	1 159	0	-829	829	0	-1 391	1 391	0	-1 495	1 495	0	-4 875	4 875	0	
<b>Rahoitustoiminta yhteensä</b>	<b>27 201</b>	<b>550</b>	<b>27 750</b>	<b>12 760</b>	<b>1 397</b>	<b>14 158</b>	<b>25 388</b>	<b>1 159</b>	<b>26 547</b>	<b>9 528</b>	<b>829</b>	<b>10 357</b>	<b>20 589</b>	<b>1 391</b>	<b>21 980</b>	<b>-1 085</b>	<b>1 495</b>	<b>410</b>	<b>54 419</b>	<b>4 875</b>	<b>59 294</b>	
<b>Kassavarojen muutos</b>	<b>-5 568</b>	<b>0</b>	<b>-5 568</b>	<b>1 255</b>	<b>0</b>	<b>1 255</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
Kassavarat 31.12.			745			2 000			2 000			2 000			2 000			2 000			2 000	
Asukasluku 31.12.			45 630			46 231			46 888			47 805			48 857			49 849			49 849	
Nettolainanotto	34 571	0	34 571	14 158	0	14 158	26 547	0	26 547	10 357	0	10 357	21 980	0	21 980	410	0	410			410	
Lainakanta 31.12.			251 411			265 569			292 116			302 472			324 453			324 864			324 864	
Lainat e/asukas			5 510			5 744			6 230			6 327			6 641			6 517			6 517	
Investointien tulorahoitus %			31,5 %			65,6 %			45,7 %			71,7 %			56,7 %			96,0 %				



## INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitelmavuosille sekä investointeihin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Investointiosa perustuu 10-vuotiseen investointiohjelmaan, joka käsitellään talousarviokäsittelyn yhteydessä erillisenä asiana.

	1000 euroa	TP 2022	TPE2023	Toteutusvaihe			Kehitysvaihe	2024-27
				2024	2025	2026	2027	
<b>Maanmyynti ja -osto</b>	Maan myynti	-836	-860	-773	-881	-864	-896	-3 414
	Maan ostot	1 106	2 600	1 200	2 800	2 300	1 900	8 200
	<b>Netto</b>	<b>270</b>	<b>1 740</b>	<b>427</b>	<b>1 919</b>	<b>1 436</b>	<b>1 004</b>	<b>4 786</b>
<b>Talonrakennus</b>	Tulot	0	-150	0	0	0	0	0
	Menot	35 629	11 764	17 816	17 414	30 520	11 520	77 270
	<b>Netto</b>	<b>35 629</b>	<b>11 614</b>	<b>17 816</b>	<b>17 414</b>	<b>30 520</b>	<b>11 520</b>	<b>77 270</b>
<b>Kunnallistekniikka</b>	Tulot	-226	0	-90	-750	-700	-660	-2 200
	Menot	10 800	15 113	16 139	10 795	10 870	9 760	47 564
	<b>Netto</b>	<b>10 574</b>	<b>15 113</b>	<b>16 049</b>	<b>10 045</b>	<b>10 170</b>	<b>9 100</b>	<b>45 364</b>
<b>Liikuntapaikat</b>	Tulot	0	0	0	0	0	0	0
	Menot	394	6 125	5 291	30	230	700	6 251
	<b>Netto</b>	<b>394</b>	<b>6 125</b>	<b>5 291</b>	<b>30</b>	<b>230</b>	<b>700</b>	<b>6 251</b>
<b>Osakkeet ja osuudet</b>	Tulot	-4 252	-3 719	0	0	0	0	0
	Menot	1 431	5 110	2 229	1 959	1 989	2 037	8 214
	<b>Netto</b>	<b>-2 821</b>	<b>1 391</b>	<b>2 229</b>	<b>1 959</b>	<b>1 989</b>	<b>2 037</b>	<b>8 214</b>
<b>ICT- ja Irtaimistoinvestoinnit</b>	Tulot	-29	0	0	0	0	0	0
	Menot	2 186	2 354	1 737	1 506	1 075	808	5 126
	<b>Netto</b>	<b>2 157</b>	<b>2 354</b>	<b>1 737</b>	<b>1 506</b>	<b>1 075</b>	<b>808</b>	<b>5 126</b>
<b>Kehitysinvestoinnit</b>	Tulot	0	0	0	0	0	0	0
	Menot	441	487	500	500	500	950	2 450
	<b>Netto</b>	<b>441</b>	<b>487</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	<b>950</b>	<b>2 450</b>
<b>INVESTOINNIT YHTEENSÄ Kaupunki</b>	Tulot	-5 343	-4 729	-863	-1 631	-1 564	-1 556	-5 614
	Menot	51 987	43 553	44 912	35 004	47 484	27 675	155 075
	<b>Netto</b>	<b>46 644</b>	<b>38 824</b>	<b>44 049</b>	<b>33 373</b>	<b>45 920</b>	<b>26 119</b>	<b>149 461</b>
<b>Järvenpään vesi</b>	Tulot	0	0	0	0	0	0	0
	Menot	4 299	7 670	5 500	5 500	6 000	6 000	23 000
	<b>Netto</b>	<b>4 299</b>	<b>7 670</b>	<b>5 500</b>	<b>5 500</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>23 000</b>
<b>INVESTOINNIT YHTEENSÄ Kaupunki ja Järvenpään Vesi</b>	Tulot	-5 343	-4 729	-863	-1 631	-1 564	-1 556	-5 614
	Menot	56 286	51 223	50 412	40 504	53 484	33 675	178 075
	<b>Netto</b>	<b>50 943</b>	<b>46 494</b>	<b>49 549</b>	<b>38 873</b>	<b>51 920</b>	<b>32 119</b>	<b>172 461</b>

## Maanosto ja -myynti

Maanmyynteihin ja ostoihin ohjelmoidaan suunnitellut tonttien myynnit sekä alueiden lunastukset. Ostoihin budjetoidaan myös mahdolliset kaupungin omistamien rakennusten purut, mikäli purku nostaa tontin myyntikelpoisuutta.

Valtuustoon nähden sitova

1000 euroa	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
Maanmyynti	-860	-773	-881	-864	-896	-3 414
Maanosto	2 600	1 200	2 800	2 300	1 900	8 200
Netto	1 740	427	1 919	1 436	1 004	4 786

## Talonrakennus

Talonrakennuksen investoinnit jaetaan erillisiin hankkeisiin, allianssi-investointeihin ja hankevalmistelu- ja riskivaraukseen. Allianssi-investoinnit sisältävät kaupungin omistaman rakennuskannan korjaukset, joilla ylläpidetään kiinteistön arvoa ja kuntoa siten, että rakennus pysyy kunnossa käyttöikänsä loppuun sekä muutostyöt, joilla mahdollistetaan tilojen käyttötarkoitusten muutoksia ja parannetaan toiminnallisuutta. Suuremmat peruskorjaukset ja perusparannukset, jotka pidentävät rakennuksen käyttöikää ja uudiskohteet tarkastellaan erillisinä hankkeina, joille määritellään hankekohtainen budjetti.

Valtuustoon nähden sitova

Talonrakennusinvestoinnit/ hankkeet 1000 euroa	Hankkeen budjetti	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
<b>Allianssin investoinnit</b>		<b>4 100</b>	<b>4 530</b>	<b>3 230</b>	<b>3 230</b>	<b>4 380</b>	<b>15 370</b>
Allianssin tekniset investoinnit		3 100	4 030	2 730	2 730	3 930	13 420
Allianssin toiminnalliset investoinnit		1 000	500	500	500	450	1 950
<b>Hankevalmistelu ja riskivaraus</b>		<b>700</b>	<b>800</b>	<b>550</b>	<b>450</b>	<b>700</b>	<b>2 500</b>
Hankevalmistelu		200	300	150	150	200	800
Riskivaraus		500	500	400	300	500	1 700
<b>Korjaushankkeet</b>	<b>53 310</b>	<b>2 950</b>	<b>12 042</b>	<b>11 430</b>	<b>11 300</b>	<b>2 440</b>	<b>37 212</b>
Koulut							
JYK 2 vaihe, kansakoulunkatu	19 600	900	6 000	8 340	4 200	80	18 620
Mankalan koulu, kevennetty peruskorjaus	6 930	50	2 000	2 000	2 800	40	6 840
Päiväkodit							
Kyrölään koulun muutos (pk)	1 980	1 000	942	10	10		962
Vihtakadun yksikkö, peruskorjaus	4 600	1 000	3 000	580	10	10	3 600
Urheilu- ja liikuntarakennukset							
Uimahallin perusparannus	14 000				300	700	1 000
Muut rakennushankkeet							
Kirjaston julkisivu ja salaojaremontti	1 900				300	1 600	1 900
Suvirannan museointi	700		100	200	400		700
Järvenpää-talo-korjausinvestoinnit	3 600			300	3 280	10	3 590
<b>Uudisrakennushankkeet</b>	<b>87 081</b>	<b>3 864</b>	<b>444</b>	<b>2 204</b>	<b>15 540</b>	<b>4 000</b>	<b>22 188</b>
Koulut							
Uusi Harjula	22 200	480	40	100			140
Kartanon yhtenäiskoulu	22 000		300	2 000	15 540	4 000	21 840
JYK 1 vaihe	22 060	2 227	94	94			188
Tulo	-750	-150					
Meno	22 810	2 377	94	94			188
Päiväkodit							
Hyvinvointikampuksen pvk	8 600	208					
Oinaskadun hanke	8 200	939	10	10			20
Muut rakennushankkeet							
Kaupungin varikko, Levysepankatu 14-16	4 021	10					
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>140 391</b>	<b>11 614</b>	<b>17 816</b>	<b>17 414</b>	<b>30 520</b>	<b>11 520</b>	<b>77 270</b>

## Kunnallistekniikan rakentaminen

Kunnallistekniikan investointiohjelma on jaettu olemassa olevan kunnallisteknisen infrastruktuurin kuten katujen, puistojen ja yleisten alueiden korjausinvestointeihin ja uusien alueiden investointeihin, jotka koostuvat pääosin maanmyyntituloihin sidotuista hankkeista. Määrärahat on esitetty alueittain/hankeittain. Uusien alueiden rakentamiseen liittyy maanmyyntituloja alueiden valmistumisen edetessä.



## Valtuustoon nähden sitova

Sitovuustaso/hankkeet netto 1000 euroa	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
<b>Kunnallistekniikka</b>	<b>15 113</b>	<b>16 049</b>	<b>10 045</b>	<b>10 170</b>	<b>9 100</b>	<b>45 364</b>
<b>Uudet alueet</b>	<b>8 392</b>	<b>10 222</b>	<b>5 620</b>	<b>6 825</b>	<b>5 565</b>	<b>28 232</b>
<b>Asuminen</b>	<b>5 245</b>	<b>5 660</b>	<b>1 045</b>	<b>1 750</b>	<b>2 940</b>	<b>11 395</b>
Alhotien alue	10					
Lepola III + Maamiehenkadun alue					690	690
Lepola IV	285					
Pajalanpiha	820	700		100		800
Seutulan alue			500	650		1 150
Haarajoen asemanseutu					600	600
Terholan pientaloalue				500		500
Lehmustien pientalotontit	2 330					
Ainolan aluekeskus	1 800	1 560	-255	-700	700	1 305
Ainolan läntiset alueet Asemakylä					400	400
Ainolan aluekeskus eteläisemmät osat (Kaurismetsä)			300	900	250	1 450
Jalostettavat kiinteistöt (Stenbacka)		400				400
Länsi-Ristinummi, Aseman seutu				300	300	600
Annitädinkylä		3 000	500			3 500
<b>Yritysalueet</b>	<b>200</b>	<b>1 296</b>	<b>1 300</b>	<b>1 300</b>	<b>750</b>	<b>4 646</b>
Jampan keskus, Mahlapolku			300	300		600
Pietilän Yritysalue	200	1 296				1 296
Mikonkorven teollisuusalueet			1 000	1 000	750	2 750
<b>Liikenne</b>		<b>1 794</b>	<b>1 800</b>	<b>2 400</b>	<b>300</b>	<b>6 294</b>
Psl-Rki lisäraide		1 794	1 000	1 600		4 394
Väylän ja Elyn yhteiset hankkeet 2024-2032			800	800	300	1 900
<b>Ympäristö</b>	<b>1 918</b>	<b>1 047</b>	<b>1 050</b>	<b>950</b>	<b>1 150</b>	<b>4 197</b>
Haarajoen pato, kalaportaat	20	97				97
Haarajoen silta (jalankulku joen yli, tuleva kaava-alue)		50	100			150
Maankaatopaikan laajennus, uusi allas (sis. lumenkaatopaikka)	50		50	50	50	150
Yleisten alueiden viimeistely	477	300	300	300	300	1 200
Hulevesirakenteet	556	200	200	200	200	800
Kunnallistekniikan jakamaton määräraha	515	200	200	200	300	900
Pilaantuneet maa-alueet, yleiset alueet	300	200	200	200	300	900
<b>Suunnittelu</b>	<b>1 029</b>	<b>425</b>	<b>425</b>	<b>425</b>	<b>425</b>	<b>1 700</b>
Kunnallistekniikan suunnittelu	1 029	425	425	425	425	1 700
<b>Infran peruskorjaus</b>	<b>6 721</b>	<b>5 827</b>	<b>4 425</b>	<b>3 345</b>	<b>3 535</b>	<b>17 132</b>
<b>Asuminen</b>		<b>367</b>				<b>367</b>
Sävelpuisto		367				367
<b>Yritysalueet</b>	<b>68</b>					
Wärtsilän teollisuusalue	68					
<b>Kadunpito</b>	<b>4 129</b>	<b>3 755</b>	<b>2 530</b>	<b>1 440</b>	<b>1 730</b>	<b>9 455</b>
Keskustan kehittäminen	1 890		1 100			1 100
Katuojen peruskorjaus	1 739	900	900	900	1 220	3 920
Asfalttipäällysteiden uusiminen	500	500	530	540	510	2 080
Sahankaari		415				415
Sibeliuksenväylä		1 940				1 940
<b>Liikenne</b>	<b>630</b>	<b>530</b>	<b>530</b>	<b>530</b>	<b>630</b>	<b>2 220</b>
Pyöräilyn kehittäminen	500	400	400	400	500	1 700
Liikenneturvallisuus	70	70	70	70	70	280
Liikennevalojen uusiminen	30	30	30	30	30	120
Viitoituksen uusiminen	30	30	30	30	30	120
<b>Valaistus</b>	<b>50</b>	<b>50</b>				<b>50</b>
Katuvalojärjestelmän uusiminen	50	50				50
<b>Puistot</b>	<b>576</b>	<b>210</b>	<b>210</b>	<b>220</b>	<b>220</b>	<b>860</b>
Puistot	393	210	210	220	220	860
Vanhankylänniemi (KEHITTÄMISOHJELMA)	183					
<b>Ympäristö</b>	<b>529</b>	<b>490</b>	<b>730</b>	<b>730</b>	<b>530</b>	<b>2 480</b>
Katuvalaistus, elohopealamppujen vaihto ja v	460	460	700	700	500	2 360
Keskusta-alueen viheralueiden ja kaupunkiyr	59	30	30	30	30	120
Venelaitureiden korjaus (Vanhankylänniemi,	10					
<b>Suunnittelu</b>	<b>739</b>	<b>425</b>	<b>425</b>	<b>425</b>	<b>425</b>	<b>1 700</b>
Kunnallistekniikan suunnittelu	739	425	425	425	425	1 700

## Liikuntapaikkarakentaminen

Liikuntapaikkarakentamiseen sisältyy liikuntapaikkojen ja -alueiden rakentaminen sekä erilaiset rakennelmat, jotka eivät ole varsinaisia rakennuksia.

Valtuustoon nähden sitova							
Sitovuustaso/hankkeet netto 1000 euroa	Hankkeen budjetti	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
<b>Keskuskenttä ja Juholanpelto</b>	<b>10 900</b>	<b>5 077</b>	<b>5 291</b>				<b>5 291</b>
Keskuskenttä ja Juholanpelto	10 900	5 077	5 291				5 291
<b>Liikuntapaikkojen ylläpito</b>		<b>1 048</b>		<b>30</b>	<b>230</b>	<b>700</b>	<b>960</b>
Kuntoratojen ylläpito ja kehittäminen				30	30		60
Juholanmäen tekojään jäähdytyskontti ja muuntaja		998					
Koivusaaren tekonurmen perusparannus						220	220
Harjulan kenttä hiekkatekonurmikentäksi						180	180
Haarajoen kenttä hiekkatekonurmikentäksi					200		200
Lähiliikuntapaikat, ylläpito ja kehittäminen		50				300	300
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>10 900</b>	<b>6 125</b>	<b>5 291</b>	<b>30</b>	<b>230</b>	<b>700</b>	<b>6 251</b>

## Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet koostuvat suunnitelluista osakkeiden ja osuuksien merkitsemisestä tai kaupungin omistamien osakkeiden myynneistä. Osakemenoksi kirjataan myös esimerkiksi Koy Järvenpään Terveystalon lainanlyhennysten rahastoitava osuus.

Valtuustoon nähden sitova						
Kohteet netto 1000 euroa	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
Koy Järvenpään Terveystalo	1155	1 585	1 585	1 585	1 585	6 340
Perheläyhtiöt / Koy Järvenpään Liiketalo	-3719					0
Koy Ainolan pysäköinti	3955	304	374	404	452	1 534
Saunakallio osakkeiden osto		340				340
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>1391</b>	<b>2 229</b>	<b>1 959</b>	<b>1 989</b>	<b>2037</b>	<b>8 214</b>

## ICT- ja irtaimistoinvestoinnit

Irtaimistoinvestointeihin kuuluu investoinnit koneisiin, kalustoon ja laitteisiin sekä aineettomat investoinnit kuten järjestelmät. Irtaimistoinvestointeja seurataan palvelualueittain. ICT-investoinneissa seurantavastuu konsernipalveluilla.

### Irtaimistoinvestoinnit hankkeittain

Valtuustoon nähden sitova

Hankkeet /irtaimisto netto 1000 euroa	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
<b>Hyvo</b>	<b>300</b>	<b>399</b>	<b>185</b>	<b>100</b>	<b>83</b>	<b>767</b>
HYVO Esikunta (yleisvar.) kalusteiden korvausinvestoinnit	100	75	75			150
Jäänhoitokone, jäähallit	160					
Keskustan urheilupuisto ensikertainen kalustaminen		70				70
Musiikkiopiston flyygeli				50		50
Uimahalli: äänentoistojärjestelmä ja kemikaalien mittausteisto	25	9				9
Liikuntapalveluiden investoinnit	15	110	60		13	183
Järvenpää-talon investoinnit		40	50		70	160
Museoiden kehittäminen		95		50		145
<b>Kauke</b>	<b>45</b>	<b>58</b>				<b>58</b>
Levysepänkatu ensikalustaminen (Ktekniikan ja Veden uudet tilat)	20					
Levysepänkatu ylläpito- ja kunnossapitoyksikön varaston hyllyt	25					
Mittauskaluston päivitys 4G-verkkoa tukeviin laitteisiin		58				58
<b>Konpa</b>	<b>68</b>					
Perhelän ensikertainen kalustaminen (ml. siirtomääräraha 21/22)	68					
<b>Opka</b>	<b>448</b>	<b>355</b>	<b>350</b>	<b>250</b>	<b>300</b>	<b>1 255</b>
Harjulan ensikertainen varustus	50					
JYK ensikertainen varustus	130	30	50	130	30	240
Oinaskadun pk/alkuopetus	55	20				20
Uuden Kyrölan päiväkodin kalustus ja varustus (Kyrölan koulun muutos päiväkodiksi)		105				105
Vihtakadun päiväkodin kalustus ja varustus		110	40			150
Kinnarin päiväkodin muutos moduuliin			90			90
Opkan oppimisympäristöjen ja tilojen päivittäminen	213	90	70	70	90	320
Kartanon ensikertainen varustus					180	180
Mankalan ensikertainen varustus			100	50		150
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>861</b>	<b>812</b>	<b>535</b>	<b>350</b>	<b>383</b>	<b>2 080</b>

### ICT-investoinnit

Valtuustoon nähden sitova

Hankekokonaisuus / 1000 euroa	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
Aktivointi	43	100	100	100	100	400
Arkkitehtuuri ja integraatiot	70	60	30			90
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	220	150	200	200	50	600
Palvelujärjestelmien uudistaminen/kehittäminen	580	255	330	330	210	1 125
Perustietotekniikan kokonaisuuden vaihto	180	100	80	30	30	240
Tiedonhallintajärjestelmien kehittäminen	120	40	100			140
Tietovarannot	280	220	131	65	35	451
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>1 493</b>	<b>925</b>	<b>971</b>	<b>725</b>	<b>425</b>	<b>3 046</b>

## Kehitysinvestoinnit

Kehitysinvestointeihin on varattuna määräraha tuottavuus- ja vetovoimainvestointeihin. Kehitysinvestointien toteuttamisen edellytyksenä on kannattavuuslaskelma, jolla osoitetaan selkeästi, että investointi maksaa itsensä. Hankkeet valikoituvat vuoden aikana.

*Kaupunginjohtaja päättää yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon asti ja sen ylittävistä hankkeista päättää kaupunginhallitus.*

## Valtuustoon nähden sitova

Netto 1000 euroa	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
Vetovoimahankkeet	50	250	250	250	475	1 225
Tuottavuushankkeet	150	250	250	250	475	1 225
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>487</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	<b>950</b>	<b>2 450</b>

## Järvenpään vesi

Järvenpään veden investointeihin sisältyy veden toimialaan kuuluvat vesihuoltojärjestelmien, viemärien tms. toteutus. Investoinnit toteutetaan suurelta osin kunnallistekniikan investointien yhteydessä.

## Valtuustoon nähden sitova

Sitovuustaso/hankkeet netto 1000 euroa	Hankkeen budjetti						Summa 24-27
	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27		
<b>Jäve</b>	<b>65 609</b>	<b>7 670</b>	<b>5 500</b>	<b>5 500</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>23 000</b>
<b>Uudet alueet</b>	<b>20 208</b>	<b>4 300</b>	<b>1 850</b>	<b>2 220</b>	<b>1 720</b>	<b>1 890</b>	<b>7 680</b>
<b>Asuminen</b>	<b>7 138</b>	<b>2 650</b>	<b>1 030</b>	<b>1 080</b>	<b>1 100</b>	<b>470</b>	<b>3 680</b>
Ainola, länsi	200					200	200
Lepola III + Maamiehenkadun alue	-30					-30	-30
Pajalanpiha	509	320	90				90
Seutulan alue	130			80	50		130
Terholan pientaloalue	250				250		250
Jalostettavat kiinteistöt	880	440	440				440
Annitädinpiha	1 040	540	500				500
Lehmustien pientalotontit	2 059	1 350					
Ainolan aluekeskuksen eteläosa Kaurismetsä	850			500	300	50	850
Mikonkorven teollisuusalueet	1 250			500	500	250	1 250
<b>Asuminen ja yritysalueet</b>	<b>3 940</b>	<b>600</b>	<b>70</b>	<b>590</b>			<b>660</b>
Poikkien Yritysalue ja Ainolan aluekeskus	3 940	600	70	590			660
<b>Yritysalueet</b>	<b>1 300</b>	<b>600</b>	<b>500</b>	<b>100</b>	<b>100</b>		<b>700</b>
Jampan keskus, Mahlapolku	200			100	100		200
Pietilän Yritysalue	1 100	600	500				500
<b>Liikenne</b>	<b>4 860</b>	<b>200</b>		<b>200</b>	<b>270</b>	<b>1 170</b>	<b>1 640</b>
Haarajoen asemaseutu	2 850					900	900
Väylän ja Elyn yhteiset hankkeet 2024-2032	1 800	200		200	200	200	600
Länsi-Ristinummi, Asemakylä	210				70	70	140
<b>Ympäristö</b>	<b>1 144</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>400</b>
Kunnallistekniikan jakamaton määräraha	1 144	100	100	100	100	100	400
<b>Suunnittelu</b>	<b>1 825</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>600</b>
Kunnallistekniikan suunnittelu	1 825	150	150	150	150	150	600
<b>Infran peruskorjaus</b>	<b>45 401</b>	<b>3 370</b>	<b>3 650</b>	<b>3 280</b>	<b>4 280</b>	<b>4 110</b>	<b>15 320</b>
<b>Kadunpito</b>	<b>14 261</b>	<b>2 500</b>	<b>1 150</b>	<b>1 050</b>	<b>900</b>	<b>900</b>	<b>4 000</b>
Alankotien kevytväylä ja Sahankaari	50		50				50
Sibeliuksenväylä ja ak	400	200	200				200
Katujen peruskorjaus	10 509	1 500	900	900	900	900	3 600
Keskustan kehittäminen	3 302	800		150			150
<b>Liikenne</b>	<b>270</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>120</b>
Liikenneturvallisuus	270	30	30	30	30	30	120
<b>Puistot</b>	<b>459</b>	<b>40</b>	<b>40</b>	<b>40</b>	<b>40</b>	<b>40</b>	<b>160</b>
Puistot	459	40	40	40	40	40	160
<b>Suunnittelu</b>	<b>1 779</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>600</b>
Kunnallistekniikan suunnittelu	1 779	150	150	150	150	150	600
<b>Vesi</b>	<b>28 632</b>	<b>650</b>	<b>2 280</b>	<b>2 010</b>	<b>3 160</b>	<b>2 990</b>	<b>10 440</b>
Jäve:n omat investoinnit	28 632	650	2 280	2 010	3 160	2 990	10 440

## KONSERNIYHTEISÖT

Konsernilla tarkoitetaan emoyhteisön sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa emoyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Konsernisuhteen aikaansaava määräysvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa määräysvalta toisessa yhteisössä. Käsitteet konserni, määräysvalta sekä tytär- ja osakkuusyrittäminen on määritelty kirjanpitolaissa. Kuntalaissa määritelty kuntakonserni vastaa kirjanpitolain konsernia.

Järvenpään kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai yhdessä tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta sekä kuntayhtymät ja muut yhteisöt, joissa kaupunki on osakkaana tai jäsenenä.

Konsernijohdon muodostavat ne viranomaiset, jotka esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat konserniyhteisöä koskevia asioita valtuuston hyväksymän omistajapolitiikan ja talousarvion sekä hallintosäännön mukaisesti.

Konserniyhteisöissä noudatetaan kaupunginvaltuuston 11.9.2023 § 46 hyväksymää konserniohjetta ja omistajapolitiikkaa. Kaupunginvaltuuston hyväksymä strategia ja kaupungin voimassa olevat henkilöstöohjeet sitovat konsernia soveltuvin osin.

## Tytäryhteisöt

Tytäryhteisöjä ovat sellaiset osakeyhtiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt sekä säätiöt, joissa kaupungilla on yksin tai yhdessä toisen tytäryhteisön kanssa määräysvalta. Kaupungilla on määräysvalta kohdeyhteisössä silloin, kun

- sillä on enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- sillä on yhtiöjärjestyksen, -sopimuksen tai yhdistyksen, säätiön tai niihin verrattavien sääntöjen nojalla oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenistä, taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen tai
- sillä on sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava määräämisvalta.

Järvenpää konserniin kuuluvat tytäryhtiöt ovat talousarviota laadittaessa:

- Järvenpään Mestariasunnot Oy
- Mestari-toiminta Oy
- Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo
- Järvenpään Pysäköinti Oy (sis. Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1)
- Kiinteistö Oy Ainolan Pysäköinti (perustettu syksyllä 2022)

## Kuntayhtymät

Osa kaupungin peruspalveluista tuotetaan kuntayhtymissä. Kuntayhtymissä toiminnan pääpaino on tuotettavissa palveluissa ja kuntayhtymään sijoitetulla omaisuudella luodaan ainoastaan edellytykset palvelutuotannolle. Osa kuntayhtymistä perustuu lainsäädäntöön ja osa vapaaehtoisuuteen.

Järvenpää konserniin kuuluvat kuntayhtymät ovat:

- Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
- Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymä
- Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
- Uudenmaan liitto

Sotepalveluja tuottavien kuntayhtymien osuudet ja palvelujen järjestämisvastuu ovat siirtyneet hyvinvointialueelle. Vapaaehtoisten kuntayhtymien purut ovat vielä osittain kesken.

- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (purkautunut 1.1.2023)
- Eteva kuntayhtymä (purkautunut 1.1.2023)
- Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymä (purettu 1.5.2023, loppuselvitys joulukuussa 2023)
- Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä (purkautumassa 2023 lopussa)

## Konserniyhteisöjen tavoitteet ja seuranta

Konserniyhteisöjen tavoiteasetanta on vuodesta 2020 alkaen kytketty kaupungin talousarviokäsittelyyn. Konserniin kuuluville, olennaisille tytäryhteisöille asetetaan talousarvion laadinnan yhteydessä strategisten päämäärien toteuttamista tukevat valtuustoon nähden sitovat tavoitteet, joita seurataan osana osavuosi- ja tilinpäätösraportointia.

Taloussuunnitelmakauden tavoitteet tärkeimmille konserniyhtiöille on esitetty talousarvion liitteessä.

Kuntayhtymille ja osin omistetuille yhteisöille ei aseteta yhteisökohtaisia tavoitteita. Yleisesti tavoitteena on, että kaupungin palvelutoimintaan osallistuvien ja sitä tukevien yhteisöjen ohjauksessa edistetään kaupungin strategisten päämäärien toteutumista. Tilaomistuksen liittyvissä yhteistöissä omistusten tarkoitus on kustannustehokas tilojen hallinta ja terveellisten ja turvallisten tilojen varmistaminen kaupungin palvelutoiminnan käyttöön sekä tilakäytön optimointi. Käyttöomaisuuden myynteihin liittyvissä yhteistöissä omistus on strategista ja tavoitteena on varmistaa kaupungin etu elinvoiman, maankäytön, rakennushankkeiden ja kaupungin alueellisen kehityksen näkökulmasta.

Kuntayhtymien ja muiden kaupungin osin omistamien yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnan sisällöstä vastaavalla palvelualueella. Yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista, riskeistä ja muista yhteisöihin liittyvistä, oleellisista, kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä raportoidaan osavuosisiraportin yhteydessä ao. sitovuustason raporttiin sisällytettävässä osiossa.

Raportointi	Yhteisö
<b>Konsernipalvelut</b>	Koy Järvenpään harjoitushalli
	Nimeltä mainitsemattomat ja palveluihin suoraan linkittymättömät yhteisöt
	Muut konsernipalvelujen toimialaan liittyvät yhteisöt
	Kiljavan Sairaala Oy
	Muut terveys- ja sosiaalipalveluihin liittyvät yhteisöt
<b>Tilaomistus</b>	Tilojen omistukseen liittyvät asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt
<b>Kaupunkikehitys</b>	Kiertokapula Oy
	Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
	Muut kaupunkikehityksen palveluihin liittyvät yhteisöt
<b>KOM-myyntivoitot</b>	Kiinteistöjen jalostukseen liittyvät yhteisöt
<b>Opetus ja kasvat</b>	Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
	Muut opetuksen ja kasvatuksen palveluihin liittyvät yhteisöt
<b>Hyvinvointi</b>	Hyvinvoinnin palveluihin liittyvät yhteisöt
<b>Järvenpään Vesi</b>	Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä
	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
	Muut vesiliikelaitoksen palveluihin liittyvät yhteisöt

## LIITTEET

1. Järvenpään vesi liikelaitoksen talousarvio
2. Kooste riskikartoituksista
3. Konserniyhteisöjen tavoitteet 2024-27

**Järvenpään Vesi**

**Talousarvio 2024**

**Taloussuunnitelma  
2024–2027**

**Johtokunta 20.9.2023**



## Järvenpään Vesi

### Keskeiset palvelut

#### Talousveden toimittaminen

Järvenpään Vesi toimittaa toiminta-alueellaan asiakkailleen laadultaan moitteetonta talousvettä. Vesijohtovesi Järvenpään hankitaan Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymältä (KUVESI).

#### Viemäriveriesien johtaminen

Järvenpään Vesi johtaa jätevedet puhdistettavaksi ympäristöä suojellen. Jätevedet johdetaan puhdistettavaksi yhteistoiminnassa Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) kanssa Helsingin Viikinmäen keskuspuhdistamoon.

Rakennetun hulevesiverkon alueella laitos hoitaa huleveden poisjohtamisen vesistöihin.

### Muutokset toimintaympäristössä ja taloudessa 2024–2027

#### Talousveden toimittaminen ja jäteveden johtaminen

Jäteveden johtamisessa suunnittelukaudella 2024–2027 talouteen vaikuttavana asiana ovat myös Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) taksojen korotukset. Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymän taloussuunnitelmakauden 2024–2026 veden myynnin hinnankorotukset ovat yht. 8 snt/m<sup>3</sup>. Korotuksiin vaikuttaa kuntayhtymien kustannustason sekä lainojen korkojen nousu.

Jätevesimäärien kehityksessä on havaittu, että tehdyt jätevesilinjojen saneeraukset ovat vähentäneet vuotovesimäärää.

#### Talouden muutokset

Talouden sitovuustasona käytetään vuodesta 2024 alkaen tilikauden tulosta. Aikaisempina vuosina Järvenpään Vedellä on ollut toimintakate sitovana taloustavoitteena.

Vuonna 2024–2027 talouteen vaikuttavana asiana ovat Järvenpään Veden kustannusten nousu ostopalvelujen osalla sekä rakennusmateriaalien hintojen korotukset ja inflaatio.

Rakennusalan voimakas taantuma vähentää rakentamisen määrää, joka vaikuttaa merkittävästi rahoituskehittymään.

Veden myynti on laskenut ja tulokehittymää on pystytty parantamaan taksankorotuksilla. Taksan korotukset ovat välttämättömiä myös taloussuunnittelukaudella.

#### Muutoksia ja kehittämistarpeita toiminnassa

Lisäksi vuonna 2022 käyttöön otettu uuteen asiakaspalvelu- ja laskutusjärjestelmään on hankittu ja hankitaan asiakkaita paremmin palvelevia ja asiakaspalvelutyötä helpottavia ominaisuuksia, jotka vastaavat uusia lain tuomia ohjeita ja säädöksiä. Lisäksi varaston- ja työnhallinnan yhteensovittamista on parannettu ja automatisoitu.

### Arvio toimialan riskeistä

Osana Järvenpään Veden valmiussuunnitelmaa on riskianalyysi, joka on tehty vesihuollon eri osa-alueille. Analyysissä on kartoitettu riskitasot ja määritetty niille tehtävät toimenpiteet. Järvenpään Vedellä on käytössä sähköisen talousveden (WSP) ja jäteveden (SSP) riskienhallintajärjestelmän.

Valmiussuunnitelman ja riskianalyysin mukaan Järvenpään Veden merkittävimpinä riskeinä voidaan pitää muutokset maailmanpoliittisessa tilanteessa, jotka voivat aiheuttaa entistä enemmän ja vakavampia toiminnallisia, taloudellisia ja ympäristöön kohdentuvia riskejä.

---

Valmiussuunnitelman päivitystyö on valmistunut vuoden 2022 lopussa. Valmiussuunnitelman mukaan tehdään tarvittavia valmiuteen liittyviä toiminnan kehittämisiä.

Järvenpään Vesi on hankkinut kiinteitä varavoimakoneita, joilla varmistetaan jätevesipumppaamojen toimintaa mahdollisissa sähkökatkoissa.

Toiminnallisena riskinä on henkilökunnan vähyys, esimerkiksi maailmanlaajuisen sairausepidemian yhteydessä taikka talousveden saastumisen yhteydessä. Koronan aikana otettiin uusia toimintamalleja pandemiaa vastaan ja niitä voidaan jatkaa tarvittaessa.

Talousveden saastuminen on myös taloudellinen riski, siitä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Riskinä on myös rankkasateiden tai viemärien sortumisien aiheuttamat viemäritulvat, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja ja korvausvaatimuksia. Rankkasateiden riskienhallintaa auttaa Järvenpään rakennetut hulevesien viivytys- ja käsittelyaltaat sekä viemäriverkostoille tehty huolto-ohjelmat. Lisäksi kaavoituksesta annetaan määräyksiä hulevesien tonttikohtaiseen viivytykseen.

Riskienhallinnan tukena ovat mm. valmiussuunnitelmat, Järvenpään Veden kriisiohje, viestintäohje ja varallaolijan käsikirja, joissa on ohjeistus valmiuden ja riskitilanteiden ennakointiin ja niiden hoitamiseen. Lisäksi henkilöstön vesihuollon koulutukset mm. vesityökortin suoritus, toimintaohjeiden selkeytys, asiakkaille teetetyt vesioppaat, pienentävät riskitilanteita ja niiden syntymistä. Kriisitilanneharjoituksia pyritään järjestämään yhteistyössä Keski-Uudenmaan Veden, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ja naapurikuntien vesihuoltolaitoksien kanssa. Myös laitoksen omia kriisitilanneharjoituksia järjestetään ja on järjestetty.

Merkittävänä asiana riskienhallinnassa on myös vesihuollon varallaolojärjestelmä, jolla taataan mm. vesihuollon erityistilanteissa syntyvien lisävahinkojen syntymistä ja asiakkaille syntyvien haittojen nopeaa korjaamista sekä velvoitteita mm. vedenjakelun keskeytystilanteissa syntyvistä korvausvaatimuksista. Varallaolija varmistaa mm. varavoimakoneiden avulla sähkökatkotilanteissa pumppaamoiden varavoimalla tuotetun sähkön saannin.

Varallaoloa ja häiriötilanteita tukee häiriötekstiviestijärjestelmä ja siihen liittyvä nettisivuilla oleva häiriökartta. Nämä edellyttävät 24/7 palvelua, jotta häiriötilanteista tiedottaminen saataisiin tehtyä mahdollisimman oikea-aikaisesti. Yhteistyötä kaupungin viestinnän kanssa on parannettu ja häiriötiedottaminen on myös sitä kautta parantunut.

Myös verkostojen uusimiseen on panostettu ja uusimistyötä on tehty alueellisina kokonaisuuksina.

Verkostojen toiminnan riskin pienentämiseen vaikuttaa jo tehty ja nyt suunnittelun alla olevat vesihuollon uusimistyöt.

Vesitornille on viime vuosina tehty merkittäviä kunnossapitotöitä, joilla varmistetaan vesitornin toimivuus vuosikymmeniksi eteenpäin.

Taloudellisena riskinä on mm. mittavat vahingonkorvauksiin liittyvät riskit.

Talousarvioon liittyen on tehty erillinen Järvenpään Veden riskien arvioinnin kartoitus.

## Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2024–2027

Järvenpään Veden keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet liittyvät strategiaan päämääriin. Tavoitteiden toteuttamiseen osallistuvat Järvenpään Veden kaikki palvelut ja toiminnot.

A1	Kukoistava kaupunki
A2	Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille
A3	Yksilöllinen huomioiminen
P1	Viisas ja oikea-aikainen toiminta
T1	Vastuullisuus ratkaisuisa
H1	Onnistumisia ja iloa mahdollistava työyhteisö

Strateginen päämäärä	Sitova tavoite	Keino	Vuosi	Sitovuus	
A1 A2	Kukoistava kaupunki, Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille	Järvenpään Vesi huolehtii, että toimintavarmuuteen liittyvät keskeiset tekijät on tiedostettu ja huomioitu toiminnan suunnittelussa. Huolehdimme uusilla investoinneilla kaupungin kehittymisen mahdollistumisen.	Toimintavarmuuteen liittyvien asioiden huomiointi ja seuranta eri toiminta- ja suunnitteluprosesseissa. Seurataan riskiarvion tavoitteiden toteutumista. Riittävät resurssit investointien toteuttamiseksi.	2024-2027	johtokunta
P1	Viisas ja oikea-aikainen toiminta	Pidämme vesihuoltoverkostomme hyvässä toimintakunnossa. Huolehdimme riittävästä saneerausinvestoinneista.	Vesihuoltoverkoston uusiminen ja ennakkohoito on suunnitelmallisesti toteutettu. Ammattitaitoinen ja riittävä henkilökunta. Toimivat ja ajanmukaiset järjestelmät, työvälineet ja kalusto. Riittävät resurssit.	2024-2027	johtokunta
A3	Yksilöllinen huomioiminen	Toimintamme on asiakaslähtöistä ja tiedotamme palveluistamme, lisäämme asiakkaidemme tietoisuutta heidän vaikutusmahdollisuuksistaan kestävä kehityksen mukaisen ja toimivan vesihuollon edistämiseksi.	Saatiin asiakaspalautteisiin reagoiminen viipymättä. Asukkaita tiedotetaan aktiivisesti Järvenpään Veden toiminnasta. Hyödynnämme häiriöviestijärjestelmää nopeaan tiedottamiseen ja kaupungin viestintäpalveluita. Osallistamme asiakkaita vesihuollon suunnittelukohteissa. Ajanmukaiset ja ajantasalla olevat tietojärjestelmät.	2024-2027	johtokunta
T1	Vastuullisuus ratkaisuisa	Mittaamattoman talousveden ja jätevesiverkoston hulevesien vähentäminen.	Talousveden vesimäärän mittaamisen kehittäminen. Jätevesiverkoston alueelliset vuotovesitutkimukset ja havaittujen virheiden korjaaminen. Investointimäärärahojen kohdentaminen vesihuollon ongelmakohteisiin. Vuotovesien vähentämisen huomioiminen vesihuollon suunnittelussa.	2024-2027	johtokunta
H1	Onnistumisia ja iloa mahdollistava työyhteisö	Koko henkilökunta huomioidaan toiminnan kehittämässä. Parannamme työhyvinvointia ja työturvallisuutta. Ei tapaturmia.	Henkilökunnan osallistaminen toiminnan kehittämiseen. Itse- ja yhteisöohjautuvuuden tukeminen. Henkilökunnan koulutussuunnitelman mukaiset henkilökohtaiset tavoitteet ja toteutuma. Tyhy toiminta. Työtaturmien ennaltaehkäisy. Tarkoituksenmukaiset työvälineet ja toimitilat.	2024-2027	johtokunta

**Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut**

Talousveden toimittaminen	TP2022	MKS 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Veden myynti (1000 m3)	2 421	2 435	2 435	2 440	2 445	2 450
Ostettu vesi (1000 m3)	2 701	2 680	2 685	2 690	2 695	2 700
Vesitaksa €/m3 (alv 0 %)	1,34	1,42 (1.4.23 alk.)	1,42	1,47 (1.4.25 alk.)	1,47	1,47
Vesijohtoverkosto km	220	220	221	221	222	222
Saneeratut vesijohdot, km	1,1	1,2	1,2	1,4	1,4	1,4
Vesimittarien vaihto kpl	1 399	500	500	500	500	500
Toimintatuotot (1000 €)	4 044	4 420	4 495	4 710	4 748	4 755
Toimintakulut (1000 €)	2 363	2 348	2 432	2 495	2 592	2 643
Toimintakate (1000 €)	1 681	2 073	2 063	2 215	2 156	2 113
Toimintakulut € /veden myynti m3	0,98	0,96	1,00	1,02	1,06	1,08
Toimintakate € /veden myynti m3	0,69	0,85	0,85	0,91	0,88	0,86

Viemäri-vesien johtaminen	TP2022	MKS 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Laskutettava jätevesi 1000 m3	2 404	2 430	2 430	2 435	2 440	2 445
Puhdistettava jätevesi 1000 m3	3 392	4 000	3 850	3 850	3 870	3 900
Jätevesitaksa €/m3 (alv 0 %)	2,11	2,29 (1.4.23 alk.)	2,29	2,35 (1.4.25 alk.)	2,35	2,35
Jätevesiviemäriverkosto km	199	201	201	201	202	202
Hulevesiviemäriverkosto, km	188	186	189	189	190	190
Saneeratut jätevesijohdot, km	1,4	1,2	1,4	1,5	1,5	1,5
Toimintatuotot (1000 €)	5 756	6 345	6 508	6 725	6 773	6 785
Toimintakulut (1000 €)	2 283	2 838	2 754	2 781	2 832	2 903
Toimintakate (1000 €)	3 473	3 507	3 754	3 944	3 941	3 882
Toimintakulut € /laskutettu jätevesi m3	0,95	1,17	1,13	1,14	1,16	1,19
Toimintakate € /laskutettu jätevesi m3	1,44	1,44	1,54	1,62	1,62	1,59

**Sitovat taloustavoitteet**

Valtuustoon nähden sitova							
JÄRVENPÄÄN VESI	TP 2022	MTA2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	9 800	10 765	11 033	11 465	11 446	11 446	45 391
Valmistus omaan käyttöön	94	139	139	139	139	139	556
Toimintakulut	-4 740	-5 324	-5 356	-5 445	-5 488	-5 591	-21 880
<b>Toimintakate</b>	<b>5 154</b>	<b>5 580</b>	<b>5 816</b>	<b>6 159</b>	<b>6 097</b>	<b>5 995</b>	<b>24 067</b>
Rahoitustulot- ja menot	-1 405	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-5 628
<b>Vuosikate</b>	<b>3 749</b>	<b>4 173</b>	<b>4 410</b>	<b>4 752</b>	<b>4 690</b>	<b>4 588</b>	<b>18 439</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-3 168	-3 200	-3 888	-3 990	-4 129	-4 340	-16 348
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>581</b>	<b>973</b>	<b>521</b>	<b>761</b>	<b>561</b>	<b>247</b>	<b>2 091</b>

Sitovuustasona on vuodesta 2024 alkaen neljän vuoden kehyksenä tilikauden tulos. Aikaisempina vuosina Järvenpään Vedellä on ollut toimintakate sitovana taloustavoitteena.

## Tuloslaskelmaosa

JÄRVENPÄÄN VESI	TP 2022	KTA 2023	TA 2024	TA/ KTA %	TS 2025	TS 2026	TS 2027
<b>TULOSLASKELMA 1000 €</b>							
<b>Liikevaihto</b>	<b>9726</b>	<b>10692</b>	<b>10924</b>	<b>2,1</b>	<b>11357</b>	<b>11443</b>	<b>11462</b>
Valmistus omaan käyttöön	94	139	139	0,0	139	139	139
Liiketoiminnan muut tuotot	74	73	78	6,3	78	78	78
<b>Materiaalit ja palvelut</b>	<b>-3369</b>	<b>-3900</b>	<b>-3846</b>	<b>-1,4</b>	<b>-3910</b>	<b>-4036</b>	<b>-4128</b>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1363	-1447	-1483	2,5	-1538	-1602	-1631
Palvelujen ostot	-2006	-2454	-2363	-3,7	-2373	-2434	-2497
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-1165</b>	<b>-1226</b>	<b>-1281</b>	<b>4,5</b>	<b>-1307</b>	<b>-1329</b>	<b>-1358</b>
Palkat ja palkkiot	-932	-950	-1002	5,5	-1023	-1041	-1066
Henkilösivukulut	-233	-276	-279	1,0	-284	-288	-292
Eläkekulut	-198	-230	-238	3,7	-243	-246	-249
Muut Henkilösivukulut	-35	-46	-41	-12,5	-42	-42	-43
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>	<b>-3168</b>	<b>-3200</b>	<b>-3888</b>	<b>21,5</b>	<b>-3990</b>	<b>-4129</b>	<b>-4340</b>
Suunnitelman mukaiset poistot	-3168	-3200	-3888	21,5	-3990	-4129	-4340
<b>Liiketoiminnan muut kulut</b>	<b>-206</b>	<b>-198</b>	<b>-198</b>	<b>0,0</b>	<b>-198</b>	<b>-198</b>	<b>-198</b>
<b>Liikelylijäämä (-alijäämä)</b>	<b>1986</b>	<b>2380</b>	<b>1928</b>	<b>-19,0</b>	<b>2168</b>	<b>1968</b>	<b>1654</b>
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>	<b>-1405</b>	<b>-1407</b>	<b>-1407</b>	<b>0,0</b>	<b>-1407</b>	<b>-1407</b>	<b>-1407</b>
Muut rahoitustuotot	2						
Kunnalle/Kuntayhtymälle maksetut korkokulut							
Korvaus peruspääomasta	-1407	-1407	-1407	0,0	-1407	-1407	-1407
<b>Ylijäämä (Alijäämä) ennen satunnaisia eriä ja varauksia</b>	<b>581</b>	<b>973</b>	<b>521</b>	<b>-46,4</b>	<b>761</b>	<b>561</b>	<b>247</b>
<b>Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)</b>	<b>105</b>						
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>686</b>	<b>973</b>	<b>521</b>	<b>-46,4</b>	<b>761</b>	<b>561</b>	<b>247</b>
Sijoitetun pääoman tuotto %	6,3	7,4	5,9	-20,3	6,5	5,8	4,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto %	6,3	7,4	5,9	-20,3	6,5	5,8	4,8
Lainakannan muutos (1000 €)	0	0	0	0	0	0	0

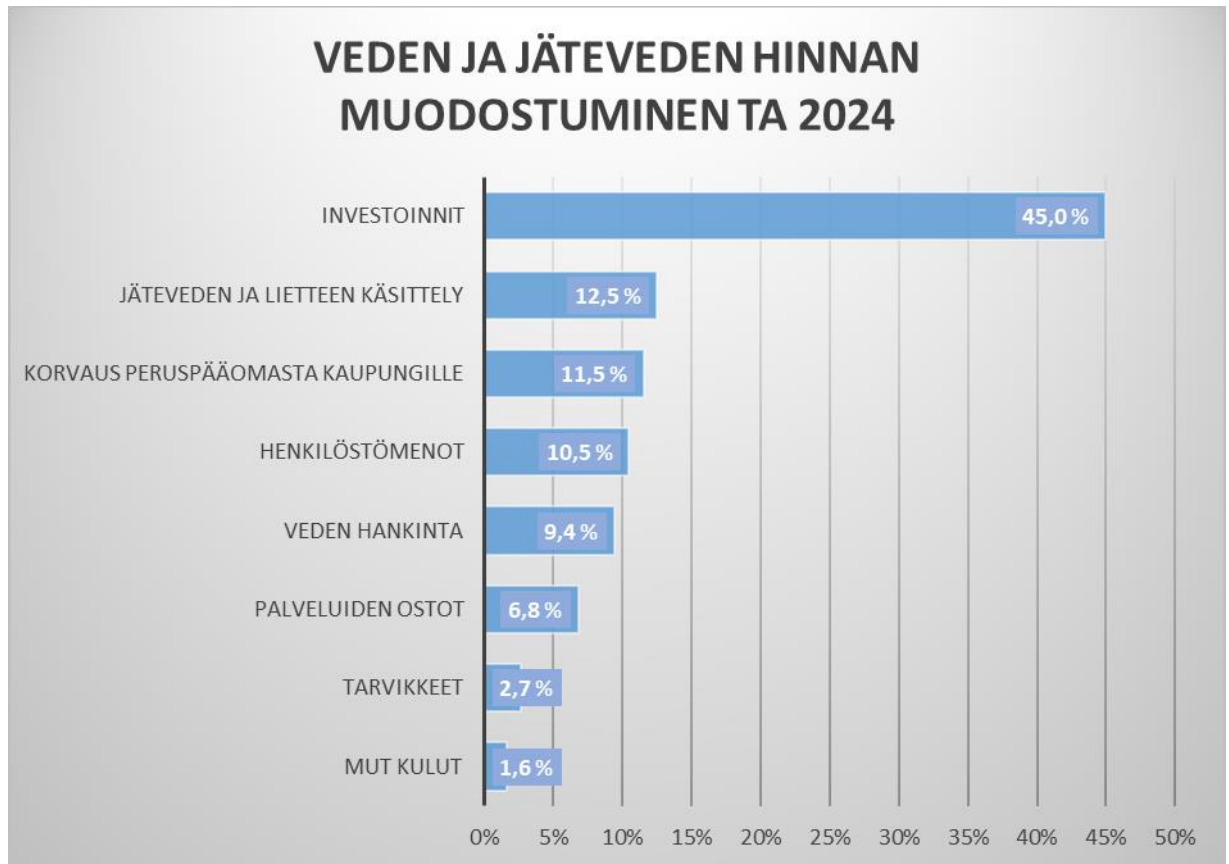
### Käyttötalous, tuloslaskelma

Vuosina 2024–2027 taloutteen merkittävänä kuluihin vaikuttavana asiana ovat Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän sekä Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymän taksojen korotukset ja inflaatio, jotka vaikuttavat myös Järvenpään Veden taksoihin. Taloussuunnitelmassa on myös arvioitu, että kuluttajilta laskutettavaan talousveden määrään sekä toimitettavaan jätevesimäärään ei tule kasvua.

Liikevaihdon muutos johtuu lähinnä perusmaksujen hinnankorotuksesta sekä vuoden 2023 taksojen korotuksista. Myytävään vesimäärään ei ole arvioitu muutosta vuoteen 2023 nähden. Investointien toteuttamisen suuret määrärahat vaikuttavat investoinneista tehtäviin poistoihin.

### Rahoituskulut

Järvenpään Veden kaupungin sijoittamalle pääomalle maksaman koron suuruudeksi on palvelumaksusopimuksen mukaan sovittu 6 % peruspääomasta. Tämä tarkoittaa vuosittain 1,4 Me tuloutusta kaupungille eli noin 13 % laitoksen liikevaihdosta.



Taulukossa on kuvattu vesihuoltolaitoksen kokonaismenojen prosentuaalinen jakautuminen eri menoryhmiin.

## Rahoitusosa

JÄRVENPÄÄN VESI RAHOITUSLASKELMA (1000 €)							
	TP2021	TP2022	KTA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027
<b>Toiminnan rahavirta</b>							
Liikelyljäämä (-alijäämä)	1923	1986	2380	1928	2168	1968	1654
Poistot ja arvonalentumiset	3040	3168	3200	3888	3990	4129	4340
Rahoitustuotot ja -kulut	-1405	-1405	-1407	-1407	-1407	-1407	-1407
<b>Investointien rahavirta</b>							
Investointimenot	-3731	-4299	-7670	-5500	-5500	-6000	-6000
Rahoitusosuudet investointimenoihin							
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-173</b>	<b>-550</b>	<b>-3497</b>	<b>-1090</b>	<b>-748</b>	<b>-1310</b>	<b>-1412</b>
<i>liittymismaksut</i>	1027	1045	1120	1055	1180	1280	1280
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta huomioiden liittymismaksut</b>	<b>853</b>	<b>496</b>	<b>-2377</b>	<b>-35</b>	<b>432</b>	<b>-30</b>	<b>-132</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>							
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta							
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta							
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Vaihto-omaisuuden muutos	2	-20					
Saamisten muutos kunnalta	-1148	-993	2377	35	-432	30	132
Saamisten muutos muilta	224	-1827					
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-285	2301					
Korottomien velkojen muutos muilta	1379	1088	1120	1055	1180	1280	1280
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>173</b>	<b>550</b>	<b>3497</b>	<b>1090</b>	<b>748</b>	<b>1310</b>	<b>1412</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Rakennusalan voimakas taantuma vähentää rakentamisen määrää, millä voi olla merkittävä vaikutus liittymismaksutuloihin ja rahavirtaan. Vaikutusta voidaan lieventää liittymismaksujen taksan korotuksilla.

Toiminnan ja investointien rahavirta liittymismaksut huomioiden on ollut negatiivinen vuosina 2018 ja 2020. Vuonna 2023 määrärahamuutosten jälkeen näyttää vuosi negatiiviselta, mutta toteutunee parempana, kun investointien toteuman arvioidaan olevan n. 5 Me v. 2023.

JÄRVENPÄÄN VESI RAHOITUSLASKELMA (1000 €)														
	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP 2020	TP2021	TP2022	KTA 2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027
<b>Toiminnan rahavirta</b>	3406	3234	3595	3462	3240	2900	3134	3557	3749	4173	4410	4752	4690	4588
Liikelyljäämä (-alijäämä)	2655	2375	2781	2493	2257	-1417	1580	1923	1986	2380	1928	2168	1968	1654
Poistot ja arvonalentumiset	2157	2264	2219	2375	2389	5721	2959	3040	3168	3200	3888	3990	4129	4340
Rahoitustuotot ja -kulut	-1406	-1406	-1404	-1406	-1406	-1404	-1405	-1405	-1405	-1407	-1407	-1407	-1407	-1407
<b>Investointien rahavirta</b>	-3437	-2506	-3386	-3926	-6229	-3772	-5435	-3731	-4299	-7670	-5500	-5500	-6000	-6000
Investointimenot	-3437	-2506	-3386	-3926	-6229	-3772	-5435	-3731	-4299	-7670	-5500	-5500	-6000	-6000
Rahoitusosuudet investointimenoihin			128	32										
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-31</b>	<b>728</b>	<b>209</b>	<b>-464</b>	<b>-2989</b>	<b>-871</b>	<b>-2301</b>	<b>-173</b>	<b>-550</b>	<b>-3497</b>	<b>-1090</b>	<b>-748</b>	<b>-1310</b>	<b>-1412</b>
<i>liittymismaksut</i>	750	1414	1035	1568	1177	1012	1012	1027	1045	1120	1055	1180	1280	1280
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta huomioiden liittymismaksut</b>	<b>718</b>	<b>2142</b>	<b>1244</b>	<b>1104</b>	<b>-1812</b>	<b>141</b>	<b>-1289</b>	<b>853</b>	<b>496</b>	<b>-2377</b>	<b>-35</b>	<b>432</b>	<b>-30</b>	<b>-132</b>

## Investointiosa

### Yhteenveto investoinneista

Hankeryhmittäin	TP 2022	MTA 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
<b>Järvenpään Vesi</b>	<b>4 299</b>	<b>7 670</b>	<b>5 500</b>	<b>5 500</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>
<b>Uudet alueet</b>	1 629	4 300	1 850	2 220	1 720	1 950	2 420	1 300	750	450	810	450
<b>Infran peruskorjaus</b>	2 577	3 370	3 650	3 280	4 280	4 050	3 580	4 700	5 250	5 550	5 190	5 550

Sitovuustaso/hankkeet netto 1000 euroa	MTA 2023	2024	2025	2026	2027
<b>Järvenpään Vesi</b>	<b>7 670</b>	<b>5 500</b>	<b>5 500</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>
<b>Uudet alueet</b>	<b>4 300</b>	<b>1 850</b>	<b>2 220</b>	<b>1 720</b>	<b>1 950</b>
Haarajoen asemanseutu					900
Lepola III + Maamiehenkadun alue					30
Länsi-Ristinummi, Asemakylä				70	70
Pajalanpiha	320	90			
Seutulan alue			80	50	
Terholan pientaloalue				250	
Jampan keskus, Mahlapolku			100	100	
Pietilän Yritysalue (Swengi)	600	500			
Jalostettavat kiinteistöt	440	440			
Kunnallistekniikan jakamaton määräraha	100	100	100	100	100
Kunnallistekniikan suunnittelu	150	150	150	150	150
Annitädinpiha	540	500			
Ainolan aluekeskus	600	70	590		
Ainolan aluekeskuksen eteläosa (Kaurismäki)			500	300	50
Ainola, länsi					200
Lehmustien pientalotontit	1 350				
Mikonkorven teollisuusalueet			500	500	250
Väylän ja Elyn yhteiset hankkeet 2024–2033	200		200	200	200
<b>Infran peruskorjaus</b>	<b>3 370</b>	<b>3 650</b>	<b>3 280</b>	<b>4 280</b>	<b>4 050</b>
Jäve:n omat investoinnit	650	2 280	2 010	3 160	2 930
Sahankaari		50			
Liikenneturvallisuus	30	30	30	30	30
Sibeliuksenväylä ja ak	200	200			
Puistot	40	40	40	40	40
Katujen peruskorjaus	1 500	900	900	900	900
Keskustan kehittäminen	800		150		
Kinnarin koulun alue					
Kunnallistekniikan suunnittelu	150	150	150	150	150



Talouteen vaikuttavina vesihuollon uudisrakentamisen investointikohteina vuonna 2024 ovat muun muassa Pietilän Yritysalue (Swengi) ja Annitädinpiha. Katujen peruskorjauksiin on varattu 0,9 Me, kohteet tarkentuvat suunnittelun myötä.

Järvenpään Veden omissa investointikohteissa kohteena on suurimpana Kaakkolan vesihuollon uusimisen jatkaminen.

Vuosien 2025–2027 osalla merkittäviä hankkeita ovat mm. Ainolan aluekeskus, Mikonkorven teollisuusalue, Haarajoen asemanseutu sekä omana kohteen siirtoviemärihanke.

Investointien määrän taso vuosina 2024–2027 on yhteensä 23 Me.

#### Investointien vaikutus korjausvelkaan

Investoinneista korjausvelkaan vaikuttavat vähentävästi vuoden 2024 osalla katujen peruskorjauskohteet ja Järvenpään Veden omat investoinnit, joista suurimpana Kaakkolan alueen vesihuollon uusiminen. Korjausvelan kehittymistä raportoidaan tarkemmin tilinpäätöksissä.

## Riskikartoitus: Kaupunki

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Toiminnalliset riskit</b>	Palveluverkon yllättävät muutokset	Kaupungin tiloissa tapahtuvat yllättävät muutokset (vahingot, sisäilma tms.), jotka estävät tilojen käytön suunnitellun käyttöajan mukaisesti. Toiminnan järjestäminen estyy. Lakisääteisiä palveluja ei saada järjestettyä asianmukaisesti, vapaaehtoisten palvelujen järjestäminen estyy.	9	3	3	Palveluverkkojen säännöllinen tarkastelu ja varautuminen. Kiinteistöjohtamisen asianmukainen järjestäminen ja resurssointi. Rakennuskannan kunnon asianmukainen seuranta ja huolto sekä käytön optimointi. Riskien huomiointi kaupungin vakuutusurvassa.	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus
<b>Toimintaympäristöriskit</b>	Lainsäädännön nopeat ja ennakoimattomat, taloutta ja toimintaa haastavat muutokset	Nopealla aikataululla voimaan tulevat muutokset kaupunkien tehtävissä, vastuissa ja velvoitteissa. Valmisteluajan riittämättömyys johtaa epäoptimaalisiin ratkaisuihin. Riittämätön taloudellinen resurssointi ja lisääntyvien tehtävien kompensointi valtion puolelta. Kohdistaa paineita oleviin palveluihin koska resurssien lisääminen kaupungin talouspaineessa edellyttää karsintaa toistaalta.	12	3	4	Vuosittainen toimintaympäristöanalyysi. Ajan tasalla pysyminen, ennakoiva suunnittelu ja ylikunnallinen ja edunvalvontatahojen kautta vaikuttaminen lakivalmisteluun.	Hallintojohtaja	Kaupunginhallitus
	Turvallisuushat	Lisääntyvät turvallisuushat. Hybridivaikuttaminen luo yhteiskunnallista vastakkainasettelua, cyberhyökkäykset ja häirintä vaikuttavat ja pahimmillaan lamauttavat kaupungin toimintaa ja aiheuttavat kustannuksia.	12	4	3	Valmiusjoryn toiminnan aktivoiminen ja kaupungin turvallisuustoiminnan organisointi. Henkilöstön osaamistason lisääminen. Tekninen varautuminen hyökkäyksiin.	Hallintojohtaja	Kaupunginhallitus
	Maailmanlaajuinen heikkenevä talouskehitys	Maailmanlaajuinen talouskehityksen nopea heikentyminen, hintojen ja korkokustannusten nousu hidastavat kaupungin kasvua ja vaikuttaa elinvoimaisuuteen. Toimintakustannukset kasvaa, rakentaminen hidastuu, maanmyyntivoitot ja verotulot ja rahoitus vähenee. Rahoitusvajeeseen reagointi johtaa palvelujen heikentämiseen.	16	4	4	Tilanteen seuranta, kumppanuuksien rakentaminen, oman toimeliaisuuden sopeuttaminen kysyntään ja käytettävissä olevaan rahoitukseen, jolloin vaikutuksia kaupungin talouteen voidaan vähentää. Maanmyyntiriippuvuuden suunnitelmallinen vähentäminen ja varsinaisen toiminnan rahoituksen ja menojen tasapainoisuuden parantaminen. Menosopeutusten toimeenpano, investointitasojen maltillistaminen ja veronkorotukset tarvittaessa.	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Toimintaympäristöriskit</b>	Sodan vaikutus turvallisuuteen, toimintaan ja palvelukysyntään	Hyökkäyssodan johdosta tilapäistä suojelua tarvitsevien määrä kasvaa ja kaupunkilaisten turvallisuudentunne vähenee. Yhteiskunnan infran toimivuus häiriytyy ja palvelutarve kasvaa ennakoimattomasti sekä opkan että hyvon palveluissa.	9	3	3	Tilanteen aktiivinen seuraaminen. Resurssien lisääminen valtiolta saatavien korvausten suhteessa. Sisäiset työryhmät työskentelevät tiedon välittymisen takaamiseksi. Valmiusjorjn toiminnan aktivoiminen. Vastaanoton hallinta käytettävissä olevat palveluresurssit huomioiden.	Hyvo-johtaja	Kaupunginhallitus
<b>Taloudelliset riskit</b>	TE-palvelujen siirron valmistelu ja toteutus	Työnjaon muuttuminen ja palvelurakenteen uudistaminen tulevan työllisyysalueen, te-hallinnon ja hyvinvointialueen välillä lisää taloudellisen riskin mahdollisuutta. Yhteistyön toimimattomuus on riskinä palvelujen toteuttamiselle ja vaikuttavuustavoitetta ei saavuteta. Henkilöstön riittävyys ja osaamisen varmistaminen ei toteudu. Palvelujen järjestäminen vaarantuu ja kustannukset kasvavat suuremmiksi kuin saatava rahoitus.	12	3	4	Järvenpään kaupunki tulee olemaan Keski-Uudenmaan työllisyysalueen vastuukunta. Prosessia valmistellaan koko ajan yhteistyössä muiden toimijoiden ja yhteistyötahojen kanssa. Päätöksiä tehdään prosessin edetessä palvelurakenteesta. Osapuolien sopimuksellinen sitouttaminen ja palvelusuunnitelman toteuttaminen.	Hyvo-johtaja	Kaupunginhallitus
	Korkokustannusten nousu ja kiihtyvä inflaatio haastaa kaupungin talouden tasapainon	Korkojen nousu kasvattaa kaupungin korkokustannuksia ja inflaatio muita menoja merkittävästi. Lainamäärän kasvu vahvistaa vaikutusta entisestään. Kustannusnousua ei kyetä kattamaan olevalla tulorahoituksella, mikä johtaa lainamäärän kasvuun ja alijäämäisiin tuloksiin.	6	2	3	Kustannusten ennakointi taloussuunnitelmissa. Korkotilanteen seuranta ja riskiltä suojautuminen käytettävissä olevin keinoin. Lainamääräkehityksen hillintä, investointien tarpeenmukaisuuden varmistaminen. Toiminnan sopeuttaminen ja tarvittaessa tehtävät veronkorotukset.	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus
	Takausvastuiden realisoituminen hintakehityksen seurauksena	Kaupunki on taannut useampia lainoja erilaisiin halliyhtiöihin, joiden taloustilanne heikkenee merkittävästi nousevien kustannusten ja korkojen seurauksena. Riskinä on, että yhtiöt eivät saa katettua kustannusnousuja maksukorotuksilla ja lainojen takaisinmaksu vaarantuu. Mikäli yhtiöiden toimintaedellytykset vaarantuvat, voi lainojen takausvastuita langeta kaupungille maksettavaksi (vastuut halliyhtiöissä ~5Me).	6	3	2	Tiivis yhteydenpito ja seuranta kriittisimpien yhtiöihin. Vaikutusten ennakoarviointi ja varautumissuunnitelmat toiminnan ja talouden tervehdyttämiseksi.	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus
	Palveluverkon yllättävät korjaustarpeet	Kaupungin tiloissa tapahtuvat yllättävät muutokset (vahingot, sisäilma, tms.), jotka edellyttävät nopeita korvaavia tilaratkaisuja ja investointien aikaistamista. Yllättävät investoinnit lisäävät kaupungin velkataakkaa ja haastavat kaupungin talouden kantokyvyn.	9	3	3	Riskikohteiden kartoitus ja jatkuva seuranta. Investointihankkeiden toteutusaikataulun arviointi rakenteiden riskit ja kunto sekä talouden realiteetit huomioiden. Riskien huomiointi kaupungin vakuutusturvassa	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Johtamisriskit</b>	Valmistelun ja päätöksenteon ongelmat	Valmistelun laatu voi heiketä kiireen tai osaamisvajeen vuoksi. Päätöksenteko voi estyä tai hidastua epätarkoituksenmukaisen roolituksen vuoksi ja/tai muutoksenhaku voi viivästyttää päätösten täytäntöönpanoa	12	3	4	Hallintosäännön kehittäminen systemaattisesti delegeoivaan suuntaan sekä toimintasääntöjen yhdenmukaistaminen. Muiden päätöksentekoa ohjaavien dokumenttien merkityksen korostaminen valmistelussa ja päätöksenteossa. Tarkoituksenmukainen kokoussykli ja ajan varaaminen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteiselle työskentelylle. Valmistelun laadun turvaaminen säännöllisin sisäisin koulutuksin.	Hallintojohtaja	Kaupunginhallitus
	Kehittämistyön priorisoinnin puutteellisuus	Samanaikaisten kehittämistehtävien määrä ei ole toteutettavissa käytettävissä olevin resurssein. Resurssit kohdentuvat tehottomasti. Hankkeet ei valmistu. Kehittämistyön organisoituminen tarvelähtöisesti.	9	3	3	Strategiaa ja tavoitteita tukeva hankkeiden priorisointi johtoryhmätasolla. Hyväksytään se, että kaikki hankkeet ei etene tasatahtisesti ja että osa hankkeista jätetään toteuttamatta.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus

## Riskikartoitus: Konpa

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Toiminnalliset riskit</b>	Sarastian palvelujen laadun heikkous	Sarastian palvelujen laatu ei vastaa palvelulupausta. Palveluja ei saada ja prosessit toimivat tehottomasti. Kaupungin työmäärät ja kokonaiskustannukset kasvavat. Lakisääteiset tehtävät eivät hoidu vaaditussa ajassa tai sisällöin. Kaupungin johtamisessa käytettävä tiedon laatu heikentyy.	12	4	3	Jatkuva palvelujen laadun seuranta ja palautteen anto Sarastian suuntaan. Laatulalaverien tehostaminen. Yhteinen edunvalvonta muiden kuntaosakkaiden kanssa. Vaihtoehtoisten palvelutuottajien kartoittaminen ja selvitys Sarastiasta irtautumiseksi.	Talousjohtaja, HR-johtaja	Kaupunginhallitus
<b>Tieto- ja tietojärjestelmäriskit</b>	Sarastian järjestelmien toimimattomuus	Uudet järjestelmät jäävät pitemmäksi aikaa epävakaiksi, eikä kehityslistoille olevia perustoiminnallisuuksia saada toteutettua. Tietojen käytettävyys ja saatavuus heikkenee, prosessien tehottomuus lisääntyy ja lakisääteisten tehtävien suorittaminen edellyttää korvaavia prosesseja kaupungin päässä automaation asemesta.	12	4	3	Jatkuva seuranta ja viestintä Sarastian suuntaan. Yhteinen edunvalvonta muiden kuntaosakkaiden kanssa. Vaihtoehtoisten palvelutuottajien kartoittaminen ja selvitys Sarastiasta irtautumiseksi. Sarastia-riippuvuutta pienennetään hakemalla HR palveluihin vaihtoehtoista palvelutuottajaa. Kehittämistoimenpiteiden edistäminen omalla panoksella.	Talousjohtaja, HR-johtaja	Kaupunginhallitus
	Käyttäjätunnusten kalastelu	Tunnuskalastelun avulla pyritään saamaan pääsy organisaation ympäristöön ja sitä kautta tietoihin.	6	2	3	Lisätään henkilöstön tietoturvatietoisuutta. Otetaan käyttöön monivaiheinen tunnistautuminen kaikilla palvelualueilla. Hyödynnetään mahdollisimman paljon keskitettyä käyttäjätietokantaa (Azure AD) tunnistautumisessa. Tarvittaessa estetään palvelun suora käyttö julkisesta verkosta.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus
	Palvelunestohyökkäys	Lamaannutetaan tietty organisaation toiminta palvelunestohyökkäyksellä.	6	2	3	Kaupungin Internet liittymät on varustettu DDoS pesurein palvelunestohyökkäysten vaikutusten minimoiseksi. Varaudutaan julkisesta verkosta tavoitettavissa olevissa palveluissa palvelunestohyökkäysiin teknisin ratkaisuin.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus
	Järjestelmätoimittajien osaaminen kehitystehtävissä	ICT-sidonnaisissa kehitystehtävissä ei saada riittävän osaavia resursseja	6	2	3	Kilpailutuksissa asetetaan ja varmennetaan toimittajien riittävän korkea osaamisvaatimustaso. Toimittajahallinnalla ja palveluseurannalla reagoidaan osaamisvajaseen.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Taloudelliset riskit</b>	ICT-kustannusten nousu	Palvelujen kustannukset nousevat energiakriisin seurauksena. Palveluja tuottavien konesalien sähkökustannukset nousevat merkittävästi.	6	2	3	Palveluiden hajautus eri toimijoille, jolloin yhden palvelutarjoajan hintakorotukset kohdistuvat vain osaan palveluja. Siirtymä konesalipalveluista toimittajakohtaisiin SaaS palveluihin.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus
<b>Henkilöstöriskit</b>	Konsernipalvelujen osaavan henkilöstön saatavuus ja menettäminen	Henkilöstön saatavuus, (kilpailukyky rekrytoinneissa) ja pysyminen kaupungin palveluksessa (vaihtuvuus). Palkkatason kilpailukykyisyydessä on haasteita. Henkilöstöresurssien riittämättömyys ja epätasapaino työmäärässä. Työkuorma on huomattava, koska on liikaa samantahisesti edistettäviä asioita suhteessa resurssiin. Työtehtävien painottuminen kokouksiin vähentää yhtäjaksoista valmistelu-aikaa. Tämä vaikuttaa myös tarpeeseen ostaa ulkopuolisia palveluita. Henkilöstöön kohdistuviin kustannusten vähennyksiin tähtäävien toimenpiteiden merkitys työntajakuvalle on merkittävä, mikä voi realisoitua ensin kasvavana vaihtuvuutena ja tulevaisuudessa rekryointihaasteina myös muutoin hyvillä rekryointialoilla.	9	3	3	Laaditaan hyvää työnantajakuva vahvistavia toimenpiteitä, edistetään yhteistä vastuunkantoa hyvän työnantajakuvan mahdollistamiseksi, edelleen kehitetään palkkauksen ja palkitsemisen malleja sekä säilytetään pitovoimatekijöitä (mm. laadukas työterveyshuolto).  Pohditaan keinoja työkuorman hallitsemiseksi ja työkulttuurin kehittämiseksi, jotta valmisteluun ja ammattitaidon kehittämiseen sekä ylläpitoon on käytettävissä työaikaa. Vahvistetaan henkilöstön mahdollisuuksia edetä talon sisällä.	Henkilöstöjohtaja	Kaupunginhallitus

## Riskikartoitus: Tilat

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Taloudelliset riskit</b>	Kaupungin tilaomaisuutta ei kehitetä johdonmukaisesti	Tilaomaisuuden määrää ei saada sopeutettua tarpeeseen/kysyntään. Tilaomistuksista ei päästä eroon ja kaupungin resurssit kohdentuvat tyhjen/tarpeettomien tilojen ylläpitoon. Ei tiedetä sisältääkö olemassa oleva rakennuskanta kaikkiin palvelutuotannon tarpeisiin olevia tiloja.	9	3	3	Kiinteistöohjelman laatiminen. Myyntivaltuutukset ja kohteiden myynti hoidetaan suunnitelmallisesti. Luovuttavien tilojen tilalle ei hankita korvaavia vuokratiloja. Kannattavuuslaskennat.	Tilaomistus	Kaupunginhallitus
<b>Johtamisriskit</b>	Tehoton tilaomaisuuden hallinta	Kaupungin kiinteistöjohtamisen toimintamalli on hajautunut. Nykyinen toimintamalli vaarantaa kiinteistöportfolion hallitsemisen. Kaupungin taloudelliset resurssit käytetään tehottomasti.	12	4	3	Kiinteistöjohtamisen toimintamallin ja allianssisopimuksen tarkistaminen. Kiinteistöjohtamisen ja tilaomistuksen tehtävien selkiyttäminen mukaan lukien tilaajatehtävien toteuttaminen kaupungin toimesta. Kaupungin tilaomistuksen riittävä resurssointi.	Tilaomistus	Kaupunginhallitus

## Riskikartoitus: Kauke

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Strategiset riskit</b>	Elinvoiman säilyttäminen	Olemassa olevan yrityskannan säilyttäminen sekä uusien yritysten synnyttäminen houkuttelemisen kaupunkiin	4	2	2	Yritys- ja elinkeino-ohjelman linjausten ja toimenpiteiden edistäminen. Oikea aikainen yritysneuvonta ja ohjaus sekä KEUKE-yhteistyö. Proaktiivinen Invest In-markkinointi.	Elinvoimajohtaja, Yrityspalvelupäällikkö, Maankäyttöjohtaja, Hankepäälliköt	Kaupunkikehitys-ltk, Kaupunginhallitus
	Strategian toteutuskyvyn heikkeminen	Kaupungin strategian toteuttaminen ja sitä vastaavan palvelutason ylläpitäminen pienenevällä palvelualueen käyttötalous- ja investointirahoituksella on vaikeaa.	12	4	3	Strategisten ja operatiivisten tavoitteiden priorisointi ja karsinta sekä palvelutason sopeuttaminen talouden reunaehtoista vastaavaksi. Yleisestä taloustilanteesta ja rakentamismarkkinoista johtuen palvelualueen taloustilanne ja kyky ylläpitää palvelutasoa näyttää edelleen heikentyvän korjaavista toimenpiteistä huolimatta.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys-ltk, Kaupunginhallitus
	Pienevistä taloudellisista resursseista kilpailun vaikutus kaupungin kärkihankkeisiin	Kärkihankkeiden toteuttamiseen liittyvät resurssit ovat niukat, mikä voi vaarantaa hankkeiden toteutumisen suunnitellusti (sisällöllisesti, aikataulu). Kärkihankkeisiin sidotun alueinfran korjausvelan kehittyminen. Elinvoima ja kilpailukyky eivät kehity suunnitellusti, yhteiskuntataloudellisia vaikutuksia ei saavuteta. Kaupungin tulot pienenevät.	9	3	3	Uusi hanketoimintamalli otettu käyttöön ja sitä kehitetään edelleen. Kärkihankkeiden toteutumisen sekä riskienhallinnan systemaattinen seuranta, arviointi, tuki ja ohjaus Toimeenpano hallittavina osahankkeina. Arvioidaan ja osoitetaan riittävät resurssit ja osaaminen priorisoitujen kärkihankkeiden valmisteluun ja toimeenpanoon. Henkilöstö- ja taloudellisten resurssien käytön ennakointi ja seuranta, päätöksentekoon liittyvien toimivaltuuksien selkeys.	Johtaja Hankepäällikkö, kauke johtoryhmä seuraa	Kaupunkikehitys-ltk
<b>Toimintaympäristöriskit</b>	Euroopan turvallisuustilanne	Geopoliittinen tilanne Euroopassa epävakaa. Epävakaa tilanne aiheuttaa epävarmuutta kaupungin eri toiminnoissa.	9	3	3	Varautumissuunnitelmien ajantasalla pitäminen ja varautuminen erikoistilanteisiin.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys-ltk, Kaupunginhallitus
	Kasvava resurssien kuormitus ulkopuolelta	Kaavavalitukset ovat lisääntyneet ja työmäärä per käsiteltävä kokonaisuus on kasvanut. Riskinä on, että resurssit eivät riitä suunnitelmien mukaiseen etenemiseen kaavoissa, jolloin aikataulut viivästyvät, kustannukset nousevat ja maanmyyntitulot pienyvät tai siirtyvät. Kaupungin päätöksentekoprosessin osittainen epäjohtamukaisuus.	9	3	3	Osallistaminen ja viestintä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Strategisten linjausten ja tehtyjen valintojen johdonmukainen noudattaminen kaikissa vaiheissa.	Kaupunkikehitysjohtaja, kaavoitusjohtaja, maankäyttöjohtaja	Kaupunkikehitys-ltk, Kaupunginhallitus



Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
Taloudelliset riskit	Kiristynvä taloustilanne	Palveluntarjoajien hintojen nousu ja erilaisten tarvikkeiden saatavuus epävarmaa. Inflaation vaikutukset hintoihin.	9	3	3	Aiemmin neuvoteltujen optioiden käyttömahdollisuus sopimusten umpeutuessa. Kattava kilpailutusprosessi. Palvelutason heikentäminen.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys-ltk, Kaupunginhallitus
	Asuntomarkkinoiden nopea heikkeneminen	Asuntomarkkinoilla on kaksi merkittävää tekijää, jotka ovat heikentäneet nopeasti asuntomarkkinanäkymiä. Tuotantokustannukset ovat nousseet nopeasti ja samalla asuntojen kysyntä on vähentynyt. Kysyntä on vähentynyt heikkenevän taloustilanteen (usko omaan talouteen erittäin heikko), nousevien korkojen (suuremmat lainanhoitokulut) ja laskevien asuntojen reaalihintojen (kannattaa siirtää asunnon hankintaa) vuoksi. Riskin toteutuminen vähentää maanmyyntituloja ja asuntorakentamista, mikä heijastuu erityisesti Järvenpään päätulolähteisiin (kunnallisverotulot, maanmyyntitulot, muut rakentamiseen sidonnaiset tulot, kuten rakennuslupatuotot, ja maankaatopaikan tulot). Asuntorakentamisen väheneminen heikentää kaupungin keskeisen elinkeinoklusterin toimintamahdollisuuksia, mikä voi näkyä mm. työttömyyden kasvuna. Riskin toteutuminen on niin todennäköistä, että osa sen negatiivisista seurauksista realisoituu varmuudella.	16	4	4	Hyvin hallitut kumppanuudet luovat mahdollisuuden siihen, että neuvotteluteitse käsillä oleva riski voidaan hallita siten, ettei koko myyntitulo jää saamatta. Kunnalla on mahdollisuus myös vaikuttaa asuntorakentamisen kustannuksiin. Kunnan kannattaa pidättäytyä erityisesti sellaisista kaava- ym. vaatimuksista, jotka nostavat rakentamisen kustannuksia, mutta joista asukkaat eivät ole valmiita maksamaan. Mikäli vapaarahoitteinen markkina pysähtyy, voi toimintaa elvyttää kohtuuhintaisella valtion ja kunnan tukemalla tuotannolla. Tonttien luovutuksessa ei ole mahdollista tähdätä suhdannehuipulla saatuihin maanmyyntihintoihin, vaan hyväksyä se, että nopeasti heikkenevässä suhdanteessa myös maan arvo reagoi nopeasti alaspäin. Merkittävä osa kaupungin menoista katetaan maanmyyntituloilla, mikä luo merkittävän riskin sille, etteivät Järvenpään tulot riitä kattamaan kaupungin menoja. Riskiä ei voi kokonaisuudessaan hallita, mutta sen vaikutuksia voi lieventää.	Kaavoitusjohtaja, maankäyttöjohtaja	Kaupunkikehitys-ltk, Kaupunginhallitus
Henkilöstöriskit	Globaali pandemia	Globaali pandemia voi uhata kaupunkikehityksen toimintoja. Kriittisiä tilanteita syntyy, kun esimerkiksi suuri joukko ihmisiä sairastuu samanaikaisesti.	2	1	2	Sijaisjärjestelyt ja valmiussuunnitelmat.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys-ltk
	Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointiongelmät	Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ongelmallista. Osaavasta työvoimasta kilpaillaan.	6	2	3	Kouluttautumismahdollisuudet, kannustava työkuulttuuri ja tehokas resursointi. Kaupungin positiivisen imagon edelleen kehittäminen ja viestiminen.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys-ltk

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Henkilöstöriskit</b>	Henkilöstön saatavuuteen, pysyvyyteen ja niukkoihin henkilöstöresursseihin liittyvät riskit	Henkilöstön ja erityisesti avainasiantuntijoiden saatavuus, (kilpailukyky rekrytoinneissa) ja pysyminen kaupungin palveluksessa (vaihtuvuus). Avainhenkilöiden rooli merkittävä, työmäärä ja vastuut ko. toimijoilla suuri. Merkittävä työkuorma voi aikaansaada merkittäviä hankkeiden toteutumiseen liittyviä riskejä. Palkkatason kilpailukykyisyys, palkitsemisjärjestelmän toimivuus. Henkilöstöresurssien riittämättömyys ja mahdollisuus korvaaviin ostopalveluihin, epätasapaino työkuormissa.	6	2	3	Esihenkilö aktiivisesti nykyisen palkkiojärjestelmän puitteissa tekee tulopalkkaukseen liittyviä päätöksiä. Asetetaan selkeät tuloksellisuustavoitteet. Hyödynnetään palkitsemismahdollisuudet. Palkkoja korotettu yleiskorotuksella. Tulospalkkiojärjestelmän päivittämistä/suunnittelua ei ole kaupunkitasolla tehty, mutta sitä pyritään edistämään.	Avainaluejohtajat, Esimiehet HR-palvelut yhteistyössä	Kaupunkikehitys-ltk

## Riskikartoitus: Opka

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Toimintaympäristöriskit</b>	Palvelutarpeen kasvu ennakoitua enemmän	Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousu ja lisääntynyt lapsimäärä sekä kouluikäisten lasten lukumäärän kasvu vaarantaa palveluverkon riittävyyden ja aiheuttaa kustannuksia (henkilöstö, tilat)	6	2	3	Palveluverkkosuunnitelman jatkuva tarkastelu. Lapsi- ja oppilassuunnitteen tarkastelu säännönmukaisesti. Tilojen tehokas käyttö ja täyttöasteen nostaminen.	OPKA/KAUKE	Opetus- ja kasvatus-ltk
<b>Taloudelliset riskit</b>	Taloustilanteen kiristyminen yhä enemmän	Opka: Lakisääteisten palvelujen tuottaminen vaarantuu. Palvelujen supistaminen ja rajaaminen. Palvelujen laadun heikentäminen vaikuttaa kaupunkilaisten hyvinvointiin.	12	4	3	Mahdollisimman taloudellinen toiminta ja resurssien oikea kohdentaminen. Säästökohteiden määrittäminen palvelualueella. Tiedolla johtamisen välineiden hyödyntäminen. Talousseurannan kehittäminen.	OPKA/Talous	Opetus- ja kasvatus-ltk
<b>Henkilöstöriskit</b>	Pätevän henkilöstön saatavuus	Ei saada koulutettua ja pysyvää henkilökuntaa. Lakisääteisen toiminnan toteuttaminen vaarantuu ja työnkuormittavuus lisääntyy.	12	4	3	Kouluttautumismahdollisuudet, henkilöstön työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittäminen. Vaikutusmahdollisuuksien lisääminen omaan työhön ja työn imun lisääminen.	OPKA/HR	Opetus- ja kasvatus-ltk

## Riskikartoitus: Hyvo

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Toimintaympäristöriskit</b>	TE-palvelujen siirron valmistelussa eteen tulevat haasteet	Työnjaon muuttuminen ja palvelurakenteen uudistaminen tulevalla työllisyysalueella lisää riskien mahdollisuutta.	12	3	4	Järvenpään kaupunki tulee olemaan Keski-Uudenmaan työllisyysalueen isäntäkunta. Prosessia valmistellaan koko ajan yhteistyössä muiden toimijoiden ja yhteistyötahojen kanssa. Päätöksiä tehdään prosessin edetessä palvelurakenteesta.	Palvelualuejohtaja	Hyvinvointi-ltk
<b>Taloudelliset riskit</b>	Taloustilanteen kiristyminen	Asukkaiden määrän kasvaessa palvelujen tarve kasvaa, mutta palvelujen järjestämiseen on yhä vähemmän resurssia.	16	4	4	Mahdollisimman taloudellinen toiminta ja resurssien oikea kohdentaminen ja priorisointi. Säästökohteiden määrittäminen palvelualueella. Tiedolla johtamisen välineiden hyödyntäminen. Talousseurannan kehittäminen.	Avainaluejohtaja, palvelualuejohtaja	Hyvinvointi-ltk
<b>Henkilöstöriskit</b>	Henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstö on jatkuvan paineen alaisena. Painetta muodostavat niin toimintaympäristön muutokset kuin talouden tiukkeneminen.	16	4	4	Henkilöstön hyvinvointiin huomion kiinnittäminen arjessa pitkäjänteisesti suunnitellen. Kouluttautumismahdollisuuksiin ja työhyvinvointitoimintaan resurssointi.	Avainaluejohtaja, palvelualuejohtaja	Hyvinvointi-ltk

## Riskikartoitus: Vesi

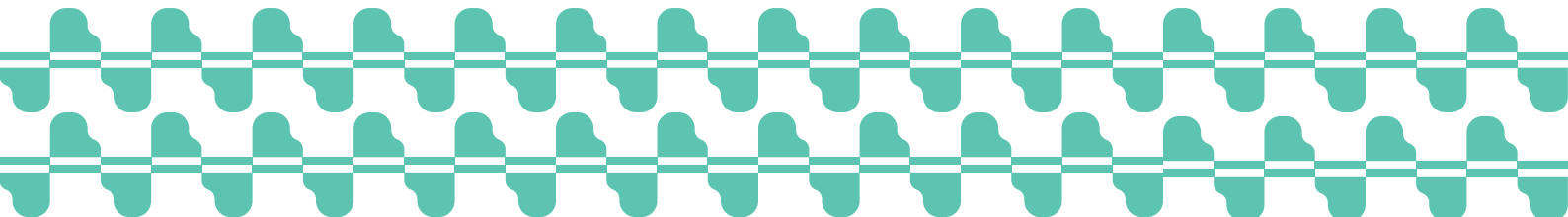
Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Toiminnalliset riskit</b>	Vesihuollon toimimattomuus	Jätevesien johtamisen pitkäaikainen ja alueellisesti laaja keskeytyminen, esim. keskuspumppaamon rikkoutuminen	3	1	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa. Yhteistyö Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (Kuves) kanssa.	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus sekä ympäristönsuojeluviranomainen
		Laaja alueellinen sähkökatko (pumppaamot), esim. myrsky, lumisade, kaivinkone	3	1	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa. Ollaan hankittu kiinteitä varavoimakoneita pumppaamoille.	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus
		Talousveden laaja saastuminen (koko kaupungin alue), esim. pandemia, pohjaveden saastuminen	8	2	4	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus sekä terveys- ja ympäristönsuojeluviranomainen
		Vedenjakelun pitkäaikainen ja alueellisesti laaja keskeytyminen esim. iso putkirikko ja ilkkivalta	4	1	4	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus sekä terveys- ja ympäristönsuojeluviranomainen
<b>Tieto- ja tietojärjestelmäriskit</b>	Asiakasjärjestelmän toimimattomuus	Laskutusjärjestelmät eivät toimi, esim. toimittajan ongelmat	3	1	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus
	Tietosuojan pettäminen	Asiakastiedot päätyvät ulkopuolisille, esim. inhimillinen virhe	6	2	3	Toimitaan kaupungin tietosuojajohtajien mukaisesti	toimitusjohtaja, kaupungin tietohallinto	Johtokunta ja kaupunginhallitus
	Vesihuollon toimimattomuus	Automaatio- ja johtokarttajärjestelmät eivät toimi, esim. toimittajan ongelmat. Kyberhyökkäysten uhka.	2	1	2	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa. Johtokartoista on myös paperiset kopiot.	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Taloudelliset riskit</b>	Talousarvion taloustavoitteet ylittyvät merkittävästi	Ennalta arvaamattomat vahingonkorvaukset ja toiminnallisten riskien talousvaikutus.	2	1	2	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja	Johtokunta ja kaupunginhallitus
	Saneerausvelan kasvaminen	Investointien kohdentamisen painottuminen uudishankkeille kasvattaa saneerausvelkaa	6	2	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa. Huomioidaan investointiohjelmassa	toimitusjohtaja	Johtokunta ja kaupunginhallitus
	Investointirahoituksen heikkeneminen	Rakennusalan voimakas taantuma vähentää rakentamisen määrää, joka voi vähentää liittymismaksutuloja merkittävästi ja näin vaikuttaa rahoitukseen.	9	3	3	Liittymismaksutaksojen korottamisella voidaan lieventää vaikutusta.	toimitusjohtaja	Johtokunta ja kaupunginhallitus
<b>Vahinkoriskit</b>	Henkilökunnan tai urakoitsijan aiheuttama vahinko	Esim. korjaus- tai huoltotyön yhteydessä tapahtunut virhe voi saastuttaa talousveden tai aiheuttaa muuta vahinkoa	6	2	3	Käytetään valtakunnallista riskienhallintasuunnitelmaa WSP (water safety plan) ja SSP (sanitary safety plan), jossa vesihuollon eri osatekijät arvioidaan. Näitä osa-alueita ovat mm. vedentuotanto, vesilaitos/puhdistustoiminta, vesihuollon verkostot, vesitorni, putkimateriaalit, asennustyöt, henkilökunta, vesityökortit jne. Riskienarviointia valvoo terveysvalvonta ja arviointi sekä toimenpiteet riskien hallintaan määritetään yhteistyössä terveysvalvonnan kanssa vuosittain näille eri osa-alueille. Lisäksi on huomioitu myös valmiussuunnitelmassa. Riskienarviointi ja riskien hallitseminen myös urakka-asiakirjoissa ja toteutuksessa.	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus sekä ympäristönsuojeluviranomainen

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskin todennäköisyys	Riskin seurauksen merkitys	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin
<b>Vahinkoriskit</b>	Tulva	Vesihuollon järjestelmät aiheuttavat tulvan takia kaduille tai kiinteistöille vahingon	6	2	3	Käytetään valtakunnallista riskienhallintasuunnitelmaa WSP (water safety plan) ja SSP (sanitary safety plan), jossa vesihuollon eri osatekijät arvioidaan. Näitä osa-alueita ovat mm. vedentuotanto, vesilaitos/puhdistustoiminta, vesihuollon verkostot, vesitorni, putkimateriaalit, asennustyöt, henkilökunta, vesityökortit jne. Riskienarviointia valvoo terveysvalvonta ja arviointi sekä toimenpiteet riskien hallintaan määritetään yhteistyössä terveysvalvonnan kanssa vuosittain näille eri osa-alueille. Lisäksi on huomioitu myös valmiussuunnitelmassa.	toimitusjohtaja, verkostopäällikö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus
<b>Henkilöstöriskit</b>	Rekrytointin ongelmat	Osaavaa henkilökuntaa ei välttämättä löydy	3	1	3	Oppisopimuskoulutuksen ja velvoitetöyöllistettävien hyödyntäminen. Ostopalvelun käyttö mahdollisessa pidempiaikaisessa henkilöstövajetilanteessa.	toimitusjohtaja	Johtokunta
	Henkilöstön sairastuminen	Samanaikaisen sairastumisen aiheuttama henkilöstövaje.	3	1	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa. Huomioidaan ennaltaehkäisy jokapäiväisessä toiminnassa saatujen ohjeistusten mukaan.	toimitusjohtaja, verkostopäällikö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus

# Konserniyhteisöjen tavoitteet 2024-27

Talousjaosto 29.9.2023





## SISÄLTÖ

YLEISTÄ.....	2
TYTÄRYHTIÖTAVOITTEET JA -RAPORTOINTI .....	3
JÄRVENPÄÄN MESTARIASUNNOT OY .....	4
MESTARITOIMINTA OY .....	9
KIINTEISTÖ OY JÄRVENPÄÄN TERVEYSTALO.....	13
JÄRVENPÄÄN PYSÄKÖINTI OY.....	17
KIINTEISTÖ OY AINOLAN PYSÄKÖINTI.....	20
TAVOITTEET MUILLE KONSERNIYHTEISÖILLE .....	23

## YLEISTÄ

Konsernilla tarkoitetaan emoyhteisön sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa emoyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Konsernisuhteen aikaansaava määräys-valtasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa määräysvalta toisessa yhteisössä. Käsitteet konserni, määräysvalta sekä tytär- ja osakkuusyritys on määritelty kirjanpitolaissa. Kuntalaissa määritelty kuntakonserni vastaa kirjanpitolain konsernia.

Järvenpään kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai yhdessä tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta sekä kuntayhtymät ja muut yhteisöt, joissa kaupunki on osakkaana tai jäsenenä.

Konsernijohdon muodostavat ne viranomaiset, jotka esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat konserniyhteisöä koskevia asioita valtuuston hyväksymän omistajastrategian ja talousarvion sekä johtosääntöjen mukaisesti.

Omistajapolitiikassa noudatetaan kaupunginvaltuuston 11.9.2023 § 46 hyväksymää konserniohjetta ja omistajapolitiikka. Kaupunginvaltuuston hyväksymä strategia ja kaupungin voimassa olevat henkilöstöohjeet sitovat konsernia soveltuvin osin.

Konserniyhteisöjen tavoiteasetanta on vuodesta 2020 alkaen kytketty kaupungin talousarviokäsittelyyn. Konserniin kuuluville, olennaisille tytäryhteisöille asetetaan talousarvion laadinnan yhteydessä strategisten päämäärien toteuttamista tukevat valtuustoon nähden sitovat tavoitteet.

Vuosille 2024-27 tavoitteet on asetettu viidelle tytäryhtiölle:

- Järvenpään Mestariasunnot Oy
- Mestaritoiminta Oy
- Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo
- Järvenpään Pysäköinti Oy (sis. Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1)
- Kiinteistö Oy Ainolan Pysäköinti

Yllä esitetyissä tytäryhtiöissä raportointivastuu yhtiön toiminnasta ja siinä tapahtuvista muutoksista on yhtiöllä ja sen toimivalla johdolla.

Muiden yhteisöjen osalta seurantaa on kevennetty ja tavoitteet on asetettu yhteisöryhmille yksittäisten yhteisöjen asemasta.

Kuntayhtymien ja muiden kaupungin osin omistamien yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnan sisällöstä vastaavalla palvelualueella. Yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista ja muista yhteisöihin liittyvistä oleellisista, kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä raportoidaan osa-vuosiraportoinnin yhteydessä ao. sitovuustason raporttiin sisällytettävässä osiossa.

Yhteisöjen seurantavastuu on jaettu palvelualueittain/talousarvion sitovuustasoittain. Raportoinnista vastaa viime kädessä kyseisestä kokonaisuudesta valtuustolle vastaava virkamies. Taulukko raportointivastuista on esitetty asiakirjan viimeisessä luvussa.

## TYTÄRYHTIÖTAVOITTEET JA -RAPORTOINTI

Tytäryhtiöitä on pyydetty kuvaamaan talousarvioon liitettävään materiaaliin

- Yhtiön toiminta-ajatus
- Yleiskuvaus vuoden 2024 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä
- Arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta sekä suunnasta vuosille 2024-27
- Tuloutustavoite 2024
- Investoinnit 2024-27
- Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2024
- Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tämän lisäksi materiaali sisältää kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2024-27 ja tiedot yhtiön taloudesta. Yhtiöitä on pyydetty esittämään tuloslaskelma ja tase, kuten se yhtiössä esitetään, minkä lisäksi on pyydetty laskemaan taloudelliset tunnusluvut, joiden pohjalta yhtiöiden tilaa voidaan arvioida ja seurata emon organisaatiossa.

Tunnuslukujen laskennassa on pyydetty käyttämään seuraavia kaavoja:

Oman pääoman tuotto, %	$\text{Nettotulos} / (\text{Oma pääoma keskimäärin tilikaudella}) * 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, %	$(\text{Nettotulos} + \text{rah.kulut} + \text{verot}) / (\text{sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}) * 100$
Liikevoitto, %	$\text{Liikevoitto} / \text{liikevaihto} * 100$
Omavaraisuusaste, %	$(\text{Oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot}) * 100$
Current ratio	$(\text{rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset}) / \text{lyhytaikaiset velat}$
Quick ratio	$(\text{rahoitusomaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{lyhytaikaiset velat} + \text{lyhytaikaiset ennakot})$

## JÄRVENPÄÄN MESTARIASUNNOT OY

### Omistuksen tarkoitus

Mestariasuntojen toiminnan avulla turvataan riittävä vuokra-asuntotarjonta kaupungissa ja tasapainotetaan asuntotuotantoa markkinoilla huolehtien mm. kohtuuhintaisesta sekä erityisryhmien asumisesta monipuolisesti ja kustannustehokkaasti. Järvenpään Mestariasunnot täydentää Järvenpään kaupungin tavoitteiden mukaisesti markkinoiden asuntotuotantoa ja -tarjontaa.

### Yhtiön toiminta-ajatus

Toiminta-ajatus: Toimivia koteja elämän eri vaiheisiin, “sujuvaa asumista”.

Toimintaperiaate: Hallinnoida, vuokrata, ylläpitää ja rakentaa asuntokantaa kaupungin omistajapolitiikan ja yhtiön hallituksen päätösten mukaisesti. Kiinteistöjen hoito- ja ylläpitopalvelut sekä rakennustoiminta tuotetaan ensisijaisesti osakkuusyhtiö Mestaritoiminta Oy:n toimesta ja toissijaisesti ulkopuolisilta toimijoilta.

Mestariasunnot hallitsee ja ylläpitää Järvenpäässä vuokra-asuntotuotantoon tarkoitettuja kerros- ja pientaloja, harjoittaa rakennuttamistoimintaa sekä kiinteistöjen ylläpitoa ja vuokrausta.

### Yleiskuvaus vuoden 2024 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta sekä suunta vuosille 2025-27

Strategian 2022–2023 kantavana visiona on asukas edellä. Strategiakartan neljä päälinjaa on asiakas ja asiakaskokemus, palvelut ja prosessit, henkilöstö ja talous. Yrityksen yksiköiden omissa toimintasuunnitelmissa on huomioitu strategian päälinjaukset toiminnassa sekä toiminnan kehittämisessä.

Kaupunkiomistaja laatii asuntopoliittisen ohjelman vuodenvaihteessa 2023–2024, jonka pohjalta Mestariasunnot tarkistaa strategiansa.

Järvenpään Mestariasunnot Oy:n liikevaihto vuonna 2024 tulee alustavan talousarvion mukaan olemaan noin 20,5 milj. € ja tulos tilinpäätös siirtojen jälkeen 0,00 €. Yhtiön liikevaihdon kehitys vuosille 2024–2027 määräytyy mahdollisista kustannusten nousuista ja valmistuvista uusista kiinteistöistä.

Vuokrat määräytyvät omakustannusperiaatteen mukaisesti. Pääomamenot, jotka aiheutuvat vuokratalon rakentamisesta tai perusparantamisesta, sekä ylläpitoon kohdistuvat hoitomenot katetaan pääsääntöisesti asukkailta perittävillä vuokrilla ja käyttökorvauksilla. Korjaustoimintaa tullaan toteuttamaan osittain tulosrahoituksella. Lainojen kiinnittämistä pitkiin korkoihin arvioidaan lainakohtaisesti. Yhtiön talouden kehitys jatkuu vakaana ja maksuvalmius hyvänä.

Asumisen olosuhteita ylläpidetään ja kehitetään (pitovoima ja vetovoima) vastaamaan kysyntää. Rakentaminen toteutetaan energiatehokkaasti, terveellisillä ratkaisuilla ja kiinteistöjen turvallisuus huomioiden. Kiinteistöjen korjausvelka on hallittua, ylläpitotoiminnan laadun valvonta on säännöllistä ja tuloksellista.

Poistosuunnitelma vastaa EVL:n mukaisia enimmäispoistomääriä lukuun ottamatta rakennuksia, jotka poistetaan käyttöaikanaan. Vanhoista kiinteistöistä, jotka ovat elinkaarensa loppupäässä, on tehty lisäpoistosuunnitelma kirjanpitoarvojen alas kirjaamiseksi.

Asukashallintoa ja asukastoimintaa ylläpidetään aktiivisesti.

Kiinteistönhoidon ja asiakaspalvelun korkea taso näkyy myönteisesti asukastyytyväisyydessä. Palveluita tullaan ylläpitämään hyvällä tasolla osakkuusyhtiö Mestaritoiminta Oy:n ja yhteistyökumppaneitten kanssa.

Kiinteistöjen kunnossapidon ja perusparannuksien suunnittelussa asukasnäkökulmaa ylläpidetään. Rakentamisessa ja korjaustoiminnassa energiatehokkuus, turvallisuus ja terveellisyys ovat ykkössijalla. Rakennushankkeita pyritään toteuttamaan matalasuhdanteen aikana edullisemmilla rakennuskustannuksilla, mikäli se on mahdollista.

Kiinteistöjen kokonaisvaltainen PTS suunnittelu on jatkuva prosessi.

Kestävä kehitys ja elinkaariajattelu ovat kiinteistöjen arvon säilymisen ja talouden kannalta ohjaavana tekijänä. Entistä tärkeämmäksi on noussut kiinteistöjen energiatehokkuus ja ympäristömyönteisyys.

Asuntojen markkinoinnilla, viestinnällä ja tiedottamisella lisätään yhtiön tunnettavuutta = vetovoima.

Vetovoiman lisäksi on tärkeää myös huomioida asuvien asukkaisen muuttuneet elämäntilanteet ja tarpeet. Asuntojen sisäistä vaihtoa aktivoidaan = pitovoima.

### Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2024-27

Asuntorakentaminen on ollut Järvenpäässä vilkasta, mutta tilanne on nyt muuttunut ja useita suunniteltuja asuinrakennushankkeita jää toteuttamatta tai ne siirtyvät tulevaisuuteen. Lähitulevaisuudessa panostetaan yhä enemmän olemassa olevaan kaupunkirakenteen tiivistämiseen ja täydennysrakentamiseen. Olemassa olevan rakennuskannan suunnitelmallinen perusparannus- sekä kunnossapitotoiminta tulee olemaan keskeinen tavoite kiinteistökannan arvon säilymisen kannalta.

Vuosi	Sitova tavoite	Keinot 2024	Strategia
2024-2027	Yhtiön talous on tasapainossa ja toimintamme on hyvinvoinnin ja ympäristön näkökulmasta kestävä ja vaikuttavaa. Teemme vastuullisia päätöksiä ja investointeja tulevaisuuteen.  Mestariasunnot huolehtii osaltaan MAL-sopimuksen mukaisesta kohtuuhintaisesta ara-vuokra-asuntotuotannosta.	Järvenpään Mestariasunnot Oy toimii ja määrittelee vuokrat omakustannusperiaatteella. Kaikki tulonlähteet tulevat vuokratuotoista ja käyttökorvauksista.  Uusia Mestarihankkeita on työn alla Pajalan, Isokydön ja Mittarin alueilla. Joidenkin kiinteistöjen soveltuvuutta ara-tuotantoon tutkitaan. Tonttivarannon ja olemassa olevien kiinteistöjen kehittämisen kautta uusia mestarihankkeita voidaan toteuttaa ainakin vuoteen 2026 saakka. Olemassa olevien asuinkiinteistöjen kiinteistökehitys tuo tulevaisuudessa mukanaan uutta asuntokantaa mm. lisäämällä tonttitehokkuutta. Kiinteistöjen kehittäminen voi tarkoittaa myös olemassa olevan asuntokannan purkamista uudisrakentamisen alta.	T1
2024-2027	Mestariasuntojen omistamien kohteiden energiatehokkuus paranee.	Kestävä kehitys ja elinkaariajattelu ovat kiinteistöjen arvon säilymisen ja talouden kannalta ohjaavana tekijänä. Uudis- ja perusparannushakkeissa kiinnitetään huomio energiatehokkuuteen sekä uusiutuvien energioiden hyödyntämiseen.	T1

### Tuloutustavoite 2024

Mestariasuntojen toiminta perustuu omakustannusperiaatteeseen, joka tarkoittaa, että vuokratuotoilla ja käyttökorvauksilla katetaan kaikki kiinteistönpidon kustannukset. Yhtiö ei tuota voittoa.

Järvenpään Mestariasunnot Oy maksaa omistajalleen Järvenpään kaupungille noin 5 miljoonan €:n määräisistä ns. tertiäirilainoista 4 % korkoa eli yhteensä noin 200 tuhatta €.

Järvenpään Mestariasunnot Oy maksaa lainojen takausprovisioita Järvenpäänkaupungille noin 110 tuhatta €/v.

## Investoinnit 2024-27

Suunnitteilla ja käynnissä olevia asuinrakennushankkeita:

- Wärtsilänkatu 4, kaavoitus on valmis ja hanke toteutetaan Järvenpään Mestariasuntojen hankkeena. Hankkeen ara-rahoituspäätös pyritään saamaan valmiiksi vielä vuoden 2023 aikana.
- Auertie 9, vanhan kiinteistö purku ja kiinteistön kehittäminen. Kohteessa majoittuu tällä hetkellä ukrainalaisia pakolaisia. Hankkeen tulevaisuus ja aikataulu selviävät vuoden 2024 aikana.
- Mittarikatu 6, vanhan kiinteistö purku ja kiinteistön kehittäminen. Hanke ei sovellu ara-tuotantoon liian korkeiden rakennuskustannusten takia. Tutkitaan kiinteistön myyntiä yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa.
- Olemassa olevan asuntokannan pt-suunnitelmanmukaisia korjauksia tullaan toteuttamaan n. 6 milj. euron arvosta vuonna 2024.

## Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2024

Uudiskohteet rahoitetaan lähtökohtaisesti Valtion takaamalla korkotukilainoilla ja perusparannukset rahoitetaan osittain tulorahoituksella sekä rahalaitoslainoilla.

## Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Asuntorakentamisen markkinoilla on tapahtunut voimakas muutos ja markkinavetoinen asuntorakentaminen on tällä hetkellä erittäin vähäistä. Lisäksi uusi hallitusohjelma näyttää ohjaavan markkinoita vähentämään kohtuuhintaista ja ARA-rakentamista. Venäjän hyökkäys Ukrainaan sekä haastava yleinen taloustilanne näkyy kaikessa taloudellisessa toiminnassa tällä hetkellä voimakkaasti. Kustannukset ovat kautta linjan nousseet. Rahoituskustannukset ovat nousseet nopeasti paljon. Inflaatio on noin 6 % viime vuoteen verrattuna. Tämä aiheuttaa vuokrien nostopaineita ja uusia hankkeita tulee uudelleen harkita. Kaupungin asettaman tavoitteen mukaan Järvenpään Mestariasuntojen tulisi rakentaa vuosittain keskimäärin 50 vuokra-asuntoa. Kyseessä olevan määrän tavoittelu voi sisältää riskin lähitulevaisuudessa, koska vuokra-asuntojen kysyntä voi olla vähäisempää. Saman aikaisesti Mestariasunnot on kaupungin kannalta keskeinen toimija, jonka avulla pystytään vaikuttamaan erityisesti kohtuuhintaiseen ARA-rahoitteiseen asuntotarjontaan kaupungissa. Tältä osin Mestariasuntojen rooli korostuu muuttuvilla markkinoilla. Ehdotamme, että Mestariasuntojen rakentamisen määrästä sovitaan vallitsevan tilanteen ehdoilla yhteistyössä kaupungin kanssa seuraten aktiivisesti markkinatilannetta ja muita ARA-toimijoita, sekä hyödyntäen Mestariasuntoja optimaalisesti yhtiön toiminnan ja kaupungin asuntokehityksen kannalta.

Vuokria joudutaan nostamaan tuntuvammin edellisenä vuoden tapaan. Perinteisesti muuttohalukkuus vähenee taloudellisesti vaikeina aikoina, joten käyttöasteen odotetaan pysyvän hyvällä tasolla.

Usein vuokranmaksukyvyyn alentuminen ja asumiseen liittyvät muut häiriöt kulkevat käsi kädessä. Vallitseva taloudellisesti haastava tilanne sekä koronaepidemianaika on johtanut vuokrasaamisten ja hoitokulujen kasvuun ja edelleen luottotappioiden nousuun. Tehokkaat perintätoimetkaan eivät kaikilta osin voi pelastaa tilannetta, koska kysymys on viimekädessä asukkaan vuokranmaksukyvyistä.

## Talous ja tunnusluvut

Tuloslaskelma, 1000 €	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA2024	Muutos-			
						% 24/23	TS2025	TS2026	TS2027
<b>Liikevaihto</b>	<b>17 746</b>	<b>18 448</b>	<b>19 590</b>	<b>19 430</b>	<b>20 536</b>	<b>5 %</b>	<b>21 563</b>	<b>22 210</b>	<b>22 876</b>
Liiketoiminnan muut tuotot	221	202	172	256	164	-5 %	172	177	183
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0	0 %	0	0	
Materiaalit ja palvelut		0	0	0	0	0 %	0	0	
Henkilöstökulut	-830	-868	-975	-920	-920	-6 %	-943	-962	-981
Poistot ja arvonalentumiset	-3 860	-4 232	-3 950	-4 000	-4 000	1 %	-4 100	-4 182	-4 266
Liiketoiminnan muut kulut	-11 412	-12 767	-12 103	-11 700	-10 838	-10 %	-11 109	-11 331	-11 558
<b>Liiketulos = Liikevoitto</b>	<b>1 865</b>	<b>782</b>	<b>2 734</b>	<b>3 066</b>	<b>4 942</b>	<b>81 %</b>	<b>5 583</b>	<b>5 912</b>	<b>6 254</b>
Rahoitustuotot	212	192	40	118	52	29 %	54	56	57
Rahoituskulut	-1 422	-1 624	-2 458	-3 120	-3 823	56 %	-4 156	-4 456	-4 642
<b>Tulos ennen tilinpäätössiirtoja</b>	<b>655</b>	<b>-650</b>	<b>316</b>	<b>64</b>	<b>1 170</b>	<b>270 %</b>	<b>1 481</b>	<b>1 512</b>	<b>1 669</b>
Tilinpäätössiirrot	-655	801	-316	10	-1 170	270 %	-1 481	-1 512	-1 669
Verot						0 %			
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta						0 %			
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>0</b>	<b>151</b>	<b>0</b>	<b>74</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Tase, 1000 €	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA2024	Muutos-			
						% 24/23	TS2025	TS2026	TS2027
<b>VASTAAVAA</b>									
<b>Pysyvät vastaavat</b>	<b>149 494</b>	<b>152 811</b>	<b>155 590</b>	<b>153 332</b>	<b>160 333</b>	<b>3 %</b>	<b>167 506</b>	<b>174 822</b>	<b>182 285</b>
Aineettomat hyödykkeet	8	14	15	12	13	-13 %	11	9	7
Aineelliset hyödykkeet	147 272	150 507	153 690	151 358	158 358	3 %	165 533	172 851	180 316
Sijoitukset	2 214	2 291	1 885	1 962	1 962	4 %	1 962	1 962	1 962
<b>Vaihtuvat vastaavat</b>	<b>4 518</b>	<b>5 266</b>	<b>3 348</b>	<b>4 988</b>	<b>2 546</b>	<b>-24 %</b>	<b>2 665</b>	<b>2 823</b>	<b>3 121</b>
Vaihto-omaisuus		0	0	0	0	0 %	0	0	0
Saamiset	876	1 033	920	840	890	-3 %	935	963	991
Rahoitusarvopaperit			0	0	0	0 %	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	3 642	4 233	2 428	4 148	1 656	-32 %	1 730	1 860	2 130
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>154 012</b>	<b>158 077</b>	<b>158 938</b>	<b>158 320</b>	<b>162 879</b>	<b>2 %</b>	<b>170 170</b>	<b>177 645</b>	<b>185 406</b>

VASTATTAVAA										
<b>Oma pääoma</b>	<b>3 343</b>	<b>3 495</b>	<b>3 343</b>	<b>3 569</b>	<b>3 568</b>	<b>7 %</b>	<b>3 568</b>	<b>3 568</b>	<b>3 568</b>	
Osakepääoma	1 120	1 120	1 120	1 120	1 120	0 %	1 120	1 120	1 120	
Arvonkorotusrahasto		0	0	0	0	0 %	0	0	0	
Muut omat rahastot	2 145	2 146	2 145	2 146	2 145	0 %	2 145	2 145	2 145	
Ed. tilikausien voitto/tappio	78	79	78	229	303	289 %	303	303	303	
Tilikauden voitto/tappio	0	151	0	74	0	0 %	0	0	0	
<b>Vähemmistöosuus</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Pakolliset varaukset</b>	<b>11 579</b>	<b>10 779</b>	<b>11 894</b>	<b>10 769</b>	<b>11 939</b>	<b>0 %</b>	<b>13 420</b>	<b>14 932</b>	<b>16 601</b>	
<b>Laskennallinen verovelka</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Vieras pääoma</b>	<b>139 090</b>	<b>143 804</b>	<b>143 702</b>	<b>143 982</b>	<b>147 373</b>	<b>3 %</b>	<b>153 182</b>	<b>159 145</b>	<b>165 238</b>	
Pitkäaikainen vieras pääoma	130 945	135 337	135 501	135 465	138 824	2 %	144 499	150 300	156 230	
<b>Lyhytaikainen vieras pääoma</b>	<b>8 145</b>	<b>8 467</b>	<b>8 201</b>	<b>8 518</b>	<b>8 548</b>	<b>4 %</b>	<b>8 683</b>	<b>8 845</b>	<b>9 008</b>	
Lainan lyhennykset	4 895	5 487	5 420	5 642	5 540	2 %	5 600	5 700	5 800	
Saadut ennakot ja vakuudet	284	312	311	335	340	9 %	349	355	363	
Muut lyhytaikaiset velat	2 966	2 669	2 470	2 541	2 668	8 %	2 735	2 789	2 845	
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>154 012</b>	<b>158 077</b>	<b>158 938</b>	<b>158 320</b>	<b>162 879</b>	<b>2 %</b>	<b>170 170</b>	<b>177 644</b>	<b>185 407</b>	

<b>Tunnusluvut,</b>							<b>Muutos-</b>			
laskentakauden lopussa	<b>TP 2021</b>	<b>TP 2022</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TPE 2023</b>	<b>TA2024</b>	<b>% 24/23</b>	<b>TS2025</b>	<b>TS2026</b>	<b>TS2027</b>	
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä, %	100	100	100	100	100	0 %	100	100	100	
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä, %		0	0	0	0	0 %	0	0	0	
Henkilöstöä keskimäärin		13	12	13	13	8 %	13	13	13	
Investoinnit, 1000 €	9 823	7 484	7 790	4 851	11 000	41 %	11 275	11 501	11 731	
Konsernin sisäiset lainat, 1000 €	4 991	4 991	4 991	4 991	4 991	0 %	4 991	4 991	4 991	
Ulkoiset lainat, 1000 €	130 849	135 832	135 930	136 115	139 374	3 %	145 108	151 009	157 039	
Kaupungin takausvastuut, 1000 €	78 500	75 668	76 931	72 705	69 905	-9 %	67 105	64 305	61 505	
Kaupungin antolainat, 1000 €	4 991	4 991	4 991	4 991	4 991	0 %	4 991	4 991	4 991	
Leasingvastuut, 1000 €			0	0	0	0 %	0	0	0	
<b>Kannattavuus</b>										
Oman pääoman tuotto, %	<i>Ei toimi vuokrataloyhtiössä.</i>									
Sijoitetun pääoman tuotto, %	<i>Ei toimi vuokrataloyhtiössä.</i>									
Liikevoitto, %	<i>Ei toimi vuokrataloyhtiössä.</i>									
<b>Vakavaraisuus</b>										
Omavaraisuusaste, % (Arava)	9,71 %	9,05 %	9,61 %	9,08 %	9,54 %	-1 %	10,00 %	10,43 %	10,90 %	
<b>Maksuvalmius</b>										
Current ratio	0,6	0,6	0,4	0,6	0,3	-27 %	0,3	0,3	0,3	
Quick ratio (Arava)	1,4	1,8	1,2	1,7	0,8	-30 %	0,9	0,9	1,0	
<b>Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä</b>										
Myynti Järvenpään kaupungille, 1000 €	0	0	0	0	0	0 %	0	0	0	
Ostot Järvenpään kaupungilta, 1000 €	1 048	1590,4	820	1860	1897	131 %	1945	1984	2023	
<b>Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut</b>										
Keskivuokra	13,38	13,66	14,25	14,25	14,96	5 %	15,71	16,18	16,67	
Tuloutus Järvenpään kaupungille, 1000 €	0	0	0	0	0	0 %	0	0	0	



## MESTARITOIMINTA OY

### Omistuksen tarkoitus

Järvenpään Mestariasunnot: Mestaritoiminta on perustettu tuottamaan Mestariasunnoille hintalaatusuhteeltaan laadukkaita kiinteistöjen ylläpito- ja talotekniikkapalveluita sekä luotettavaa asukaspalvelua. Palvelukokonaisuus parantaa asumisviihtyvyyttä ja kiinteistöjen käytettävyyttä sekä kiinteistöjen arvon säilymistä ja kehittymistä.

Järvenpään kaupunki: Mestaritoiminta Oy:n tarkoitus on tarjota kustannustehokkaita ja kilpailukykyisiä kiinteistöjen ylläpito- ja rakennuttamispalveluja Järvenpään kaupungille ja kaupunkikonsernille.

### Yhtiön toiminta-ajatus

Askel edellä. Tuotamme sujuvaa tulevaisuutta ja haluamme, että tilat tuottavat käyttäjilleen mielenrauhaa.

Tarjoamme asiakkaidemme kiinteistöille parhaan tulevaisuuden ylläpito- ja kehittämispalveluillamme.

Mestaritoiminta vastaa kaupungin strategiatavoitteisiin mm. pitovoima, vetovoima, terveelliset ja turvalliset tilat.

### **Yleiskuvaus vuoden 2024 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta sekä suunta vuosille 2025-27**

Mestaritoiminta Oy tuottaa kiinteistöjen kehittämis-, rakennuttamis-, korjausrakentamis- ja ylläpitopalveluita Järvenpään Mestariasunnot Oy:lle ja Järvenpään kaupungille.

Visiona on askel edellä. Strategiakartan neljä päälinjaa ovat asiakas ja asiakaskokemus, palvelut ja prosessit, henkilöstö ja talous. Yrityksen yksiköiden omista toimintasuunnitelmissa on huomioitu strategian päälinjaukset toiminnassa sekä toiminnan kehittämisessä.

Yhtiö on laatimassa strategiaa vuosille 2024-2028.

Mestaritoiminta Oy:n liikevaihto tulee alustavan arvion mukaan olemaan vuonna 2024 noin 12,9 milj. euroa ja tulos ennen veroja noin 0,4 milj. euroa.

Päiväkotien vuokratuotot (0,1 miljoonaa €) tullaan käyttämään niiden korjaamiseen tulevaisuudessa.

Allianssitoimintaan kohdistuu 300 000 euron säästötarve.

Mestaritoiminnan olennaisia kaupungin hankkeita ovat mm. Kansakoulunkadun koulun peruskorjaus ja Vihtakadun koulun käyttötarkoituksen muutos.

Sisäisiä kehityshankkeita Mestaritoiminnalla on muun muassa toiminnan ohjaamiseen liittyvät hankkeet (asiantuntija ja ylläpitotyö).

### **Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2024-27**

Yhtiö on sitoutunut toteuttamaan Järvenpään kaupungin strategisia tavoitteita.

Kiinteistöallianssi ja Mestaritoiminta luovat edellytykset tehokkaalle tilojen käytölle.

Vuosi	Sitova tavoite	Keinot 2024	Strategia
2024-2027	Tilojen käytön ja ylläpidon perusasiat ovat kunnossa.  Mestaritoiminnan laatutaso on säädetty kaupungin tahtotilan mukaiseksi.	Tilat rakennetaan oikein, niitä käytetään oikein ja niitä ylläpidetään oikein (ml. puhtaanapito).  Järvenpään kaupunki ja Mestaritoiminta Oy laatii uuden sopimuksen, jossa määritetään haluttu laatutaso ja palvelukokonaisuus. Sopimus valmistuu viimeistään 6-2024.	P1
2024-2027	Kiinteistötietojen ajantasaisuus	Mestaritoiminta Oy kehittää kiinteistökohtaista tietoa (kustannus, palvelu) päätöksenteon tueksi yhteistyössä kaupungin kanssa ja osoittaa kilpailukykyisyytensä tällä laskennalla.  Palkkakustannusten ja ostojen kohdentuminen rakennuksille toteutetaan vuodenvaihteeseen 2023-2024 mennessä. Huomioitavaa on, että toiminnanohjausjärjestelmän kilpailutus tehdään loppuvuodesta 2023, jonka tavoitteena on tukea kiinteistöihin kohdistuvien kustannusten ajantasaista kirjaamista.  Kustannuslaskentaa ja talousraportointia jatkokehitetään kaupungin kanssa yhteistyössä.	T1
2024-2027	Prosessien kehittäminen	Järvenpään kaupunki ja Mestaritoiminta Oy laatii uuden sopimuksen, jossa määritetään prosessit palvelutuotannon toteuttamiseksi. Sopimus valmistuu viimeistään 6-2024.	P1

## Tuloutustavoite 2024

Mestaritoiminta Oy esittää, että yhtiö käyttää osan tehdystä tuloksesta yhtiön kehityshankkeisiin vuonna 2025. Tavoitteena on turvata yhtiön kehittyminen haastavassa markkinatilanteessa.

## Investoinnit 2024-27

Mestaritoiminta Oy ylläpitää ja kehittää omistamiensa kiinteistöjen ja kiinteistöyhtiöiden rakennusten kuntoa PTS suunnitelman mukaan. Korjausvelkaa hallinnoidaan yhtiön tulorahoituksella. Kalustohankinnat toteutetaan pääasiassa leasing-rahoituksella.

Mannilantien liikekiinteistön kaavakehitys-hanke aloitetaan todennäköisesti vuoteen 2027 mennessä.

## Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2024

Järvenpään kaupungin palveluverkkotarpeen johdosta Närekadun päiväkodin siirto Kinnarin päiväkodin paikalle kohdistuisi 2024-2025 vaihteeseen. Siirto, perustamiskustannukset ja pihanrakennustyöt rahoitettaisiin lainarahalla. Rahoituksen tarve on noin 500 000 euroa.

Toiminnan muut kustannukset katetaan tulorahoituksella.

## Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kaikilla kaupungeilla ja niin myös Järvenpään kaupungilla on talouteen liittyviä haasteita. Nämä haasteet ja kaupungin tilatehostushaasteet voivat osaltaan vaikuttaa palveluiden ostamisen määrään ja siten Mestaritoiminta Oy:n toimintaympäristöön ja talouteen.

Toimintaympäristöä ollaan lainsäädännöllä muuttamassa. Hallitusohjelmassa on tavoitteena parantaa julkisen sektorin tehokkuutta sekä vahvistaa alueellista elinvoimaa ja yrittämisen edellytyksiä rajaamalla julkisen sektorin mahdollisuuksia tuottaa inhouse-yksiköissä sellaisia tukipalveluita, joissa on olemassa toimiva markkina, kuten siivous-, taloushallinto-, ruoka- ja ICT-palveluissa. (Hallitusohjelma kohta 6.2-Reilumman kilpailun Suomi). Mestaritoiminta Oy seuraa hallitusohjelman täytäntöönpanoa.

## Talous ja tunnusluvut

Tuloslaskelma, 1000 €	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA2024	Muutos-			
						% 24/23	TS2025	TS2026	TS2027
<b>Liikevaihto</b>	<b>13 708</b>	<b>14 195</b>	<b>16 530</b>	<b>14 450</b>	<b>11 259</b>	<b>-32 %</b>	<b>11 250</b>	<b>11 190</b>	<b>11 180</b>
Liiketoiminnan muut tuotot	1 567	1 583	1 627	1 561	1 690	4 %	1 650	1 600	1 600
Valmistus omaan käyttöön	0		0		0	0 %	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-8 824	-9 217	-11 258	-9 394	-5 900	-48 %	-5 950	-5 950	-5 950
Henkilöstökulut	-3 612	-3 735	-3 964	-3 798	-3 940	-1 %	-3 900	-3 900	-3 900
Poistot ja arvonalentumiset	-654	-579	-514	-533	-508	-1 %	-495	-450	-440
Liiketoiminnan muut kulut	-1 469	-1 596	-1 748	-1 514	-1 740	0 %	-1 740	-1 700	-1 700
<b>Liiketulos = Liikevoitto</b>	<b>716</b>	<b>651</b>	<b>673</b>	<b>772</b>	<b>861</b>	<b>28 %</b>	<b>815</b>	<b>790</b>	<b>790</b>
Rahoitustuotot	0					0 %			
Rahoituskulut	-167	-174	-228	-258	-380	67 %	-320	-295	-295
<b>Tulos ennen tilinpäätössiirtoja</b>	<b>549</b>	<b>477</b>	<b>445</b>	<b>514</b>	<b>481</b>	<b>8 %</b>	<b>495</b>	<b>495</b>	<b>495</b>
Tilinpäätössiirrot	0					0 %			
Verot	-76	-97	-89	-103	-96	8 %	-110	-129	-131
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0		0		0	0 %	0		
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>473</b>	<b>380</b>	<b>356</b>	<b>411</b>	<b>385</b>	<b>8 %</b>	<b>385</b>	<b>366</b>	<b>364</b>

Tase, 1000 €	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA2024	Muutos-			
						% 24/23	TS2025	TS2026	TS2027
<b>VASTAAVAA</b>									
<b>Pysyvät vastaavat</b>	<b>14 147</b>	<b>13 609</b>	<b>13 650</b>	<b>13 153</b>	<b>14 100</b>	<b>3 %</b>	<b>14 160</b>	<b>13 750</b>	<b>13 610</b>
Aineettomat hyödykkeet	80	66	50	66	65	30 %	200	15	100
Aineelliset hyödykkeet	11 787	11 259	11 320	10 802	11 750	4 %	11 675	11 450	11 225
Sijoitukset	2 280	2 284	2 280	2 285	2 285	0 %	2 285	2 285	2 285
<b>Vaihtuvat vastaavat</b>	<b>4 095</b>	<b>3 577</b>	<b>2 760</b>	<b>3 733</b>	<b>2 867</b>	<b>4 %</b>	<b>2 684</b>	<b>2 419</b>	<b>2 500</b>
Vaihto-omaisuus	0		0	0	0	0 %	0	0	
Saamiset	1 333	1 333	1 360	1 333	1 200	-12 %	1 200	1 200	1 200
Rahoitusarvopaperit	0		0		0	0 %	0	0	
Rahat ja pankkisaamiset	2 762	2 244	1 400	2 400	1 667	19 %	1 484	1 219	1 300
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>18 242</b>	<b>17 186</b>	<b>16 410</b>	<b>16 886</b>	<b>16 967</b>	<b>3 %</b>	<b>16 844</b>	<b>16 169</b>	<b>16 110</b>

VASTATTAVAA									
<b>Oma pääoma</b>	<b>4 058</b>	<b>4 089</b>	<b>4 560</b>	<b>4 971</b>	<b>5 356</b>	<b>17 %</b>	<b>5 741</b>	<b>6 107</b>	<b>6 471</b>
Osakepääoma	2	2	2	2	2	0 %	2	2	2
Arvonkorotusrahasto	0		0		0	0 %	0	0	0
Muut omat rahastot	1 157	1 157	1 157	1 157	1 157	0 %	1 157	1 157	1 157
Ed. tilikausien voitto/tappio	2 426	2 549	3 045	3 401	3 812	25 %	4 197	4 582	4 948
Tilikauden voitto/tappio	473	381	356	411	385	8 %	385	366	364
<b>Vähemmistöosuus</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Pakolliset varaukset</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Laskennallinen verovelka</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Vieras pääoma</b>	<b>14 184</b>	<b>13 097</b>	<b>11 850</b>	<b>11 915</b>	<b>11 611</b>	<b>-2 %</b>	<b>11 103</b>	<b>10 062</b>	<b>9 639</b>
Pitkäaikainen vieras pääoma	11 210	10 684	10 850	10 685	10 413	-4 %	9 739	9 063	8 383
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 974	2 413	1 000	1 230	1 198	20 %	1 364	999	1 256
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>18 242</b>	<b>17 186</b>	<b>16 410</b>	<b>16 886</b>	<b>16 967</b>	<b>3 %</b>	<b>16 844</b>	<b>16 169</b>	<b>16 110</b>

<b>Tunnusluvut.</b>							<b>Muutos-</b>			
laskentakauden lopussa	<b>TP 2021</b>	<b>TP 2022</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TPE 2023</b>	<b>TA2024</b>	<b>% 24/23</b>	<b>TS2025</b>	<b>TS2026</b>	<b>TS2027</b>	
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä, %	57	57	57	57	57	0 %	57	57	57	
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä, <sup>c</sup>	43	43	43	43	43	0 %	43	43	43	
Henkilöstöä keskimäärin	63	61	67	62	67	0 %	67	65	65	
Investoinnit, 1000 €	0					0 %				
Konsernin sisäiset lainat, 1000 €	0					0 %				
Ulkoiset lainat, 1000 €	11 900	11 211	10 850	10 685	9 913	-9 %	9 264	8 613	7 958	
Kaupungin takausvastuut, 1000 €	10 648	10 107	7 000	9 688	9 024	29 %	8 483	7 939	7 391	
Kaupungin antolainat, 1000 €	0		0		0	0 %	0			
Leasingvastuut, 1000 €	116	37	40	37	37	-8 %	37	37	37	
<b>Kannattavuus</b>										
Oman pääoman tuotto, %	11,76 %	9,34 %	7,81 %	6,71 %	7,19 %	-8 %	6,71 %	5,99 %	5,63 %	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,38 %	4,17 %	4,37 %	2,76 %	5,46 %	25 %	5,26 %	5,21 %	5,32 %	
Liikevoitto, %	4,69 %	4,13 %	4,07 %	7,37 %	7,65 %	88 %	7,24 %	7,06 %	7,07 %	
<b>Vakavaraisuus</b>										
Omavaraisuusaste, %	28,61 %	31,22 %	27,79 %	32,98 %	31,57 %	14 %	34,08 %	37,77 %	40,17 %	
<b>Maksuvalmius</b>										
Current ratio	1,4	1,48 %	2,8	1,5	2,4	-13 %	2,0	2,4	2,0	
Quick ratio	1,4	1,48 %	2,8	1,5	2,4	-13 %	2,0	2,4	2,0	
<b>Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä</b>										
Myynti Järvenpään kaupungille, 1000 €	12 944	14 565	13140	12 180	12100	-8 %	12100	12100	12100	
Ostot Järvenpään kaupungilta, 1000 €	72	46	40	20	20	-50 %	20	20	20	
<b>Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut</b>										
Tuloutus Järvenpään kaupungille, 1000 €	228	200		200		0 %				

## KIINTEISTÖ OY JÄRVENPÄÄN TERVEYSTALO

### Omistuksen tarkoitus

Kilpailukykyisten ja asiakkaiden pitkän aikavälin tarpeita vastaavien toimitilojen järjestäminen kiinteistön vuokralaisille ja kiinteistön arvon ylläpitäminen.

### Yhtiön toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo on 100 % Järvenpään kaupungin omistama keskinäinen kiinteistö osakeyhtiö. Yhtiö omistamassa kiinteistössä tuotetaan sosiaali- ja terveyspalveluita Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Kiinteistö palvelee käyttäjiään energiatehokkaasti luomalla turvallisen ympäristön siellä asioiville ja työskenteleville henkilöille.

### Yleiskuvaus vuoden 2024 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta sekä suunta vuosille 2025-27

Kaupunki on vuokrannut yhtiön omistaman kiinteistön Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle sekä HUS:ille, jotka tuottavat kiinteistössä sosiaali- ja terveyspalveluita hyvinvointialueen kuntalaisille. Omistaja Järvenpään kaupunki maksaa vastikkeena kiinteistön talousarvion mukaiset hoito- ja rahoituskulut. Hoitovastikkeet sisältävät kiinteistön ylläpito- ja laitossiivouskulut sekä irtokalusteiden korjaus- ja uusimiskulut. Kiinteistön keittiö on vuokrattu Palmia Oy:lle kalustettuna 31.8.2026 asti.

Kiinteistön ja kiinteistön käyttäjien vastuu siivouksesta ja laitteistoista poikkeaa tavanomaisesta vuokraustoiminnasta, mihin liittyen yhtiö selvittää mahdollisuutta mm. irtaimiston omistusjärjestelyjen muuttamiseen.

Korkojen nousun takia, pääomavastikkeet ovat nousseet huomattavasti vuonna 2023.

Pääomavastikkeiden nousu oli noin 800.000 €. Vuoden 2024 talousarviossa korkokulut on huomioitu vuoden 2023 korkotilanteen mukaisesti.

Yhtiö ei tavoittele voittoa. Perittävien vastikkeiden tulee kattaa kiinteistön ylläpidosta johtuvat kulut.

Uudesta kuntalaista johtuen omistaja Järvenpään kaupunki ei voi tulevaisuudessa toimia tilojen edelleen vuokraajana. Yhtiö käynnistää selvitystyön yhtiömuodon muuttamisesta, koska keskinäinen kiinteistöyhtiö ei voi harjoittaa vuokraustoimintaa. Kiinteistöosakeyhtiö voi vuokrata omistamansa tilat suoraan niitä vuokraaville tahoille.

### Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2024-27

Vuosi	Sitova tavoite	Keinot 2024	Strategia
2024-2027	Yhtiö tuottaa käyttäjilleen terveelliset ja turvalliset tilat	Tiloja käytetään ja ylläpidetään oikein ja energiatehokkaasti. Sitoutetaan käyttäjä tilojen käyttöön ja käytön suunnitteluun.	P1
2024-2027	Yhtiö tuottaa käyttäjilleen hinnaltaan kilpailukykyiset tilat	Yhtiön kustannusrakenne pidetään kilpailukykyisenä kiinteistön kunto ja käyttöikä ja yhtiön talous huomioiden. Selvitetään mahdollisuudet irtaimiston omistus- ja ylläpitovastuiden selkeyttämiseksi ja käyttäjäkohtaisten kustannusten tarkempaan kohdentamiseen.	T1

## Tuloutustavoite 2024

Yhtiö ei tavoittele taloudellista tulosta. Yhtiön perimät hoito- ja rahoitusvastikkeet määritetään talousarvion hoito- ja rahoituskulujen mukaan.

## Investoinnit 2024-27

Kiinteistölle on laadittu PTS suunnitelma. PTS suunnitelman mukaisia kiinteistön korjauksia toteutetaan suunnitelman mukaisesti ja korjausten rahoitus huomioidaan yhtiön talousarviota laadittaessa. Mahdollisista tulevista investointitarpeista keskustellaan Mestaritoiminnan ja käyttäjien kesken. Päätökset suurista investoinneista tekee yhtiön hallitus. Vuosille 2024-2027 ei ole näkyvillä suurempia investointeja.

Laaditun PTS:n mukaisia korjauksia toteutetaan vuodesta 2026 alkaen suunnitelman ja tarpeen mukaan. Kiinteistön irtokalusteet ovat kiinteistön omistuksessa ja sisältyvät perittyihin vuokriin.

## Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2024

Yhtiön tuotot muodostuvat perittävästä hoito – rahoitusvastikkeesta sekä autopaikkavuokrista.

Yhtiö käynnistää selvitystyön yhtiömuodon mahdollisesta muuttamisesta vuokraustoiminnan mahdollistavaksi.

Yhtiön lainojen korot on sidottu 3kk euriboriin. Yhtiön lainoissa on koronvaihtosopimus, joka kohdistuu 50 %:sti lainojen pääomalle. Koronvaihtosopimus on päivätty 27.11.2014 ja se on voimassa 10 vuotta. Koronvaihtosopimuksen mukainen korko on 0,85 %. Yhtiö tutkii rahoitusjärjestelyjen uudelleen neuvottelun mahdollisuuksia.

## Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalon vastikkeet ja sitä kautta Keusotelta perittävä vuokra verrattaessa muihin vastaaviin Keusoten tiloihin on korkea. Vuokra sisältää kiinteistön sairaalasiivouksen siivouskulut. Lisäksi vuokraan sisältyy alkuperäiset irtokalusteet, joiden korjauksesta ja uusimesta vastaa kiinteistö. Tulevina vuosina irtokalusteiden korjaaminen uusiminen aiheuttaa yhtiölle lisää kustannuksia.

Yhtiön lainoissa on 25 vuoden takaisin maksuohjelma, jonka vuoksi rahoituskulujen lainojen lyhennysten osuus on korkea. Kuntarahoitus Oyj:n lainojen lyhennysohjelmaa on muutettu 1.1.2020 alkaen ja se on 35 vuotta. 25 vuoden laina-ajan jälkeen viimeinen erä tulee maksettavaksi. NIB:n lainan alkuperäistä lyhennysohjelmaa ei ole muutettu.

Korkojen viimeaikainen nousu ja korkosuojausten päättyminen 27.11.2024 johtaa korkokustannusten kasvuun, mihin tulee varautua.

Yhtiön tulee selvittää tulevan kuntalain mukaisten muutosten vaikutus yhtiön toimintaa.

## Talous ja tunnusluvut

Tuloslaskelma, 1000 €	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA2024	Muutos-			
						% 24/23	TS2025	TS2026	TS2027
<b>Liikevaihto</b>	<b>2 369</b>	<b>2 086</b>	<b>2 359</b>	<b>2 359</b>	<b>2 552</b>	<b>8 %</b>	<b>2 451</b>	<b>2 451</b>	<b>2 451</b>
Liiketoiminnan muut tuotot									
Valmistus omaan käyttöön									
Materiaalit ja palvelut									
Henkilöstökulut	-5	-6	-5	-5	-6	20 %	-5	-5	-5
Poistot ja arvonalentumiset	-36	-23		-20	-20	0 %	-20	-20	-20
Liiketoiminnan muut kulut	-2 362	-2 216	-2 354	-2 405	-2 526	7 %	-2 426	-2 426	-2 426
<b>Liiketulos</b>	<b>-34</b>	<b>-159</b>	<b>0</b>	<b>-71</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Rahoitustuotot	754	2 438	2 518	3 415	4 099	63 %	4 099	4 099	4 099
Rahoituskulut	-664	-2 384	-2 518	-3 344	-4 099	63 %	-4 099	-4 099	-4 099
<b>Tulos ennen tilinpäätössiirtoja</b>	<b>56</b>	<b>-105</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Tilinpäätössiirrot			0		0	0 %	0	0	0
Verot									
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta									
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>56</b>	<b>-105</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Tase, 1000 €	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA2024	Muutos-			
						% 24/23	TS2025	TS2026	TS2027
<b>VASTAAVAA</b>									
<b>Pysyvät vastaavat</b>	<b>51 169</b>	<b>51 146</b>	<b>49 583</b>	<b>49 583</b>	<b>46 395</b>	<b>-6 %</b>	<b>44 793</b>	<b>43 183</b>	<b>41 564</b>
Aineettomat hyödykkeet									
Aineelliset hyödykkeet	51 169	51 146	49 583	49 583	46 395	-6 %	44 793	43 183	41 564
Sijoitukset									
<b>Vaihtuvat vastaavat</b>	<b>1 398</b>	<b>1 135</b>	<b>1 800</b>	<b>2 329</b>	<b>2 300</b>	<b>28 %</b>	<b>2 300</b>	<b>2 300</b>	<b>2 300</b>
Vaihto-omaisuus									
Saamiset	223	517	600	600	600	0 %	600	600	600
Rahoitusarvopaperit									
Rahat ja pankkisaamiset	1 175	618	1 200	1 729	1 700	42 %	1 700	1 700	1 700
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>52 567</b>	<b>52 281</b>	<b>51 383</b>	<b>51 912</b>	<b>48 695</b>	<b>-5 %</b>	<b>47 093</b>	<b>45 483</b>	<b>43 864</b>

<b>VASTATTAVAA</b>									
<b>Oma pääoma</b>	<b>8 082</b>	<b>9 406</b>	<b>9002</b>	<b>9531</b>	<b>9002</b>	<b>0 %</b>	<b>9002</b>	<b>9002</b>	<b>9002</b>
Osakepääoma	2	2	2	2	2	0 %	2	2	2
Arvonkorotusrahasto									
Muut omat rahastot	8 080	9 404	9 000	9 404	9 000	0 %	9 000	9 000	9 000
Ed. tilikausien voitto/tappio	-56	0		125	0	0 %	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	56	0	0	0	0	0 %	0	0	0
<b>Vähemmistöosuus</b>									
<b>Pakolliset varaukset</b>									
Laskennallinen verovelka									
<b>Vieras pääoma</b>	<b>44 485</b>	<b>42 875</b>	<b>42 381</b>	<b>42 381</b>	<b>39693</b>	<b>-6 %</b>	<b>38091</b>	<b>36481</b>	<b>34862</b>
Pitkäaikainen vieras pääoma	42 324	40 739	40 739	40 739	39 145	-4 %	37 543	35 932	34 313
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 161	2 136	1 642	1 642	548	-67 %	548	549	549
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>52 567</b>	<b>52 281</b>	<b>51 383</b>	<b>51 912</b>	<b>48 695</b>	<b>-5 %</b>	<b>47 093</b>	<b>45 483</b>	<b>43 864</b>

<b>Tunnusluvut</b>									
						<b>Muutos-</b>			
laskentakauden lopussa	<b>TP 2021</b>	<b>TP 2022</b>	<b>TA 2023</b>	<b>TPE 2023</b>	<b>TA2024</b>	<b>% 24/23</b>	<b>TS2025</b>	<b>TS2026</b>	<b>TS2027</b>
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0 %	100,0	100,0	
Henkilöstöä keskimäärin	0	0							
Investoinnit, 1000 €	0	0							
Konsernin sisäiset lainat, 1000 €	0	0							
Ulkoiset lainat, 1000 €	43 900	40 739	40 739	40 739	39 145	-4 %	37 543	35 935	
Kaupungin takausvastuut, 1000 €	43 900	40 739	40 739	40 739	39 145	-4 %	37 543	35 935	
Kaupungin antolainat, 1000 €	0								
Leasingvastuut, 1000 €									
<b>Kannattavuus</b>									
Oman pääoman tuotto, %	0,69 %	-1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,25 %	4,44 %	5,06 %	6,51 %	8,51 %	68 %	8,81 %	9,12 %	9,46 %
Liikevoitto, %	2,36 %	-5,03 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
<b>Vakavaraisuus</b>									
Omavaraisuusaste, %		-130,0 %	-128,0 %	-129,6 %	-126,3 %	-1 %	-127,5 %	-128,7 %	-130,1 %
<b>Maksuvalmius</b>									
Current ratio	0,65	0,53	1,10	1,42	4,20	283 %	4,20	4,19	4,19
Quick ratio	0,65	0,53	0,0	0,0	0,0	0 %	0,0	0,0	0,0
<b>Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä</b>									
Myynti Järvenpään kaupungille, 1000 €	4 749	3 605							
Ostot Järvenpään kaupungilta, 1000 €	1630	1141							
<b>Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut</b>									
Tuloutus Järvenpään kaupungille, 1000 €	0	0	0	0	0	0 %	0	0	



## JÄRVENPÄÄN PYSÄKÖINTI OY

(sisältäen Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:n)

### Omistuksen tarkoitus

Yhtiöt omistavat ja hallitsevat JUST:n viereisen parkkitalon ja sen vieressä olevaa pintapysäköintialuetta.

Toimivan ja kustannustehokkaan pysäköintiratkaisun järjestäminen alueella toimiville kiinteistöille ja niiden käyttäjille kiinteistön arvo säilyttäen.

### Yhtiön toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on pysäköintitoiminnan harjoittaminen. Yhtiö voi omistaa ja hallita käyttötarkoitustaan palvelevien pysäköinti-, kiinteistö-, huolto- tms. yhtiöiden osakkeita ja muuta vastaavaa omaisuutta ja vuokrata toimintaansa varten tarvittavia pysäköinti- ym. alueita ja tiloja. Yhtiö voi omistaa myös toimintaansa liittyvää irtainta omaisuutta.

Yhtiöiden tarkoitus on järjestää pysäköinti terveystalokampuksen alueella.

### Yleiskuvaus vuoden 2024 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta sekä suunta vuosille 2025-27

Järvenpään Pysäköinti Oy omistaa 100 % Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:n osakkeista (365 kpl). Järvenpään Pysäköinti Oy vuokraa omistamansa autopaikat Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalolle (320 kpl). Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo vuokraa autopaikat Järvenpään kaupungille, joka vuokraa autopaikat edelleen Keusotelle kiinteistössä asioivien ja työskentelevien henkilöiden käyttöön. Lisäksi Järvenpään Pysäköinti Oy vuokraa 35 autopaikkaa Järvenpään kaupungille Cooperin Päiväkodin käyttöön ja 10 autopaikkaa As Oy Liekin asukkaille. As Oy Liekin asukkaille vuokratut autopaikkavuokrat tuloutetaan Järvenpään kaupungille.

Järvenpään kaupungin pyynnöstä on selvitetty pysäköintipaikkojen luovuttamista lähialueella asuville yksityishenkilöille.

Yhtiö selvittää pääomakustannusten pienentämistä pysäköinnin kustannustason hillitsemiseksi. Selvitetään myös yhtiön liiketoimintamallin muuttamista.

### Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2024-27

Vuosi	Sitova tavoite	Keinot 2024	Strategia
2023-2026	Varmistetaan omistusten arvon säilyminen.	Selvitetään yhtiön liiketoimintamallin muuttamista	T1
2023-2026	Yhtiö tuottaa pysäköintiratkaisut omistajilleen kustannustehokkaasti.	Selvitetään siirtyminen maksulliseen pysäköintiin. Lainajärjestelyjen tarkistaminen ja mahdollinen uudelleen neuvottelu	T1

### Tuloutustavoite 2024

Vuokraustoiminta on omakustannus vuokrausta ja yhtiö ei tulouta voittoa eikä jaa osinkoa omistajalleen.

### Investoinnit 2024-27

Järvenpään Pysäköinti Oy:llä ei ole tarvetta investoinneille, mutta sen omistama Koy Terveystalokampuksen Pysäköinti 1:lle voi syntyä investointitarpeita, mikäli tulevaisuudessa

tarvitaan enemmän autopaikkoja. Autopaikkatarpeen lisääntyessä on mahdollista rakentaa yksi taso lisää pysäköintitaloon (varaus otettu huomioon p-taloa rakennettaessa).

Tällä hetkellä lisäpaikoille ei ole tarvetta. Esimerkiksi vuorottaispysäköinti mahdollistamalla nykyisellä paikkamäärällä olisi mahdollista palvella selkeästi suurempaa käyttäjäjoukkoa.

### Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2024

Vuoden aikana selvitetään mahdollisuus järjestellä lainat uudelleen rahoituskustannusten pienentämiseksi.

Selvitetään myös kiinteistön jalostuspotentiaali.

### Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tytäryhtiö Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:llä on uudisrakentamiseen kohdistuva arvolisäveropalautusvastuu. Palautusvastuu aikaa on 01.01.2024 alkaen jäljellä 3 vuotta. Kiinteistö on 100 % arvonlisäverollisessa käytössä.

Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:n lainan korko on sidottu 3kk euriboriin. Lainassa on koronvaihtosopimus, joka kohdistuu 50 %:sti lainan pääomalle. Koronvaihtosopimus on päivätty 18.1.2016 ja se on voimassa 10 vuotta. Koronvaihtosopimuksen mukainen korko on 0,593 %.

Pysäköintipaikkojen vuokraajien/loppukäyttäjien taloushaasteet heijastuvat yhtiöön kohdistuviin tehokkuus- ja kustannustavoitteisiin. Yhtiössä haetaan aktiivisesti keinoja, jolla pysäköintiratkaisut saadaan sopeutettua tarpeeseen ja tuotettua mahdollisimman kustannustehokkaasti.

### Talous ja tunnusluvut

Tuloslaskelma, 1000 €						Muutos-%				
	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA2024	24/23	TS2025	TS2026	TS2027	
<b>Liikevaihto</b>										
Liiketoiminnan muut tuotot	613	543	643	707	668	4 %	668	668	668	
Valmistus omaan käyttöön										
Materiaalit ja palvelut										
Henkilöstökulut	-6	-8	-8	-8	-10	25 %	-10	-10	-10	
Poistot ja arvonalentumiset										
Liiketoiminnan muut kulut	-607	-536	-635	-699	-658	4 %	-635	-635	-635	
<b>Liiketulos</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	
Rahoitustuotot										
Rahoituskulut										
<b>Tulos ennen tilinpäätössiirtoja</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	
Tilinpäätössiirrot										
Verot										
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta										
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0 %</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	

Tase, 1000 €						Muutos-%			
	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA2024	24/23	TS2025	TS2026	TS2027
<b>VASTAAVAA</b>									
<b>Pysyvät vastaavat</b>	4	4	3	4	3	0 %	3	3	3
Aineettomat hyödykkeet									
Aineelliset hyödykkeet									
Sijoitukset	4	4	3	4	3	0 %	3	3	3
<b>Vaihtuvat vastaavat</b>	<b>50</b>	<b>50</b>	<b>54</b>	<b>53</b>	<b>54</b>	<b>0 %</b>	<b>54</b>	<b>54</b>	<b>54</b>
Vaihto-omaisuus									
Saamiset	-6	3							
Rahoitusarvopaperit									
Rahat ja pankkisaamiset	56	47	54	53	54	0 %	54	54	54
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>54</b>	<b>54</b>	<b>57</b>	<b>57</b>	<b>57</b>	<b>0 %</b>	<b>57</b>	<b>57</b>	<b>57</b>
<b>VASTATTAVAA</b>									
<b>Oma pääoma</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>5</b>	<b>3</b>	<b>0 %</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>3</b>
Osakepääoma	3	3	3	3	3	0 %	3	3	3
Arvonkorotusrahasto									
Muut omat rahastot									
Ed. tilikausien voitto/tappio	0	0	0	2	0	0 %	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio		-1							
<b>Vähemmistöosuus</b>									
<b>Pakolliset varaukset</b>									
<b>Laskennallinen verovelka</b>									
<b>Vieras pääoma</b>	<b>51</b>	<b>52</b>	<b>54</b>	<b>52</b>	<b>54</b>	<b>0 %</b>	<b>54</b>	<b>54</b>	<b>54</b>
Pitkäaikainen vieras pääoma		50		50					
Lyhytaikainen vieras pääoma	51	2	54	2	54	0 %	54	54	54
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>54</b>	<b>54</b>	<b>57</b>	<b>57</b>	<b>57</b>	<b>0 %</b>	<b>57</b>	<b>57</b>	<b>57</b>

Tunnusluvut						Muutos-%			
	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA2024	24/23	TS2025	TS2026	TS2027
<b>laskentakauden lopussa</b>									
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä, %	100	100	100	100	100	0 %	100	100	100
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä, %									
Henkilöstöä keskimäärin	1	1	1	1	1	0 %	1	1	1
Investoinnit, 1000 €									
Konsernin sisäiset lainat, 1000 €	50	50	50	50	50	0 %	50	50	50
Ulkoiset lainat, 1000 €									
Kaupungin takausvastuut, 1000 €									
Kaupungin antolainat, 1000 €									
Leasingvastuut, 1000 €									
<b>Kannattavuus</b>									
Oman pääoman tuotto, %									
Sijoitetun pääoman tuotto, %									
Liikevoitto, %									
<b>Vakavaraisuus</b>									
Omavaraisuusaste, %									
<b>Maksuvalmius</b>									
Current ratio	0,98	25,00	1,00	26,50	1,00	0 %	1,00	1,00	1,00
Quick ratio	0,98	25,00	-0,1	-0,1	-0,1	0 %	-0,1	-0,1	-0,1
<b>Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä</b>									
Myynti Järvenpään kaupungille, 1000 €									
Ostot Järvenpään kaupungilta, 1000 €									
<b>Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut</b>									
Tuloutus Järvenpään kaupungille, 1000 €		0		0		0 %			

## KIINTEISTÖ OY AINOLAN PYSÄKÖINTI

### Omistuksen tarkoitus

Kustannustehokkaan pysäköintiratkaisun järjestäminen alueen asukkaille ja lyhytaikaispysäköinnin tarpeisiin kiinteistön arvo säilyttäen.

### Yhtiön toiminta-ajatus

Tarjota Ainolan kaupunginosalle pysäköintipaikoitusta niin asukkaiden kuin liityntäpysäköinnin käyttöön. Kohteessa on 400 autopaikkaa, joista 100 on varattu liityntäpysäköinnin käyttöön.

### Yleiskuvaus vuoden 2024 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta sekä suunta vuosille 2025-27

Toiminta käynnistetään 2/2024.

Ensimmäisen vuoden arvio vastikkeesta on 352 000€, jonka jälkeen vastikkeet tulee vähenemään vuosittain käyttöasteen noustessa. Kohteen käytön arvioidaan olevan 100% vuonna 2027.

### Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2024-27

Vuosi	Sitova tavoite	Keinot 2024	Strategia
2024-27	Yhtiö tuottaa pysäköintiratkaisut omistajilleen kustannustehokkaasti.	Tehokkaan ja tuottavan toimintamallin luominen.	P1

### Tuloutustavoite 2024

Ei tuloutustavoitetta.

### Investoinnit 2024-27

Ei investointitarpeita.

### Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2024

SVOP sijoituksia tulee naapurikiinteistöjen ostojen suhteessa asuntomäärään.

Kaikkinsa Svop sijoituksia tulee 2024-2028 välillä 2,021 M€.

Rahoitusjärjestelyt on hoidettu vuoden 2023 aikana. Vieraan pääoman osuus on 4M€.

### Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Ainolan alueen rakentumisen merkittävä hidastuminen on jo toteutunut. Hidastumisella on suora vaikutus kohteen paikkojen vuokraustoimintaan.

Korkojen nousu on riski myös pysäköintiyhtiölle 50% lainapääomasta on sidottu kiinteään korkoon ja 50% vaihtuviin korkoihin.

**Talous ja tunnusluvut**

<b>Tuloslaskelma</b> , 1000 €								
	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	TS2025	TS2026	TS2027
<b>Liikevaihto</b>		<b>0</b>		<b>0</b>	<b>408</b>	<b>372</b>	<b>374</b>	<b>360</b>
Liiketoiminnan muut tuotot		0		0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön		0		0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut		0		0	0	0	0	0
Henkilöstökulut		0		0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset		0		0	-156	-156	-156	-156
Liiketoiminnan muut kulut		0		0	-144	-147	-150	-153
<b>Liiketulos = Liikevoitto</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>108</b>	<b>69</b>	<b>68</b>	<b>52</b>
Rahoitustuotot		0		0	0	0	0	0
Rahoituskulut		0		0	-168	-149	-128	-105
<b>Tulos ennen tilinpäätössirtoja</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-60</b>	<b>-80</b>	<b>-60</b>	<b>-53</b>
Tilinpäätössirrot		0		0	0	0	0	0
Verot		0		0	0	0	0	0
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		0		0	0	0	0	0
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-60</b>	<b>-80</b>	<b>-60</b>	<b>-53</b>

<b>Tase</b> , 1000 €								
	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	TS2025	TS2026	TS2027
<b>VASTAAVAA</b>								
<b>Pysyvät vastaavat</b>	<b>0</b>	<b>118</b>	<b>0</b>	<b>7 939</b>	<b>7 783</b>	<b>7 627</b>	<b>7 471</b>	<b>7 315</b>
Aineettomat hyödykkeet		0		0	0	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet		118		7 939	7 783	7 627	7 471	7 315
Sijoitukset		0		0	0	0	0	0
<b>Vaihtuvat vastaavat</b>	<b>0</b>	<b>128</b>	<b>0</b>	<b>116</b>	<b>105</b>	<b>105</b>	<b>105</b>	<b>105</b>
Vaihto-omaisuus				0		0	0	0
Saamiset		28		0				
Rahoitusarvopaperit								
Rahat ja pankkisaamiset		100		116	105	105	105	105
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>0</b>	<b>246</b>	<b>0</b>	<b>8 055</b>	<b>7 888</b>	<b>7 732</b>	<b>7 576</b>	<b>7 420</b>

<b>VASTATTAVAA</b>								
<b>Oma pääoma</b>	<b>0</b>	<b>100</b>	<b>0</b>	<b>4 055</b>	<b>4 309</b>	<b>4 603</b>	<b>4 947</b>	<b>5 346</b>
Osakepääoma		10		10	10	10	10	10
Arvonkorotusrahassto								
Muut omat rahastot		90		4 045	4 359	4 733	5 137	5 589
Ed. tilikausien voitto/tappio		0		0	0	-60	-140	-200
Tilikauden voitto/tappio		0		0	-60	-80	-60	-53
<b>Vähemmistöosuus</b>								
<b>Pakolliset varaukset</b>								
<b>Laskennallinen verovelka</b>								
<b>Vieras pääoma</b>	<b>0</b>	<b>146</b>	<b>0</b>	<b>4 000</b>	<b>3 579</b>	<b>3 129</b>	<b>2 629</b>	<b>2 074</b>
Pitkäaikainen vieras pääoma		0		3 579	3 129	2 629	2 074	1 474
Lyhytaikainen vieras pääoma		146		421	450	500	555	600
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>0</b>	<b>246</b>	<b>0</b>	<b>8 055</b>	<b>7 888</b>	<b>7 732</b>	<b>7 576</b>	<b>7 420</b>

<b>Tunnusluvut,</b>								
laskentakauden lopussa	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	TS2025	TS2026	TS2027
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä, %		100		100	100	100	100	100
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä, %		0		0	0	0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin		0		0	0	0	0	0
Investoinnit, 1000 €		118		7 821	0	0	0	0
Konsernin sisäiset lainat, 1000 €								
Ulkoiset lainat, 1000 €		0		4 000	3 579	3 129	2 629	2 074
Kaupungin takausvastuut, 1000 €		0						
Kaupungin antolainat, 1000 €				0	0	0	0	0
Leasingvastuut, 1000 €		0		0	0	0	0	0
<b>Kannattavuus</b>								
Oman pääoman tuotto, %		0,00 %		0,00 %	-1,39 %	-1,74 %	-1,21 %	-0,99 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %		0,00 %		0,00 %	1,45 %	0,96 %	0,97 %	0,76 %
Liikevoitto, %					26,47 %	18,58 %	18,21 %	14,32 %
<b>Vakavaraisuus</b>								
Omavaraisuusaste, %		40,68 %		50,34 %	54,63 %	59,53 %	65,30 %	72,05 %
<b>Maksuvalmius</b>								
Current ratio		0,9		0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Quick ratio		0,9		0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
<b>Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä</b>								
Myynti Järvenpään kaupungille, 1000 €		0		0	351,8	271,4	215,6	137,7
Ostot Järvenpään kaupungilta, 1000 €		0			17,1	15,3	13,2	10,9
<b>Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut</b>								
Tuloutus Järvenpään kaupungille, 1000 €		0			0	0	0	0

## TAVOITTEET MUILLE KONSERNIYHTISÖILLE

Kuntayhtymien ja muiden kaupungin osin omistamien yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnansisällöstä vastaavalla palvelualueella. Yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista ja muista yhteisöihin liittyvistä, oleellisista, kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä raportoidaan jatkossa osavuosikatsauksen yhteydessä ao. sitovuustason raporttiin sisällytettävässä osiossa.

Yhteisöille ei aseteta yhteisökohtaisia tavoitteita. Yleisesti tavoitteena on:

- Kaupungin palvelutoimintaan osallistuvien ja sitä tukevien yhteisöjen ohjauksessa edistetään kaupungin strategisten päämäärien toteutumista.
- Tilaomistuksen liittyvissä yhteistöissä omistusten tarkoitus on kustannustehokas tilojen hallinta ja terveellisten ja turvallisten tilojen varmistaminen kaupungin palvelutoiminnan käyttöön sekä tilakäytön optimointi.
- Käyttöomaisuuden myynteihin liittyvissä yhteistöissä omistus on strategista ja tavoitteena on varmistaa kaupungin etu pito- ja vetovoiman, maankäytön, rakennushankkeiden ja kaupungin alueellisen kehityksen näkökulmasta.

Raportointi	Yhteisö
<b>Konsernipalvelut</b>	Koy Järvenpään harjoitushalli
	Nimeltä mainitse mattomat ja palveluihin suoraan linkittymättömät yhteisöt
	Muut konsernipalvelujen toimialaan liittyvät yhteisöt
	Kiljavan Sairaala Oy
	Muut terveys- ja sosiaalipalveluihin liittyvät yhteisöt
<b>Tilaomistus</b>	Tilojen omistukseen liittyvät asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt
<b>Kaupunkikehitys</b>	Kiertokapula Oy
	Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
	Muut kaupunkikehityksen palveluihin liittyvät yhteisöt
<b>KOM-myyntivoitot</b>	Kiinteistöjen jalostukseen liittyvät yhteisöt
<b>Opetus ja kasvatus</b>	Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
	Muut opetuksen ja kasvatuksen palveluihin liittyvät yhteisöt
<b>Hyvinvointi</b>	Hyvinvoinnin palveluihin liittyvät yhteisöt
<b>Järvenpään Vesi</b>	Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä
	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
	Muut vesiliikelaitoksen palveluihin liittyvät yhteisöt